PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PONEDELJEK, 14. SEPTEMBRA 1964 • LETO V., ŠTEVILKA 251 • CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

V zvezni skupščini bo govoril B. Kraigher

O problemih v zvezi s spremembami cen

BEOGRAD, 13. sept. (Tanjug). Jutri, v ponedeljek se bosta sestala zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine, da bi na skupni seji razpravljala o aktualnih problemih v zvezi s spremembami cen osnovnih kmetijskih proizvodov premoga in električne energije. Zasedanje obeh zborov predstavlja enega izmed najpomembnejših dogodkov v zvezni skupščini v drugem polletju letošnjega leta. Na zasedanju bo govoril podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher in trije zvezni sekretarji — za splošne gospodarske zadeve Hakija Pozderac, za trgovino Dragutin Kosovac ter za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Ingolić.

Pričakujejo, da bodo v razpravi, ki bo verjetno trajala ves dan, sodelovali predstavniki zborov, ki so zadnje dni razpravljali o tem, kakor tudi številni poslanci. Glede na to, da je večina poslancev seznanjena s konkretnim stanjem v komunah in v delovnih organizacijah pričakujejo, da bo dala njihova razprava odgovor na nekatera najpomembnejša vprašanja: kateri vzroki so pripeljali do verižnega zviševanja cen številnih proizvodov, ali je odločba o povečanju cen kmetijskih proizvodov prišla pravočasno, ali so dovolj upoštevane vse možne posledice in tudi, kaj bo treba ukreniti v določeni situaciji.

Dan kasneje se bosta sestala zvezni in organizacijski politični zbor zvezne skupščine. Na dnevnem redu tega zasedanja bodo problemi v zvezi z uresničevanjem pravic občanov pri upravnih organih, ustanovah in organizacijah. Pričakujejo, da bodo zbori sprejeli ustrezna priporočila ali sklepe.

Zvezni in organizacijski politični zbor bosta imela na dnevnem redu tudi več zakonskih predlogov, med njimi o jugoslovanskem državljanstvu ter o nabavljanju in nošenju orožja.

Predsednik Tito na Madžarskem

Uradni razgovori končani

Istvan Dobi in Janos Kadar povabljena na obisk v Jugoslavijo

OD NAŠEGA POROČEVALCA

BUDIMPEŠTA, 13. sept. Danes so bili končani jugoslovansko-madžarski razgovori, ki so se nanašali danes predvsem na dvostranske odnose med Madžarsko in Jugoslavijo. Predsednik Tito je povabil predsednika prezidija LR Madžarske Istvana Dobija ter predsednika ministrskega sveta in prvega sekretarja MSDP Janosa Kadarja, naj obiščeta Jugoslavijo.

Jugoslovansko - madžarski razgovori so se danes dopoldne nadaljevali v rezidenci predsednika Tita in so bili zaključeni okoli 13. ure. Na razgovorih so sodelovali z jugoslovanske strani razen predsednika Josipa Broza Tita tudi član izvršnega komiteja CK ZKJ Veljko Vlahović, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nikola Džuverović, generalni sekretar predsednika republike Bogdan Crnobrnja, veleposlanik Dušan Čalić in pooblaščeni minister v DSZZ Milan Venišnik, z madžarske strani pa predsednik prezidija LR Madžarske Istvan Dobi, prvi sekretar CK madžarske socialistične in delavske partije ter predsednik madžarske revolucionarne delavsko-kmečke vlade Janos Kadar, član politbiroja MSDP Gaspar Sanro, zunanji minister Peter Janos, minister za zunanjo trgovino Biro Jozef in veleposlanik Györy Zagor.

Kakor se je zvedelo, so danes razpravljali predvsem o bilateralnih vprašanjih. V razgovorih, ki so potekali v prijateljskem in sproščenem vzdušju, so obravnavali tako gospodarske kot splošne zadeve iz medsebojnih odnosov. Ugotovili so, da se odnosi med LR Madžarsko in Jugoslavijo dobro razvijajo in da obstojajo vsi pogoji za napredek teh odnosov tako na gospodarskem kot na drugih področjih. V razgovorih o medsebojnem gospodarskem sodelovaju so razpravljali o številnih konkretnih vprašanjih, tako o sodelovanju v proizvodnji električne energije, o turizmu itd. Dogovorili so se tudi, da bo več madžarskih delegacij obiskalo Jugoslavijo.

Razpravljali so tudi o mednarodnem delavskem gibanju in — kakor se je zvedelo — je pri obravnavanju problemov in pojavov tudi o teh problemih vladalo obojestransko razumevanje stališč.

Pričakujejo, da bo objavljeno sporočilo o obisku predsednika Tita na Madžarskem.

Predsednik Tito je danes povabil predsednika prezidija LR Madžarske Istvana Dobija in predsednika ministrskega sveta ter prvega sekretarja MSDP Janosa Kadarja, naj obiščeta Jugoslavijo. Povabilo sta sprejela. Datum njunega obiska bo določen pozneje.

Predsednik prezidija LR Madžarske Istvan Dobi in prvi sekretar madžarske socialistične delavske partije in predsednik ministrskega sve-

● Nadaljevanje na zadnji strani

Z OBISKA V TOVARNI — Delavci tovarne Ganz-Mavag v Budimpešti pozdravljajo predsednika Tita ob odhodu iz proizvodne hale. Telefoto TMI, Tanjug

Spet udar v Sajgonu

Generala Ngujena Kana vrgel general Lam Van Fat

SAJGON, 13. sept. (AFP, REUTER, AP.) Oficirji južnovietnamske vojske na čelu z brigadnim generalom Lam Van Fatom so danes v Sajgonu izvedli državni udar. Štirje bataljoni iz sedme divizije in nekatere enote četrte armade so zavzele predsedstvo vlade, glavna mestna križišča, policijske postaje, radijsko postajo in druga javna poslopja. Državni udar, ki ga je vodil tako imenovani »svet narodne osvoboditve«, je potekel brez žrtev in celo brez enega samega strela. Po zatrdilih iz Sajgona se življenje v mestu normalno razvija.

Potem ko so pučisti brez vsakega odpora zasedli predsedstvo vlade in radijsko postajo, so objavili razglas o svojih ciljih in o razlogih, iz katerih so vrgli premiera Ngujena Kana. V razglasu, ki ga je po radiu prebral eden izmed glavnih organizatorjev udara general Duong Van Dik, je rečeno, da je namen udara, »obnoviti južnovietnamsko vlado« in »uresničiti nacionalno enotnost«.

V udaru je igral veliko vlogo tudi general Tran Thien Khiem, glavni poveljnik južnovietnamske vojske in bivši obrambni minister, ki ga podpirajo nekateri elementi buržoazne stranke Dai Viet.

Po prvih ocenah se zdi, da je udar naperjen predvsem proti nevtralistom. General Lam Van Fat je dejal, da je njegov »svet nacionalne osvoboditve« »proti komunizmu, diktaturi in nevtralizmu«. Rekel je, da bo Južni Vietnam nadalje prejemal pomoč ZDA in drugih prijateljskih držav. Izjavil je, da bodo izključili »izdajalca«, Ngujena Kana iz vojske in razpustili njegovo vlado, oblast pa izročili civilni vladi. Kana je obtožil, da »ni posvetil vse svoje energije vojni priti Vietkongu«. Južni Vietnam bi »prišel v roke komunistom«, če bi ostal še naprej brez vlade in vodstva. V kratkem bodo ustanovili »odbor rešitve«, v katerem bodo pripadniki vojske in civilisti.

Ameriški State Department je objavil sporočilo, ki pravi, da pučisti še niso v celoti prevzeli oblasti in ZDA še vedno formalno priznavajo triumvirat Kana, Mina in Kiema kot edino zakonito oblast v Južnem Vietnamu. V State Departmentu tudi pravijo, da je general Ngujen Kan (ki se je spet zatekel v Dalat), davi v deklaraciji izrazil namen, da se postavi po robu pučistom.

Vendar pa so washingtonski krogi mnenja, da pomeni najnovejši državni udar v Sajgonu hud udarec za politiko ZDA v Južnem Vietnamu. Washington je ves čas podpiral generala Kana kot človeka »čvrste roke«, ki naj bi dosegel enotnost v južnovietnamski vojski. Po vesteh agencije Reuter je v zadnjem času prišlo do izraza nezadovoljstvo nekaterih generalov, kér se je general Kan povezal z nekaterimi budističnimi voditelji, ki so zahtevali, da je treba kreniti »po poti demokratizacije«. Vodja južnovietnamske buržoazne stranke Dai Viet, Nguen Ton Hoan, ki ga je general Kan odstavil s položaja namestnika premi-

☐ Nadaljevanje na zadnji strani

Ciprski Turki bodo odslej preskrbljeni

Poveljnik sil OZN osebno posredoval pri predsedniku Makariosu

KOKKINA, 13. sept. (Reuter). Ciprski predsednik Makarios je danes obljubil poveljniku mednarodnih sil OZN na Cipru generalu Timaji, da bodo poslali živila pripadnikom turške skupnosti, ki so odrezaniv Kokkini. Izrazil je pripravljenost vlade, da plača ta živila, če jih ciprski Turki ne bodo mogli plačati.

Predsednik Makarios je tudi dejal, da je ciprska vlada pripravljena sprejeti pobi ciprskih Turkov v Kokkini, s pogojem, da pridejo pomoč turške vlade pri preskrbiljke na Ciper »po normalni poti v redna pristaniščaa, ne pa na dogovorjene kraje ali v Kokkino.

General Timaja je o razgovoru z Makariosom takoj telegrafsko obvestil generalnega sekretarja OZN U Tanta.

Sekretariat OZN je danes objavil poročilo generala Ti-

★★ Nadaljevanje na zadnji strani

Varnostni ukrepi v Indoneziji

Prepovedane so vse demonstracije in bojkoti ter delavske stavke

DŽAKARTA, 13. sept. (Tanjug). Indonezijsko vrhovno poveljstvo operacij pod predsedstvom predsednika Sukarna je ponovno obravnavalo »kritični položaj« na indonezijskih mejah. Pozvalo je ljudstvo na enotnost, budnost in zadržanost. Ker še vedno grozi nevarnost subverzij in tuje intervencije, bo vlada razglasila nekatere ukrepe za izredno stanje v posameznih pokrajinah. Prepovedane so vse demonstracije in bojkoti.

»Indonesian Observer« piše s tem v zvezi, da je treba popolnoma podpreti vlado, da bi lahko izvajala neodvisno politiko, ki je v interesu dežele. List piše o delovanju »nekaterih skupin«, ki očitno skušajo prisiliti vlado, da bi prilagodila svojo zunanjo politiko stališčem LR Kitajske, to se pravi, da bi pretrgala odnose z ZDA, »kar spričo sedanjega položaja in glede na interese dežele ni primerno, čeprav Indonezija ostro nasprotuje splošni ameriški politiki v Jugovzhodni Aziji«. List opozarja na to, da kitajski in indonezijski nacionalni interesi niso istovetni. »Medtem ko vidi Peking v ZDA smrtnega sovražnika, pa ima hkrati najprisrčnejše odnose z Britanijo, ki jo imamo mi za sovražnika.« Najnovejše protiameriške akcije nekaterih skupin so v nasprotju z nacionalnimi interesi in jih je vlada upravičena preprečiti.

Plovdivski mednarodni sejem odprt

Otvoritve se je udeležil tudi šef naše partijske delegacije Vukmanović

SOFIJA, 13. sept. (Tanjug). V Plovdivu se je danes začel 21. mednarodni sejem, na katerem je zastopanih 37 držav Evrope, Azije in Amerike, med njimi tudi Jugoslavija. Slovesne otvoritve sejma so se udeležili premier Todor Živkov in predsednik narodnega sobranja Bolgarije Georgi Trajkov z najvišjimi bolgarskimi državnimi funkcionarji, kakor tudi predstavniki sodelujočih držav. Otvoritve sejma se je udeležila tudi jugoslovanska partijska in državna delegacija, ki jo vodi Svetozar Vukmanović.

Plovdivski mednarodni se-

★★★ Nadaljevanje na zadnji strani

Za levi center a z različnih izhodišč

Kongres italijanske krščanske demokracije nadaljuje delo

RIM, 13. sept. (Tanjug). Kongres italijanske krščansko-demokratske stranke, ki se je začel včeraj v kongresni palači v Euru pri Rimu, je danes nadaljeval delo z govori predstavnikov vseh štirih struj v stranki, ki so razložili stališča svojih grupacij v sedanjem položaju.

Tri največje krščansko-demokratske struje, ki imajo skupaj 90 odst. delegatov (to so dorotejska »Demokratska obveznost«, Fanfanijeva »Nove kronike« in leva »Nove sile«) se izrekajo za politiko levega centra, toda z različnih stališč in z različnimi inačicami. Leva struja je za pogumnejše rešitve in za tesnejše sodelovanje s socialisti, za več strukturalnih reform, medtem ko so dorotejci za zmernejšo politiko levega centra. Fanfanijeva struja kritizira program sedanje vlade levega centra tako z levih kot z desnih pozicij, tako da je za zdaj težko uganiti končne namene in cilje te skupine, ki ima več kot 20 odst. delegatov. Vsekakor pušča struja bivšega premiera Fanfanija široko odprta vrata za razne leve kombinacije, ne izključuje pa niti kompromisov s konservativnim krilom. Proti levemu centru, zlasti pa proti sodelovanju krščanskih demokratov s socialisti se je izrekla struja Maria Scelbe.

Neodložljiva potreba

Zmaga plavalcev PK »Ljubljana« na državnem ekipnem prvenstvu kaže na stalen porast te športne dejavnosti pri nas. Sam obisk je pokazal, da je zanimanje za plavalni šport med prebivalci našega mesta, zlasti med mladino, izredno veliko. To je toliko bolj razveseljivo, če upoštevamo vse dosedanje ugotovitve zdravnikov o koristnosti plavanja za mlade ljudi, posebej še ob nemajhnem številu deformacij hrbtenice, prs itd.

Glede materialnih pogojev v Ljubljani moramo ugotoviti, da niso v skladu s hotenji mladine in z izrednimi prizadevanji plavalcev in trenerjev. Letnih bazenov je premalo, zimskega sploh ni. Tu Ljubljana občutno zaostaja za mnogimi manjšimi mesti nasploh, zaostaja v odnosu na ostali drubeni in gospodarski razvoj in zaostaja v odnosu na želje in interese mladine po plavalnem udejstvovanju.

Res je, da je bilo dolga leta mnogo govora o zimskem bazenu v Ljubljani. Pravzaprav je bilo to prerekanje o lokaciji in dimenzijah bazena, ki je izhajalo bolj iz ozkega lokalizma in prestiža posameznikov, kot pa iz športnega interesa, saj tistih, ki so res aktivno gojili plavanje, ni nihče vprašal za mnenje. Rezultat takih razprav je bil samo ta, da so sredstva ostala neizkoriščena.

V začetku letošnjega leta je Skupčina občine Ljubljana Center sprejela sklep, da zgradi šolski zimski bazen, kjer bi se lahko vsi otroci te občine v rednem pouku naučili plavati. Tak bazen bi lahko precej zadovoljil tudi potrebe ljubljanskih klubov. To so enotno ugotovili predstavniki občine Center in PK »Ljubljana«. Zato ne more biti več mesta za kakršnekoli »razprave o lokaciji in demenzijah« po dosedanjem zgledu, ker bi to pomenilo le zaviranje želja mladine in plavalcev po ureditvi najosnovnejih pogojev za njihovo delo. Pripravljenost občinske skupščine Center naj bo spodbuda za ostale občine.

Načrti za gradnjo novih odprtih in zaprtih bazenov za potrebe Ljubljane se s šolskim bazenom v Centru nikakor ne smejo zaustaviti. Vendar je tudi šolski bazen neodložljiva potreba, ker so vsi pogoji, da se uresniči v enem letu. Zato je najpomembnejši začetek, nadaljevanje pa bo mnogo lažje...

SERGEJ VOŠNJAK

Edinstvena v državi

Žičnica na Veliko planino redno obratuje

KAMNIŠKA BISTRICA, 13. sept. Po nekajletnih pričakovanjih in po večkratnih zanesljivih obetih, ki so se žal zmeraj sprevrgli v razočaranje in nov up za naprej, so danes dopoldne vendarle slovesno in uradno spustili v obratovanje edinstveno žičnico iz doline Kamniške Bistrice na Veliko planino.

O tehničnih značilnostih žičnice in drugih podobnih okoliščinah je bilo javnosti pravzaprav že vse povedano; zmeraj znova pa je zanimivo slišati, da se vozita gondoli, ki sprejmeta vsaka po trideset ljudi, na 1643 metrov dolgih jeklenih vrveh brez vmesnega stebra; zavoljo tega je velikoplaninska žičnica edina te vrste v državi. To dokaj dolgo pot premagata gondoli s pomočjo elektromotorjev — strojnica na zgornji postaji zbuja vtis pravcatega industrijskega objekta — v petih minutah in tridesetih sekundah. Ko potuje letoviščar teh nekaj kratkih minut od spodnje postaje pod Kraljevim hribom na Šimnovec in se pri tem povzpne za 558 metrov — do nadmorske višine 1413 metrov — je prisiljen doživeti priložnost, da pogleda navzdol, kakšna je hudourniška struga in kakšni so macešni 200 metrov pod njim.

Podatek, da je stal objekt

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Čez 250 žrtev poplav na Koreji

SEUL, 13. SEPT. (Reuter). Po zadnjih vesteh iz Južne Koreje je okoli 250 ljudi našlo smrt v velikih poplavah in pri usedanju zemlje, nastalih po hudem tornadu, ka kršnega že desetletja ne pomnijo. Tornado je divjal čez srednji del dežele in zajel tudi Seul, v katerem je bilo 70 mrtvih in več pogrešanih. Ujme, ki so prizadele deželo, so uničile domove 20.000 ljudem in povzročile nasploh veliko materialno škodo.

Gornji grad je proslavil

Prireditev ob 20-letnici osvoboditve Gornje Savinjske doline se je včeraj udeležilo več tisoč ljudi iz bližnje in daljnje okolice

GORNJI GRAD, 13. sept. — Danes dopoldne je bila v Gornjem gradu na prostoru porušenega gradu v parku pred spomenikom NOB, okrašenem z zastavami, glavna proslava 20-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline, ki se je je udeležilo več tisoč ljudi iz bližnje in daljnje okolice. O pomenu osvoboditve je govoril Mitja Ribičič-Ciril. Slavja so se udeležili Miha Marinko, Viktor Avbelj, dr. Aleš Bebler ter bivši komandanti in komisarji: Jože Borštnar, Peter Stante, Franc Poglajen, Simon Sekirnik, Peter Brajovič, Tone Vidmar, Mirko Jerman, Lado Mišica, Boris Čižmek in drugi.

»Pred 20. leti so partizanske enote četrte operativne cone, potem, ko so zavzele Luče, Ljubno, Nazarje in Šmartno ob Paki ter druge postojanke, osvobodili najprej Gornji grad, nato pa še Mozirje. Pet slovenskih brigad je tako osvobodilo vso gornjo Savinjsko dolino,« je dejal v svojem govoru na današnji proslavi Mitja Ribičič-Ciril. Poleg kozjanskega svobodnega ozemlja okrog Šentjurja in poleg tako imenovane »moravške republike« je nastal obširen, pomemben, močno naseljen svoboden teritorij, ki se je v celoti raztezal na širokem področju od Save do Drave do Sv. gore nad Litijo do koroških krajev pod Peco.«

Borci in aktivisti četrte operativne cone so s proslave 20. obletnice osvoboditve gornje Savinjske doline poslali tovarišu Titu pozdravno brzojavko, z željo »da bi poslanstvo, ki ga ravnokar opravljate za jugoslovanske narode in svetovno delavsko gibanje v sosedni državi, obrodilo takšne sadove, kakršne so obrodile vse dosedanje vaše poti, predvsem pa vam želimo prijetno počutje v prijateljski socialistični deželi.«

Danes dopoldne so preživeli borci, člani kulturniške skupine četrte operativne cone, odkrili na stavbi, kjer so imeli sedež, spominsko ploščo. Ob tej priložnosti je govorila nekdanja načelnica kulturniške skupine Vera Hrešćak-Bebler.

* Nadaljevanje na zadnji strani

Branik: v znamenju vsestranskega napredka

Zaključek občinskega praznika Nove Gorice

BRANIK, 13. sept. — Nad 3000 ljudi se je danes zbralo v Braniku na zaključno proslavo praznika občine Nova Gorica. Četrtega tradicionalnega pohoda po poteh goriške fronte pa se je tu udeležilo okoli 1500 ljudi, predvsem šolske mladine, pripadnikov Partizana, tabornikov in drugih športnikov.

Prenovljeni Branik je bil danes ves dan prizorišče množico političnih, športnih in kulturnih manifestacij.

Ob 9.30 je bila v dvorani zadružnega doma razširjena slovesna seja občinske skupščine, katere so se udeležili številni gostje, med njimi zvezni poslanec Jože Smole, Tine Remškar, predsednik republiškega zbora skupščine SRS, Jože Eržen, predsednik skupščine občine Nova Gorica, pa je v svojem govoru poudaril pomen praznovanja občinskega praznika, ki spominja na pomembne dogodke iz NOB, predvsem pa prispevek občanov in njihove žrtve, ki so jih dali v tem boju, ko je bila pred

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

OB 20-LETNICI OSVOBODITVE GORNJE SAVINJSKE DOLINE se je v nedeljo zbralo v Gornjem gradu velika množica, ki ji je o pomenu osvoboditve pred dvajsetimi leti govoril nekdanji komisar IV. operativne cone Mitja Ribičič. Foto: S. Lenardič

Norveški parlamentarci na poti v Jugoslavijo

OSLO, 13. sept. (Tanjug). Danes je z letalom odpotovala na obisk v Jugoslavijo delegacija norveškega parlamenta. Delegacijo vodi predsednik parlamenta Nils Langhelle.

Šport na 4. in 5. strani

- Pokal Olimpije v Splitu, Kladivarja v Osijeku in Maribora doma
- Prvi jugoslovanski Grand prix v krosu z motorji v Tržiču
- Ostali športni dogodki

OBIŠČITE NA VELESEJMU V ZAGREBU
razstavni prostor POSLOVNEGA SODELOVANJA
riz
ISKRA

Izseljenci in domovina

Culkar: Živeti dalje

Ob 60-letnici SNPJ

»In kakor je z vašim jubiljem?« sem pobaral predsednika Culkarja in ostale voditleje SNPJ, ko smo posedli k prijateljskemu razgovoru v sejni dvorani njihove stare, dobre hiše na Lawdave Avenue. Culkar je pripovedoval o raznih lokalnih proslavah, glavna skupna proslava 60-letnice jubileja pa je bila od 5. do 7. sept. v Clevelandu.

Zaradi kronološkega reda sem si zapisal, da je SNPJ — po vzorih takrat najbolj razvitih čeških zavarovalnih enot, ustanovila skupina 12 članov iz devetih neodvisnih bratskih društev, ki so se zbrali na zborovanju v Chicagu aprila 1904. To je bila prva konvencija SNPJ, ki je položila temelje napredni bratski organizaciji, na podlagi liberalnih načel medsebojne človekoljubne pomoči in ljudskega izobraževanja, oziroma, kot je zapisal v glasilu SNPJ prosveti glavni urednik Louis Beniger: »Prišel je čas za popolnoma novo bratsko organizacijo, ki bi temeljila na svobodomiselnosti ter demokratičnih načelih v sladu s principi ZDA«.

Časi takrat niso bili lahki. V debeli zgodovini ameriških Slovencev, ki jo je napisal Jože Zavetrnik in jo izdala SNPJ leta 1925, sem bral o marsikateri lakoti in krivici. Grozen je bil pokol delavcev leta 1914 v Ludlowu, v Coloradu: »Danes so stvari urejene in siti lahko teoretiziramo, kakor hočemo; spominjam se še, kako sem živel s starši v premogarskih in železarskih barakah... Eni so spali podnevi, drugi ponoči... Oče je moral do smrti 26- krat spremeniti ime, tolikokrat so ga dali na črno listo«, je pripovedoval Culkar.

Upravnik Milan Medvešček je sicer menil, da SNPJ danes ni več tako radikalna, kot je bila ob ustanovitvi. »Tonemo v ameriškem oceanu. Stari izseljenci hitro umirajo, po dva na dan, na vodilna mesta prihajajo mlajši, ki so v bistvu že Američani. Danes je kegljanje bolj važno kot kultura«, in vendar smo sporazumno naredili pozitivno bilanco: SNPJ je še vedno v pogojih, kakršni so, napredna, zavedna organizacija, ki dosledno podpira tudi vsa splošno ameriška progresivna načela, razvoj socialne zakonodaje, sindikalne unije in kulturo. »Mi sicer nikoli nismo prisegli na jugoslovanski režim, smo pa vedno gledali na Jugoslavijo z vsemi simpatijami in jugoslovanskemu ljudstvu smo skušali vselej čimbolj pomagati,« je več kot skromno predsednik SNPJ označil dolgoletno in požrtvovalno pomoč, ki so jo naši Američani prav preko SNPJ vselej v največji možni meri izkazovali. Saj so samo za Skopje zbrali 15.000 dolarjev!

Med sklepi, ki so jih sprejeli na svoji zadnji konvenciji, so nekatere zelo zanimive in odločne resolucije, na primer o načelih SNPJ, o svetovnem miru in o sindikatih. Iz one o načelih sem posnel glavne točke: 1.) smo za svobodomiselnost, to je svobodo verskega prepričanja, kakor neverskega; 2.) smo za popolno gospodarsko zaščito, to je preskrbo od rojstva do groba; 3.) smo za popolno svobodo, toda ne svobodo, ki nekaterim dovoljuje izkoriščanje drugih; 4.) smo za boljši red, ki bi podpiral napredek in socialno dobrobit; 5.) smo proti totalitarizmu kakršnekoli oblike ali imena; 6.) smo za večjo ljudsko demokracijo...

Danes ima organizacija 65.000 članov med odraslimi in mladino. Najvišja številka, ki so jo kdaj dosegli, je bila 72.000. Ko pa sem predsednika Culkarja, ki me je s svojimi delovnimi rokami in širokim nasmehom spominjal na posrečeno kombinacijo proleterskega voditelja z ameriškim menagerjem, vprašal, kako bo šlo naprej, je realistično odvrnil: »Osnovna načela ostajajo ista. Spremenila se bo pa tehnika našega zavarovalnega poslovanja v sodobnejšo in bolj strokovno. Jeziku sicer skušamo ostati zvesti. Toda jezik danes ni več najpomembnejši; za mlade izgublja na pomenu. Torej moramo ostati privlačni tudi za druge narodnosti. Živeti dalje.«

BOGDAN POGAČNIK

Solski center za blagovni promet — Nova Gorica

razpisuje

delovni mesti:

— PREDAVATELJA matematike — visoka izobrazba,

— PREDAVATELJA gosp. zemljepisa — visoka izobrazba.

Nastop službe takoj. 8812

FISCHETTI: SAMO ŠE Z BERGLAMI

»Hvala, potrebne mi bodo, če se le še kdaj spravim na noge.« »New York Herald Tribune«

Frank išče prostor pod soncem

Francija se hoče tudi na monetarnem področju otresti pritiska ZDA

PARIZ, septembra. Daljni Tokio je bil te dni torišče svojevrstnega boja med kontinentalno zahodno Evropo (na čelu katere je bila Francija) in Anglozaksonci. Francoski finančni minister Giscard d'Estaing je igral vlogo »zvezde«, šlo pa je za zapletene mednarodne finance. Ko so naznanili njegov govor, so degaullistični novinarji zapisali, da bo šlo za to, da bi »onemogočili anglosaksonske teorije o mednarodnih likvidnih masah« in da bi »razbili mit o trdnih devizah, se pravi o funtu in dolarju«.

Tako je tudi bilo. Na letni skupščini guvernerjev mednarodnega valutnega sklada v Tokiu je francoski minister kritiziral sistem mednarodnega financiranja v zahodnem svetu. Ker so njegov govor v tem smislu pričakovali, so zakulisno napravili tak razpored, da je takoj za njim govoril ameriški predstavnik Dillon, za njim pa bi po prvotni zamisli moral nastopiti britanski minister Maudling. Vendar je preložil svoje poročilo, da bi lahko odgovoril Giscardu d'Estaingu. Tako se je tudi zgodilo: Britanec je kot zadnji govornik odgovoril Francozu in oporekal vsem njegovim tezam.

Napadeni sistem

Rokavica je torej vržena! Giscard d'Estaing je formalno v imenu kluba deseterice (neuradnega valutnega združenja na Zahodu, v katerem ZDA in Velike Britanije nimajo besednega prav) v imenu Francije, zahteval, naj bi nedotakljivi položaj dolarja in funta nekoliko omajali, da bi tudi druge valute, denimo francoski frank, postale likvidno sredstvo v mednarodnih finančnih transakcijah. Maudling je odgovoril, da za to ni nikakršne potrebe, ker se doslej vse v redu razvija. Upoštevaje tisto, kar je dejal Giscard d'Estaing, pa ta red ni ravno idealen.

Francoski minister ni bil grob v podajanju svojih zamisli. Oblika njegovega govora je bila korektna, kot se spodobi francoskemu pojmovanju kritike, še zlasti, kadar gre za zaveznike. Vendar so tudi laiki lahko opazili, da gre za oster napad na sedanji položaj, ki dopušča ZDA in Veliki Britaniji, da v internacionalnih finančnih telesih delujejo po svoji volji in v skladu s svojimi potrebami.

D'Estaing je ugotovil, da kaže obstoječi sistem »znamenja slabosti in deformacije, in sicer zategadelj, ker omogoča državam, katerih valutni sredstvi sta dolar in funt, da primanjkljaj svojih plačilnih bilanc regulirajo takorekoč kakor se jim zdi, pri tem pa drugih držav, ki so v tem primeru žrtve, na to niti ne opozorijo. Kritiziral je veljavni sicer zapleteni mehanizem, ki državi kreditorju omogoča, da povzroči inflacijo na svetu, da bi se okoristila z njo. Giscard d'Estaing je imenoval to paradoksen položaj, ker sistem mednarodnega financiranja praktično dopušča, da si države kreditorji z dolarjem in funtom »izmišljajo lasten primanjkljaj«, da bi kovale dobičke na račun drugih. Države dolžnice kreditorja, ki ravna tako (ZDA so bile posebej omenjene), ne morejo prisiliti, da stori notranje korektivne ukrepe, kar bi normalno, če bi primanjkljaj zares obstajal, tudi bilo treba storiti.

Tudi politični motivi

Kritika je bila uvod. Francoski minister je iz nje logično potegnil sklepe, ki so naslednjega dne osupli britanskega ministra, ko je zagovarjal funt in dolar. Kajti Giscard d'Estaing je v resnici zahteval, naj bi dolarju in funtu odvzeli doslejšnje pravice. Razglasil je, da je zlato podlaga celotnemu internacionalnemu valutnemu sistemu, ne pa dolar ali funt. Vloge zlata resda ni videl v vrednosti te kovine, vendar je poudaril, da je v sedanjem položaju, dokler obstajajo nacionalne suverenosti, zaradi česar v mednarodnem plačilnem sistemu ni mogoča trdna arbitraža, zlato edini način, s katerim je mogoče preprečiti samovoljne akcije posameznih držav.

Čeprav se je francoski zastopnik še toliko prizadeval, da bi svojim obrazložitvam dal teoretsko podlago, ki bi a priori izključila subjektivnost, so opazovalci dobili vtis, da je najpomembnejše, da bi ameriška in britanska valuta izgubili hegemonistični položaj v zahodnem svetu. z drugimi besedami, Francija je poskušala tudi na monetarnem mednarodnem področju zakoračiti po isti poti, kot je to storila na političnem, vojaškem in ekonomskem torišču — da bi se kolikor se le da otresla ameriškega pritiska. Ker pa nobena takšna gesta v uradnih in polurednih komentarjih ni deležna prave označbe, saj bi radi ohranili videz enotnosti v zahodnem svetu in ne bi radi dali Američanom priložnosti, da bi se sklicevali na francosko »izdajstvo«, zato tudi zdaj s te plati ni bilo rečeno več, kot dovoljujejo finančni in strokovni razlogi.

S trdnega temelja

Nekateri izvedenci iz mednarodne organizacije OECD, ki ima sedež v Parizu, menijo, da je Franciji v prid takšen položaj na monetarnem področju, kakršnega je opisal francoski finančni minister v Tokiu. Mednarodna konsolidacija francoskega monetarnega položaja dopušča Parizu, da zahteva tisto, kar je zahteval d'Estaing v Tokiu: da se v prihodnje upoštevajo kot likvidna sredstva v mednarodnem finančnem obračunavanju tudi druge trdne valute, predvsem francoski frank, tem bolj, ker mednarodne potrebe presegajo višino sedanjih dolarskih ali šterlinških rezerv. Z drugimi besedami, centralne banke narodov, ki sestavljajo klub deseterice, naj bi kot svoje rezerve, če citiramo d'Estainga, obdržale bodisi dolarje, funte ali franke. »Nikar ne hranimo,« je dodal »v naših blagajnah več dolarjev, kot je potrebno.« Zahteval je, naj bi sedanji (privilegirani) položaj dolarja zamenjali s sistemom »multilateralnega nadzorstva« nad nacionalnimi monetarnimi politikami v zahodnem svetu. Takšna zahteva je logičen povzetek tega, kar je dejal o »izmišljenih primanjkljajih«.

Boom, ki je zadnja leta omogočil francoskemu izvozu odlične rezultate, devize, ki so se spričo tega nabrale v francoski blagajni, položaj, ki je omogočil Parizu, da je povrnil dolgove in da je celo ZDA posodil dolarje — vse to je temelj, ki omogoča Franciji korak naprej: da v odnosu do ZDA zahteva več enakopravnosti tudi takrat, kadar gre za denar.

J. PALAVRSIČ

VSI DELAVCI

Klinike za ženske bolezni in porodništvo v Ljubljani, Slajmerjeva 3,

ki so bili v I. polletju 1964 (vseskozi ali določen čas) v delovnem razmerju, imajo pravico do dela osebnih dohodkov ob polletnem obračunu. Pozivamo vse nekdanje delavce, da do konca meseca oktobra 1964 prevzamejo pri blagajni klinike obračunane zneske. Po tem času zapadejo v korist sindikalne podružnice. 8806

Cilj sprememb v Džakarti: politična enotnost nacije

Reorganizirana indonezijska vlada ni spremenila notranje in zunanje politike

DŽAKARTA, septembra. Poslednja reorganizacija delovnega kabineta indonezijskega predsednika dr. Sukarna očitno ni spremenila notranje ali zunanje politike Indonezije, kot ni deset novih ljudi, meditem ko so se trije dosedanji ministri morali posloviti, moglo korenito spremeniti sestave indonezijske vlade, ki ima skupaj 72 ministrov, ne računajoč šefa države, ki je hkrati premier. In vendar je ta najnovejša sprememba zbudila v Džakarti veliko več debat kot katerakoli druga reorganizacija v zadnjih dveh letih.

Največjo pozornost je zbudilo imenovanje drugega podpredsednika komunistične partije Njota za ministra, pridanega prezidiju kabineta, v katerem so poleg dr. Sukarna še pomočniki premiera — dr. Subandrio, dr. Lejmena in dr. Saleha. To je prvič, da je komunist prišel v ožjo sestavo kabineta. Doslej sta predsednik KP Indonezije D. N. Aidit in prvi podpredsednik partije Lukman imela rang ministra v kabinetu, in sicer na podlagi svojega položaja kot podpredsednika kongresa oziroma parlamenta.

V takšnem položaju je bilo slišati nasprotujoče si trditve. Po nekaterih je novi kabinet dr. Sukarna koalicijski kabinet z udeležbo komunistov, sestavljen po načelu »nasakom« (skupne politične platforme nacionalistov, muslimanov in komunistov), drugi pa spet trdijo, da niti nova vlada ni »nasakom« — kabinet.

Najodkritejši zagovornik te druge trditve je bil voditelj KP D. N. Aidit, ki pa je hkrati izrazil popolno pripravljenost v svojem imenu in v imenu ostalih članov KP, da sprejme sleherno dolžnost v vladi in zunaj nje, pri izpolnjevanju katere bi si lahko prizadeval za uresničitev politike dr. Sukarna. Izjavil je, da se trudi, da bi postal čimboljši pomočnik predsednika, in da je sklenil, da bo najaktivneje sodeloval pri izvajanju njegovega političnega programa.

KABINET NACIONALNE

Po vsem, kar je bilo doslej mogoče slišati in prebrati v indonezijskem glavnem mestu, pravzaprav nista točni ne ena ne druga trditev. Tukajšnji dobri poznavalci notranjega političnega položaja pravijo, da novi kabinet res kaže večjo reprezentativnost, kar zadeva predstavnike raznih političnih mnenj. Menijo, da je tudi ideja »nasakom« — kabineta nekoliko jasneje izražena, kot je bila doslej, vendar dodajajo, da niti sedanji kabinet ne kaže dovolj moči političnih strank. Najpomembnejše osebnosti v kabinetu niso na ustreznih položajih glede na strankarsko pripadnost, po drugi plati pa številni niso člani političnih strank.

Iz vsega tega sledi, da je kabinet dr. Sukarna še zmeraj delovno telo, sestavljeno iz osebnosti, ki izvajajo politični program vlade tako, kakor ga je določil šef indonezijske države. Ministri so prej pomočniki dr. Sukarna kot pa samostojni politiki, ki bi izražali stališča strank, katerih zastopniki so. V tej luči je po tukajšnjih dobro obveščenih virih tudi treba gledati nastale spremembe.

Na podlagi govora predsednika dr. Sukarna, ki je zahteval kaznovanje špekulantov, zlasti v državnih podjetjih, bo najbrž novemu javnemu tožilcu polkovniku Sutardiu zaupana naloga, da »očisti hišo«. Dosedanji guverner Džakarte general dr. Sumarno se bo kot minister za notranje zadeve prizadeval za izboljšanje državnega aparata v pokrajinah, general Taib bo reševal notranje težave v ministrstvu za visoko šolstvo, v katerem je kakih 30 višjih funkcionarjev nedavno odstopilo, general Ahmadi, ki velja za najodločnejšega zagovornika Sukarnove politike, pa je prevzel ministrstvo za informacije.

SLOBODAN OBRADOVIĆ

Pogajanja - edina pot

Jugoslavija v redakcijski komisiji konference OZN za kodifikacijo načel koeksistence

Jugoslavija je bila izvoljena v redakcijsko komisijo posebne konference OZN za kodifikacijo načel koeksistence. To komisijo sestavljajo še Francija, ZSSR, Velika Britanija, ZDA, Burma, Gana, Libanon, Nigerija, Češkoslovaška in Mehika. Redakcijska komisija za sprejem končnih dokumentov bo takoj začela delo.

Posebni odbor OZN za kodifikacijo načel koeksistence je te dni obravnaval tudi drugo točko dnevnega reda svojega zasedanja, namreč miroljubno reševanje sporov med državami. Jugoslovanska delegacija je v začetku zasedanja predlagala v tej zvezi svoj projekt dokumenta. To sta storili tudi delegaciji Češkoslovaške in Velike Britanije.

V razpravi o tem vprašanju je govoril tudi šef jugoslovanske delegacije dr. Jože Vilfan, ki se je zavzel za to, da bi sprejeli formulacije, podane predvsem v predlogih Jugoslavije in Češkoslovaške, in prav tako opozoril na možnost sinteze nekaterih elementov iz britanskega predloga, kolikor se le ti nanašajo na samo ustanovno listino. Dotaknil se je tudi vloge mednarodnega sodišča v arbitraži sporov med državami, dodal pa je, da bi bilo težko govoriti o možnosti jurisdikcije tega foruma, če Združeni narodi pri tem ne bi z naprednim razvojem pravnih norm dali sodišču novih instrumentov in možnosti.

Jugoslovanski predlog dokumenta predvideva miroljubno pot, oziroma pogajanja kot edino sredstvo pri reševanju sporov. Po tem projektu bi se morale zainteresirane ali druge strani vse dotlej, dokler trajajo pogajanja, vzdržati sleherne akcije, ki bi mogla zaostriti problem.

Predlog in govor dr. Vilfana sta zbudila pozornost delegatov številnih držav. Podpri ga je romunski delegat, argentinski predstavnik pa se je tudi izjasnil v prid sinteze jugoslovanskega in češkoslovaškega predloga kot najustreznejše poti za formuliranje tega načela koeksistence.

Vojna pošta št. 3269

Ljubljana, Parmova št. 51,

sprejme

takoj v službo:

AVTOMEHANIKE

AVTOKLEPARJE in

AVTOLIČARJE

Interesenti naj se zglasijo osebno ali pismeno v personalnem oddelku podjetja. 8811

Osnovna šola Trata PRI ŠKOFJI LOKI

razpisuje

delovno mesto:

RAČUNOVODJE — TAJNIKA

Pogoj za sprejem je končana srednja šola s prakso. Nastop službe 1. okt. 1964. Osebni dohodek po pravilniku šole. 8810

Rečeno v prejšnjem tednu

»Industrializirane dežele že uvidevajo svojo odgovornost za pomoč manj premožnim sosedom. Toda industrializirane dežele se bodo za to najbrž težko odločile, dokler se ne razprše dvomi v učinkovitost njihove pomoči. To pa se bo zgodilo, ko bodo same nerazvite dežele pokazale pripravljenost sprejeti težavne notranje odločitve, ki so potrebne za pospešitev gospodarskega razvoja.«

George Woods, direktor Mednarodnega monetarnega fonda.

»Demokratične republike Nemčije ni mogoče anektirati niti je kupiti od katere koli druge socialistične dežele...«

Albert Norden, član politbiroja ČK ESPN.

»Verujem v mir z Arabci, kot veruje judovska vera v Mesijo. Prišel bo, čeprav z zamudo..., V odnosih z arabskimi deželami uporabljam ton, ki ni žaljiv niti provokativen... Arabci pa morajo razumeti, da nismo preplašeni zaradi Naserjevih groženj... Mir ni odvisen samo od nas, temveč tudi od odnosov med Vzhodom in Zahodom.«

Levi Eshkol, predsednik vlade Izraela.

»Nismo sistematično proti vsakemu de Gaullovemu stališču... Toda mi se nič manj odločno ne zoperstavljamo režimu osebne oblasti in bomo vse storili, da bi ga končali...«

George Marché, sekretar KP Francije.

»Nikdar ne bomo zadrhteli pred grožnjo s silo. Krepiti moramo budnost našega naroda.«

Ruslan Abdulgani, minister Indonezije.

»Če bi bile zdaj volitve, bi tretjina Indonezijcev glasovala za komunistično partijo.«

Dipa Nasuntara Aidit, predsednik KP Indonezije.

»Sebe smatram za lepilo, ki veže generala Kana in generala Mina. Oba se močno razhajata, toda zdaj se vendar zlagata.«

Tran Tien Kiem, član triumvirata v Sajgonu.

»Proučevanje vprašanja tako imenovanih severnih področij je stvar prihodnosti. Dandanes služi zahteva po neposredni in brezpogojni vrnitvi Kurilskih otokov Japonski samo interesom militaristov.«

Šitiro Macumoto, član japonskega parlamenta.

Mnenja drugih

Problemi mednarodnega komunističnega gibanja

FINANCIAL TIMES
LONDON

»Italijanski komunizem nadaljuje tudi brez Togliattija z uveljavljanjem politike neodvisnosti od Rusije in pravice na razpravo, in to celo ne da bi sprejel sovjetske poglede. Objava Togliattijeve oporoke pomeni tudi sprejetje njegovih nazorov glede urejanja problemov komunizma ter izrecno obveznost, da bodo šli po njegovi poti tudi v prihodnje.«

BALTIMORE SUN
BALTIMORE

»Togliattijeva oporoka je strateške narave. Nastala je v želji, da bi komunisti dominirali na svetu, Togliatti pa sodi, da je to moč doseči z večjo elastičnostjo in z različno taktiko komunistov. Ljudje na Zahodu, ki ocenjujejo dogodke le od danes do jutri in ki kljub razvoju dogodkov v desetletjih še naprej trmasto mislijo, da njihovi nasprotniki niso spremenili mnenja, bi storili kar prav, če bi se zdaj zamislili za pameten, daljnosežen in smrtnonevaren Togliattijev testament«.

Kansan Uutiset
HELSINKI

»Peking prehaja od notranjih ideoloških nesoglasij s svetovnim komunističnim gibanjem na politiko teritorialnih zahtev in ekspanzionizma. ... Ne gre za kakšno »mednarodno pravico« temveč za neposredno politiko zagotovitve življenjskega prostora, za imperialistični program velike Kitajske, na kar jasno opozarja mnenje Mao Ce Tunga o »krivični razdelitvi ozemlja«. Kakšna je razlika med temi izjavami in filozofijo velike Nemčije z njenimi zahtevami po življenjskem prostoru in rasnem pojmovanju, po katerem so vso Evropo priključili Nemčiji in postavili pod oblast nemške rase?«

O arabskem »Vrhu«

AL BAAS
DAMASK

»Konference in govori ne bodo pripeljali arabskega naroda do osvoboditve okupane dežele. Da bi to dosegli, se je treba sporazumeti za dan, ko naj bi se začela bitka«.

AL SAURA
DAMASK

»Zdaj so storile arabske države, da bi se zedinile glede skupnega stališča do sil, ki podpirajo Izrael pri njegovih poskusih, da bi ukradel vode Jordana? Arabci pričakujejo od druge konference na najvišji ravni krepak in odločen odgovor na to vprašanje, s katerim bi bila preprečena izraelska zarota.«

AL AKBAR
KAIRO

»Posebnost sovražnikov arabske enotnosti je v tem, da napihujejo razlike, ki nastanejo včasih med arabskimi voditelji. Arabski kralji in šefi držav se zavedajo svoje odgovornosti in skupne cionistične nevarnosti, ki jim preti.«

Položaj v Kongu

The New York Times.
NEW YORK

»Enačiti Čombejevo vlado z Zahodom in upornike s kitajskimi komunisti je le preveliko poenostavljanje, čeprav se vmešujejo tako Zahod kot komunisti. To ni položaj, v katerem bi mogle ZDA odigrati odločilno vlogo. Toda povsem je jasno, da Washington ne bo priznal nikakršne »ljudske republike« Konga. Morda bi radi komunisti balkanizirali to deželo, kar pa ni po volji Zahoda, najmanj pa želja vseh afriških narodov.«

The Daily Telegraph
LONDON

»Pojav odcepljene države, ki naj dobi komunistično strukturo, je dolgoročna perspektiva, če bodo uporniki uspeli okrepiti svojo oblast v Stanleyvillu.«

Združitev Nemčije

STERN
BONN

»Že večkrat smo proglasili, da je združitev naša največja politična naloga. Toda vodili smo politiko, ki nas je neprehno oddaljevala in nas vedno bolj oddaljuje od združitve. Povsem smo odobrili izključitev Zvezne republike v zahodni vojaški sistem. Toda zaprli smo oči pred grenkimi posledicami tega, s čimer smo poglobili črto, ki teče skozi središče Nemčije... Priznanje DR Nemčije bi utrlo pot novim načrtom, bližjim stvarnosti, kakršno pač je stališče, ki ga zagovarjamo zadnjih deset let.«

O Južnem Vietnamu

Herald Tribune
NEW YORK

»Očitno bi predsednik Johnson rad preprečil Vietnamcem, da bi mu prevrnili volilni čoln, njegov odposlanec pa se je v Sajgonu silno namučil, da bi ugnal tako sovražnike s severa kot zaveznike z juga... Nikdar ni bilo moč jasno ugotoviti, kolikšen je delež krivde veleposlanika Taylorja za neuspeh v Sajgonu. On je vzdrževal prisrčne odnose z generalom Kanom in je verjetno odobril sklep vietnamskega voditelja letošnjega avgusta, da si prilasti diktatorsko oblast. Cilj vsega tega ni v tem, da bi razširili, marveč da bi omejili sovražnosti v Južnem Vietnamu in da bi uspešno uresničili stabilizacijo — vsaj dokler ne bodo mimo novembrske volitve.«

Raymond Cartier: PET ODLOČILNIH DNI (6. XII. 1941) 3

Poraz pred Moskvo

Nenadoma se nad planjavo zdivja vihar jeklenih izstrelkov. Granata je hudo ranila korporala Karla Lorza; odtrgala mu je del rame ter desno roko do komolca. Paul pretrga ovoj s prvo pomočjo, ustavi krvavitev in za silo obveže tovariša. Na planjavi se v snežni samoti znajdeta dva osamljena človeka; eden je smrtno ranjen. Iz gozda privro Rusi, vsi v belih varovalnih haljah... Natanko vedo, kje so komandni položaji skupin, ki so šele »v ježa«, in jih zasujejo z ognjem iz minometalcev, s strojnicami in z metalci plamenov. Nemško topništvo se ne ogiasi. Bunkerji so pregaženi in zaslišijo se hura klici zmagovalcev. Paul in Lorz kmalu spoznata, da sta edina preživela iz svoje čete. Pred Moskvo Rusi le neradi gonijo ujetnike v ujetništvo: smrtna nevarnost, ki grozi prestolnici, jim tega razkošja ne dovoljuje.

HITLER IN GENERAL VON BOCK, ki je imel nalogo zavzeti Moskvo. Foto: Arhiv Dela

Malo ujetnikov... V drugačni vojni bi se Paul in Lorz predala. Oba sta sicer dobra vojaka, ne želita pa postati junaka. Tu pa si niti zamisliti ne moreta, kako bi bilo, če bi prišla v ujetništvo. Prikazni v belih zaščitnih haljah izginejo tako naglo, kot so se pojavile... Gozd je oddaljen le nekaj deset metrov. Lorz in Paul imata kompas, avtomatično puško, nekaj kruha in tablo čokolade. Napad, ki je uničil njuno čato, je v tako veliki vojni, kot je ta, samo ena izmed vsakdanjih epizod. Topovi še naprej grmijo, v zraku je slišati letala: in bitka za Moskvo se nadaljuje. Vojaka, ki se opotekata po zasnežnem gozdu, še ne vesta, da je bitka za Moskvo dosegla vrhunec in da je že izgubljena.

Usodno povelje za napad na Rusijo« je Hitler podpisal 18. decembra 1940. To je bila enaindvajseta Hitlerjeva direktiva o vodenju vojne in jo je skril za šifro »Barbarossa«: sposodil si je ime pri germanskem cesarju, ki se je odpravil na vzhod in se ni nikoli vrnil.

Hitler ve, kaj dela: gre v Moskvo, da bi spravil na kolena London. London je trmoglav v svojem odporu, ker računa na sovjetsko-nemško vojno, ki bo Angliji dala zaveznika na kontinentu. Hitler hoče bliskovito uničiti Rusijo in dokazati Angležem, da so prazni vsi njihovi upi. Potem se bodo omehčali in vdali... Hkrati pa bo uredil vzhodno vprašanje, pridobil ozemlja, ki so tako potrebna nemškemu narodu. Življenjski prostor... Odrezal si bo najboljše kose ruskega kolača: Ukrajino, Kavkaz, Krim... Prebivalce bo enostavno izgnal. Kar pa bo od Sovjetske zveze ostalo, bo razdelil na satelitske države, ki bodo seveda pod nemško kontrolo in brez orožja. Na vzhodu ne bo nikoli več države, ki bi bila sposobna ogrožati nemški rajh. Tisto, kar hoče Hitler uničiti v Rusiji, ni samo komunizem: uničil bo duh Ivana Groznega, Katarine Velike, Petra Velikega in državniške ideje drugih velikih mož, ki so na vzhodu v obrambo proti germanskemu prodiranju na vzhod ustanovili močno državo.

Operacijski načrt je njegovo delo: še enkrat bliskovita hitrost in smelost. Treba je streti sovjetske armade, jih obkoliti in zajeti, predvsem pa preprečiti, da bi se znova organizirale. To bo dosegel tako, da bo z elementom »čas« izpodbil sovražniku iz rok element »prostor«. Genialni strateg Adolf Hitler ni podcenjeval ruskih razsežnosti. Veliko je razmišljal o porazih, ki sta jih doživela njegova dva predhodnika: švedski kralj Karl XII. in Napoleon. Upošteval je možnost gibčnih premikov, ki jih je Rusom omogočala razsežnost ozemlja. Seveda, Rusija ni Francija, Francija, prepežena s cestami, ki jo je mogoče prevoziti po dolgem in počez v dveh dneh. Toda njegova predhodnika sta prodirala v Rusijo s korakom pešaka, on, Adolf Hitler, pa bo zavzel Rusijo s hitrostjo, ki jo zmorejo njegove motorizirane divizije. Hitrost nevtralizira razsežnost. Ko bo prodrl čez sovražnikove obrambne črte, se bo lahko signal naprej in pričakal sovražnika še na njegovi drugi obrambni črti ter medtem potolkel okrepitve, ki mu bodo prihitele na pomoč.

Ali bo šel še naprej, ko bo zasedel Kavkaz in Moskvo ter uničil sovjetske armade? Ali naj osvoji tudi brezmejno Sibirijo in se kot Aleksander Veliki vrže na mastodontično telo Azije? Na to vprašanje Hitler odgovarja: ne. Zadovoljil se bo s tem, da bo od Astrahana do Arhangelska vzpostavil obrambno frontno črto, zid germanizirane Evrope pred nevarnostjo z vzhoda, skratka, nov kitajski zid. Tako bo z lahkoto držal v neškodljivi razdalji Sovjete, Anglija bo končno sprejela častne pogoje, ki ji jih je ponudil takoj po Dunkerquu, Amerika se bo spet pogreznila v svoje kronične depresije, Evropa pa bo znova vstala, tokrat po nemškem receptu, in bo obsegala Nemčijo kot vodilno državo in mnogo, mnogo satelitskih držav... On, Adolf Hitler, petdesetletnik, si bo samo belo pobarval brke pa bo Karl Veliki v obnovljenem zahodnem cesarstvu...

Vse to ni daljni sen, nasprotno, bližnja resnična je. Taki so okviri sveta, ki se bo rodil leta 1941. Rusijo bo napadel 15. maja in jo uničil do konca avgusta. Anglija bo septembra sklenila mir in božič 1941 bo prvi božič nemškega miru, ki ga bodo varovale maloštevilne divizije, a bodo očitno dovolj, da ubranijo Evropo pred nevarnostjo boljševikov, ki se zvijajo v zadnjih smrtnih krčih...

Nenadoma pa se pojavi nepričakovana zoprnost. Italijani, ki so napadli Grčijo, so pred katastrofo. Hitler lahko povsem upravičeno pravi: »Saj sem rekel, da bo tako.« Hitler je zvedel za italijanske namene proti Grčiji jeseni 1940, in to v zadnjem trenutku, po zaslugi svoje obveščevalne službe. Pohitel je v Italijo, da bi preprečil neumnost, toda na železniški postaji v Firencah ga je sprejel duce, sijočega obraza in nasmejan: »Firer, prepozni ste! Ob petih zjutraj so moje čete vdrle v Grčijo in bodo v petnajstih dneh v Atenah.

Nenačeta rezerva v trgovini

Nepotrebne velike razlike v cenah med posameznimi kraji

Po velikih razlikah v cenah zelenjave in sadja v naših mestih bi tujci lahko sklepali, da je Slovenija zelo zelo velika dežela — v resnici pa je naša ožja domovina tako majhna, da je s kamioni možno v pol dneva prepeljati takšno blago iz katerega koli kraja v najbolj oddaljeno mesto. Oddaljenost tržišča od pridelovalcev torej ne more povzročati tako velikih razlik v cenah, kot jih morajo plačevati potrošniki v raznih mestih. V nekaj urah, potrebnih za prevoz, se tudi najbolj pokvarljiva zelenjava ne pokvari, s stroški prevoza pa je moč upravičiti le majhen del razlike v ceni, ki nekje presega 50 ali celo 100%.

Konec avgusta je bila najpogostejša (ali po približni oceni povprečna) cena krompirja v Kranju 41 dinarjev za kilogram, v Kopru pa kar 70 din. Prevoz krompirja iz Kranja v Koper velja le nekaj dinarjev. Zelje so prodajali v Murski Soboti po 60 dinarjev, v Kopru po 102 dinarja. Tudi zelje bi lahko prepeljali v Koper s sorazmerno majhnimi stroški. Še laže čebulo iz Nove Gorice, kjer je bila po 80 din, v Koper, da je potrošnikom ne bi bilo treba plačevati kar po 117 din. Presenetljiva je zlasti razlika v cenah solate endivije, ki so jo v Mariboru prodajali po 70 din, v Novem mestu je bila več kot dvakrat tako draga, v Kopru pa kar trikrat — 212 din. Podobno je pri sadju: breskve so po 132 din, v Ljubljani po 215; jabolka v Mariboru po 83 din, v Ljubljani po 129 din.

Takšnih razlik v cenah ni moč pojasniti drugače, ko da v vseh mestih trgujejo strogo po zakonu krajevne ponudbe in povpraševanja — kjer je več blaga, so nižje cene — ni pa nikogar, ki bi skrbel za to, da bi slabo založena tržišča bila bolje založena s pridelki iz tistih krajev, kjer jih imajo dovolj ali preveč. V nekaterih mestih sicer precej povečujejo ponudbo zelenjave in sadja večji zasebni pridelovalci z juga. To se pozna pri cenah. V Sloveniji pa takih večjih pridelovalcev, ki bi prišli na tržnice z velikimi količinami, menda nimamo ali le zelo malo, zato bi takšno vlogo morala prevzeti naša družbena trgovina. In bi jo lahko prevzela brez lastnih žrtev, če odštejemo izkoriščanje male ponudbe blaga za večje marže. Sicer pa v odstotkih nižja marža prinese pri prodaji večjih količin blaga enak dohodek. Zato bi se trgovina celo gospodarsko okrepila, ker bi močno povečala blagovni promet.

Med trgovskimi podjetji v raznih mestih ni ustreznega sodelovanja ali sploh nobenega, čeprav se jim ni treba bati medsebojne konkurence, ker imajo običajno svoje prodajalne na različnih območjih. Ali se ne bi mogli trgovski podjetji v Kopru in Kranju dogovoriti za krompir, da bi ga v Kopru lahko prodajali po 45 ali vsaj po 50 din kilogram, če ga je tam premalo zrastlo? Ali trgovski podjetji v Kopru in Novi Gorici za čebulo, če je je nekje premalo, nekje pa preveč, Na podoben način bi lahko izboljšali preskrbo' Ljubljane s sadjem, preskrbo nekaterih mest z endivijo in drugim. Ali ni moč tudi endivije prepeljati iz Maribora v Koper z sorazmerno majhnimi stroški?

Ni nujno, da bi trgovska podjetja v mestih z zdaj močno razvitimi prodajnimi cenami, morala kupovati zelenjavo in sadje drugo od drugega, če bi takšno posredovanje precej povečalo stroške. Imela bi lahko le skupno informativno službo o tem, koliko blaga je moč dobiti pri posameznih pridelovalcih in po kakšni ceni ter o križnih prevozih blaga, da bi imela čimmanj praznih voženj. Informativno službo o pridelkih bi morda kazalo imeti celo pri gospodarski zbornici.

Ustrezno medsebojno sodelovanje vseh družbenih trgovskih podjetij v Sloveniji za preskrbo s sadjem in zelenjavo bi omogočilo, da bi vsa mesta bila precej enakomerno založena in tudi v cenah ne bi bilo velike razlike. Tako organizirana preskrba bi ustrezala potrošnikom in pridelovalcem. Zaradi močnega vpliva vremena so pridelki zelenjave in sadja le redkokdaj takšni, kot jih predvidijo: na nekaterih območjih zraste mnogo manj, na nekaterih več. Temu pa sledi, da morajo v nekaterih krajih potrošniki drago plačevati blago, v drugih krajih ga pa pridelovalci ne morejo prodati. In to zlasti zaradi tega, ker trgovina premalo povezuje celotno tržišče.

V premajhnem sodelovanju med trgovskimi podjetji se skrivajo velike rezerve za znižanje stroškov pri posredovanju blaga potrošnikom. Sedanji trgovci premalo upoštevajo rek nekdanjih trgovcev, da je majhen, a gost zaslužek boljši kot velik, pa redek. Vodilo konkurence je bilo: čimvečji blagovni promet, ne visoka marža. Zakaj ne bi tudi zdaj o tem več razpravljali in tako delali? J. PETEK

Nova tovarna celuloze in papirja v Plaškem

Za konec septembra napovedujejo, da bo začela obratovati nova tovarna celuloze in papirja v Plaškem, južno od Ogulina, ki bo imela letno zmogljivost 30.000 ton sulfatne celuloze in 30.000 ton natronskega papirja. Zgraditev te tovarne se je zavlekla za 9 mesecev. Tovarna bo potrebovala na leto 160.000 kubikov celuloznega lesa. Že zdaj pa imajo skrbi, kako zagotoviti tovarni potreben celulozni les. Zage v Liki in Gorskem kotaru bodo morale že letos omejiti žaganje hlodov tretje vrste v korist celuloznega lesa. Od skupne sečnje igiavcev v okraju Karlovac naj bi rezervirali 38% za celulolzni les, kar pa bi krilo le manjši del potreb. Zato razpravljajo o tem, da bi bilo treba vso tretjevrstno hlodovino mehkega lesa na Hrvatskem zagotoviti za potrebe celuloznih tovarn v Plaškem in Zagrebu, predpisati obvezno oddajo žagarskih odpadkov in izvesti rebalans izvoza mehkega žaganega lesa.

Zakaj še vrzeli v družbeni skrbi za mladoletno mladino

Pripravljajo teze za zakon o izvajanju vzgojnih ukrepov

Pri nas se ne bi mogli pritožiti, da nimamo ustrezne zakonodaje za izvajanje kaznovalne oziroma preventivno vzgojne politike do mladoletnikov, katerih razvoj in vzgoja sta ogrožena zaradi neurejenih družinskih razmer ali tudi neprilagojenosti. Kljub temu pa življenjska praksa beleži vrsto težav in pomanjkljivosti pri izvajanju obstoječih zakonskih predpisov, tako da je očitna nujnost, da z republiškim zakonom uredimo izvrševanja vzgojnih ukrepov.

Republiški sekretariat za socialno varstvo na osnovi takih ugotovitev že pripravlja osnutek tez za zakon, ki naj bi natančneje določil, kdo, kje kako naj pravilno opravlja vzgojne ukrepe, ki jih predpisuje še zlasti novelirana zakonodaja. V praktičnem delu se spričo pomanjkanja izkušenj v metodologiji dela pojavljajo dokajšnje težave, razen tega pa še nimamo ustrezno razvitega sistema ustanov, ni zagotovljeno financiranje; ubadamo se pa tudi s pomanjkanjem ustreznega strokovnega kadra. Zakon naj bi poudaril, da je smoter sodobnih vzgojnih ukrepov, da mladoletnikom čimbolj pomagamo, poskrbimo za varstvo, nadzor nad vzgojo in šolanjem, da se bo vsak razvijal v skladu s svojo razvojno stopnjo in osebnimi nagnjenji.

V zadnjih letih so bili uzakonjeni različni novi vzgojno preventivni ukrepi, ki jih izreče sodišče: oddaja v disciplinski center, strožje nadzorstvo staršev, skrbnika, druge družine ali stroj za nadzorstvo skrbstvenega organa, oddaja v vzgojni zavod, ali v vzgojno poboljševalni dom ter oddaja v zavod za defektne mladoletnike. Kamorkoli že mladoletniki pridejo, povsod jim je treba zagotoviti sodobno strokovno usposobitev, obiskovanje ustreznih šol, tečajev in opravljanje raznih njim koristnih del, pri čemer je nujna koordinacija vseh pristojnih organov in strokovnih institucij.

Disciplinske centre ustanavljajo občinske ali okrajne skupščine, pa tudi družbene organizacije, ki se ukvarjajo z vzgojo otrok in mladine. Disciplinski centri ne smejo biti vezani na kazensko poboljševalne zavode niti ne na vzgojno poboljševalne domove. Mladoletnik, ki mu je sodnik za mladoletnike določil bivanje v disciplinskem centru, mora prebiti v tej ustanovi predpisani čas v učenju in delu pod nenehnim nadzorstvom vzgojitelja.

Disciplinski centri so mlade ustanove in jih je zdaj v Sloveniji sedem. Kakor kažejo podatki, pa je doslej izrekalo oddajo v disciplinski center le mariborsko sodišče, medtem ko druga sodišča tega ukrepa še niso uveljavila. Tako je bilo v lanskem letu med izrečenimi vzgojni ukrepi zoper mladoletne storilce kaznivih dejanj izrečenih le 33 ali 6% oddaj v disciplinski center, nasprotno pa zavzemajo vzgojni ukrepi strožjega nadzorstva zelo pomembno mesto, saj jih je bilo lani izrečenih 323 ali 55%.

Strožje nadzorstvo staršev ali skrbnikov izreče sodišče v primeru, ko starši zanemarjajo vzgojo svojega otroka. Če starši niso sposobni izvajati predpisanih nalog, poišče skrbstveni organ drugo družino, če pa tudi te možnosti ni, pride mladoletnik pred strožje nadzorstvo skrbstvenega organa. V takem primeru ostane mladoletnik pri svoji družini, z njim pa se ukvarja za to usposobljen socialni delavec, lahko pa tudi učitelj, vzgojitelj in druge osebe, ki imajo izkušnje z vzgojo mladoletnikov. Predvsem skrbijo za redno šolanje mladoletnika, za primerno zaposlitev, in če je potrebno, ga izločijo iz okolja, ki nanj škodljivo vpliva.

Zavodske ukrepe izreka sodišče le v primerih, ko so potrebni dolgotrajnejši vzgojni vplivi in je nujno, da mladoletnik spremeni svoje bivališče. Preden pa gre mladoletnik v ustrezen dom, je nujno potrebno diagnosticiranje in triažiranje, da tako zberejo osnovne podatke in se odločijo za najustreznejši vzgojni zavod. V Sloveniji imamo naslednje zavode: Vzgojni zavod »Frana Milčinskega« v Smleedniku, ki sprejema lažje osebnostno motene, a umsko normalne šoloobvezne otroke obeh spolov; Vzgajališče »Planina« osebnostno motene in laže umsko prizadete otroke; vzgajališče Veržej sprejema vzgojno zanemarjene šoloobvezne mladoletnike; vzgojni zavod Slivnica moško mladino, ki je končala osnovno šolo in je laže osebnostno motena, za poklic se usposablja izven zavoda; zavod v Logatcu sprejema podobno kot Slivnica, le usposabljajo se v zavodu samem; dekliško vzgajališče Višnja gora sprejema osebnostno motene mladoletnice, ki se usposabljajo v zavodu; v vzgojno poboljševalni dom v Radeče pa pošiljajo sodišča le od 14 do 18 let stare mladoletnike in mladoletnice zaradi hujših prestopkov.

V Sloveniji imamo tudi čedalje večje probleme z intelektualno prizadeto, psihopatsko, vzgojno zanemarjeno in delinkventno mladino. Skušamo jo sicer »potakniti« po raznih obstoječih zavodih, a ne s prida srečno roko, se pravi brez pravega uspeha, kar zgovorno priča o potrebi posebnega zavoda za to mladino.

Hkrati ko osnutek predvideva najvažnejša načela in vsebino bodočega zakona o izvrševanju vzgojnih ukrepov, pa nakazuje tudi nekatere še odprte probleme, predvsem potrebo po ustrezni mreži vzgojnih institucij in ureditvi financiranja. Leto v okviru občin in okrajev močno šepa in bo zatorej za zavode republiškega pomena treba tudi sredstva zagotoviti iz republiških virov.

M. ROBEK

PRED 30-LETNICO »LJUDSKE PRAVICE«-»DELA«

Celjski dogovor

V naslednji številki končuje »Ljudska pravica« svoj uvodnik:

»Ne odlašajmo s sporazumom« — s ponovnim pozivom za ustvaritev »Slovenske politične organicije«.

Prvi uspeh je medtem že bil zaznamovan: Bil je to »Celjski dogovor«, katerega izvedbo odločno zahteva »Ljudska pravica«, št. 24, leto II., z dne 24. decembra 1935, pod naslovom »Slovenija samo Slovencem«:

»Že večkrat smo povedali, zakaj je potrebna združitev vseh protifašističnih demokratičnih skupin v slovensko ljudsko fronto. Ker do te združitve ni prišlo, bomo dokazovali to potrebo in delali za to toliko časa, dokler ta združitev ne postane dejstvo... Pod pritiskom delegatov je bil vsaj glede obstoječih listov končno sprejet dogovor, ki smo ga objavili. Čeprav ni bil sprejet naš glavni predlog za skupno delo v obliki slovenske ljudske fronte, smo soglašali, da čimprej nastane skupen list.«

K istemu vprašanju piše »Ljudska pravica«, št. 1, leto III., z dne 10. januarja 1936 v članku »Mi gremo naprej«:

»Ljudska pravica« bo zatorej ostala zvesta misli, ki jo je vodila pri celjskem dogovoru, misli, katero so sedaj tudi njeni braici potrdili. »Ljudska pravica« se bo še nadalje borila za široko slovensko ljudsko fronto, katera edina bo dosegla slovenskemu narodu enakopravnost in s tem prvi pogoj za vsako demokracijo. V tem smislu je za nas celjski dogovor še vedno živ in še vedno naš program. Zagrizena agitacija proti našemu listu, ki se vodi sedaj po deželi do zadnje gorske vasi, nas samo prepričuje, da smo močni in da bomo zmagali.«

Pripravljalni odbor za organizacijo proslave 20. obletnice Pokrajinske konference AFŽ za Slovensko Primorje

VABI
NA PROSLAVO 20. OBLETNICE
I. POKRAJINSKE KONFERENCE AFŽ
ki bo dne 26. in 27. septembra
1964 v LIPICI PRI SEŽANI

Ker odbor nima točnih naslovov vseh udeleženk konference na Štjaku, prosimo vse delegatke, da nam najkasneje do 20. septembra 1964 sporočijo točne naslove sedanjega bivališča na naslov:

OBČINSKI ODBOR SZDL SEŽANA — pripravljalni odbor.

Nadaljnja navodila in program proslave bomo delegatkam poslali naknadno.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

8807

GOSTINSKO PODJETJE
„JADRAN" - KOZINA
razpisuje
prosti delovni mesti:

1. kvalificiranega kuharja (kuharice)
v ekspres - bifeju Kozina
2. blagovnega knjigovodje (knjigovodkinje)

POGOJ:
pod točko 1. kv. kuhar z nekaj leti prakse,
pod točko 2. srednja strokovna izobrazba ali ustrezna praksa.
Za kuharja je zagotovljeno samsko stanovanje.
Razpis velja do zasedbe del. mesta. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

8747

MILAN MAVER: ORIENTACIJA

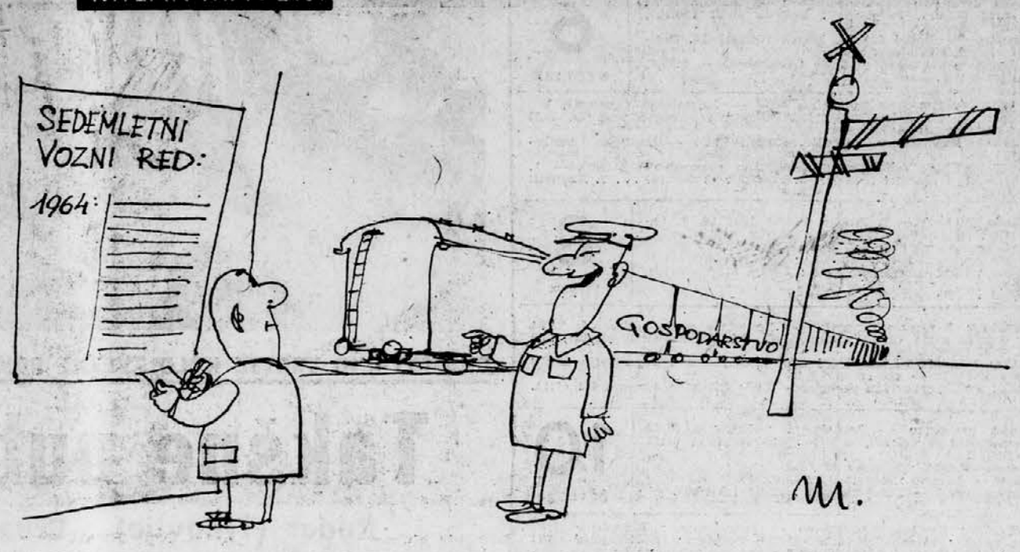

Zdaj pa upoštevajte samo še to, da vozi letos vsaka kompozicija ravno obratno, pa se ne morete zmotiti...

Mnenje in kritika

Elektrarna ne bo pokvarila narave?

Računati moramo z realnim stanjem v Soški dolini med Boko in Koritnico

Zdaj ko so v javnost vržene tudi številke, za koliko se bo po programu spreminjala gladina projektiranega zajezitvenega jezera v Soški dolini, je priložnost, ali celo mislim, naša dolžnost, da se še enkrat pomenimo o tem. Zakaj višina kolebanja vodnega stanja projektiranega jezera bo znašala, se računa, normalno 25 metrov, z upoštevanjem mnogo večjih in širših potreb pa bo segla tudi do višine 45 metrov.

Zdaj je od naše predstavne sposobnosti odvisno, da se zamislimo, kaj pomeni v tej slikoviti, pisani gorski pokrajini, kakor je Soška dolina nad Boko, če se gladina projektiranega jezera zniža redno za 25 m, izredno pa tudi do 45 metrov. To pomeni, da bo popotnik, postavimo, motorizirani turist s projektirane ceste ob bodočem jezerskem bregu, gledal in občudoval tik pod seboj v pobočnem pasu 25 metrov umazano, blatno površje, s katerega se je bila pravkar umaknila jezerska voda. In kadar se bo gladina znižala za 45 metrov, bosta imela popotnik in turist priložnost, da gledata pod bodočo cesto celo 45 metrov širok pas umazanega, blatnega površja, s katerega so spustili poglavitno vodo, da je preostalo le še ozko jezero. To je realno stanje, s katerim moramo računati za bodoče v Soški dolini med Boko in Koritnico. Zakaj ne smemo pozabiti, da bo v bodočem, v projektiranem zajezitvenem jezeru vegetacije brž konec, pa da bo tam ostala le gola skala, prekrita s preperelino in zlasti z blatom, s katerim moramo za trdno računati, da se bo takoj začelo usedati v dnu jezera. Gorski svet, iz katerega tečejo vode Soče, se odlikuje po zelo zelo obilnih padavinah, a še prav posebno po hudih nalivih. Kamenje moremo loviti v zaporah, a blata ne. In blato se mora usedati v soški vodi, ko se ta začne ustavljati, zbirati, ter umirjati v umetno ustvarjenem jezeru. Živa skala in na njej preperelina ter sedimentirano blato, to bo element površja, na katerem bo storilebala gladina projektiranega jezera in v katerem nikoli ne bo časa, da bi zazelenelo rastje. A 45 metrov višinske razlike v stanju jezera, to ni majhna reč, a posebno pomembna bo tamkaj, kjer bo jezersko bočje najbolj položno. Saj bi lahko izdelali celó maketo ter na njej ponazorili, kateri pasovi bi se pokazali iz vode ob stanju gladine pri 10 m, 15 m, 25 m, 45 m itd. Potem bi mogli celo prav natančno pogledati, kateri deli doline bi v obliki umazanega, blatnega ter kamnitega površja pomenili element pokrajinske slike ob nižanju jezerske gladine.

Odgovori na takšna vprašanja pa bodo različni tudi po tem, kakšno vlogo pripisujemo Soški dolini in kaj nam Slovencem sploh pomeni Soča s svojo pokrajino. Nemara se nekoliko premalo zavedamo, da pripada Soška dolina k tistemu delu Slovenije, skozi katerega dovaja sodobni motorizirani promet največ turistov v Slovenijo in v Jugoslavijo. Ta turistični svet iz srednje in zahodne Evrope, a zdaj čedalje bolj tudi iz socialističnega vzhoda, se rad vozi po slikovitih pokrajinah, kjer mu je vožnja sama že del počitniškega odmora. In Soška dolina je zares takšna pokrajina, saj pomeni pot skozi naše svetle apniške Alpe in slikovito predgorje proti morju ter na Jadran sam bodisi v bližnji Istri kot oddaljeni Dalmaciji. V nekaterih poročilih se je v zadnjih tednih poudarjalo, kako silno je narasel motorizirani promet čez Korenško sedlo. In od teh turistov, ki dospo skozi Podkoren, jih mnogo v Kranjski gori zavije čez Vršič, ker se želijo po Soški dolini popeljati do svojega cilja, do morskega kopališča ob Jadranu. A Soška dolina premore še drugo alpsko visokogorsko pot. To je cesta ob Koritnici navzgor pa čez Predel, katerega vrh je ravno na meji, z znamenito stransko potjo do pod Mangart, v 2000 metrov nadmorske višine. Tudi predelska cesta dovaja turistične goste k nam in jih bo še več, ko bo tehnično dodelana.

Gospodarski učinek turizma je v naših časih ter v naših ekonomskih krogih zelo v číslih. Zato se je nemara marsikdo že vprašal, ali bi res mogel imeti tisti umazani 45 metrski pas ob znižani gladini projektiranega jezera kakšno veljavnost, morebiti celo negativnega značaja. Češ, mi se radi vozimo po lepih pokrajinah, v kakšne gorske doline, kjer bi morali gledati umazane zone ob tehnično skrčenem jezeru, nak, tjakaj nas ne mika. Zagovorniki elektrarne ob Trnovem so očitno tudi mislili na takšna neprijetna vprašanja, zato hitijo zagotavljati, da bo v času sezone, v juniju in avgustu, jezero zmerom docela polno, v najvišjem stanju gladine. Toda v septembru? Takrat se bo jezero znižalo že za 3 do 5 metrov. To se pravi, da bo obrežje že obdano s pasom blata in jako malo vabljivo. In podobno smemo domnevati za junij, ki je za obilo ljudi turizma še bolj privlačen na morju.

Dandanes so zelo močne težnje, da se turistična sezona podaljša vsaj v meseca junij in september. Toda ob tem je treba opozoriti še na nekatere druge stvari.

Naše Primorje dobiva zadnji čas prav posebno vlogo v tem, da ga turisti ne le od blizu, marveč tudi od dokaj daleč, z onstran meje, bodisi zahodne kot severne, čedalje bolj pogosto obiskujejo za weekendski počitek ob koliščkaj ugodnem vremenu. Ob koncu tedna, zlasti ob sobotah in nedeljah, zaživijo ceste, ki držijo do severnega Jadrana in dovajajo turistične goste. In te vrste turisti se posebno radi držijo lepih, slikovitih pokrajin. Zato je tudi Soška dolina močno obiskovana kot prehodna pokrajina za konec tedna.

No, in sedaj nam je treba samo še zaključiti vprašanje. Ali bo umazani blatni pas ob znižajočem se jezeru ter kasneje ob zopet rastočem jezerskem obsegu kaj motil tok turističnih gostov? Če jih bo motil, tedaj se morajo v Soški dolini odreči posezonskih in predsezonskih turistov in se morajo zadovoljiti s tem, da se njihov glavni tok usmeri na druga pota, bodisi po Posavju skozi Ljubljano, bodisi na laško stran, skozi Kanalsko dolino in tam okrog.

V svetu imajo že mnogo skušenj z zajezitvenimi jezeri. Zvečine se odločijo za namestitev takšnih elektrarn v stranske doline, kjer je manj prometa, zlasti pa malo turističnih premikov in bivanj, glavne doline pa raje izkoristijo v obliki pretočnih hidrocentral. Mi v Jugoslaviji se odlikujemo po tem, da imamo izredno močno s padavinami obdarjene gorske predele, kakor nalašč pripravne za izrabo vodnih sil. Ogromno jih imamo takšnih gorskih predelov, ne samo v Sloveniji, maveč tudi v visoki zahodni Hrvatski, pa v Bosni in Hercegovini ter zlasti še v večini Črne gore. Povsod tod imamo marsikje zelo pripravne dobro namočene stranske doline, manj obljudene pa turistično manj pomembne ter odmaknjene od privlačnih velikih poti. Skratka takšne, da v njih na prihajamo v konflikt z drugimi, velikega upoštevanja vrednimi gospodarskimi težnjami in možnostmi. Ne bi bilo napak, če bi se v dilemi, kakšne hidrocentrale naj napravimo tu in kakšne tam, ravnali po zelo skrbnem preudarku in z obilnim upoštevanjem svetovnih izkušenj.

Dopolniti moramo naša razglabljanja o učinkih polebanja vodne gladine v projektiranem jezeru še z opozoritvijo na možnost, da bo ob krčenju jezerskega obsega in zopetnem poplavljanju in polnjenju jezerske zajezitvene kotanje preobilo priložnosti, da se bo voda kalila, vsaj do neke mere, in da bo Soča iz zajezitvenega jezera pritekala manj čista ter manj prečudovito zeleno modra, kakor smo je vajeni gledati ter občudovati dosedaj in kakor jo je gledal in opeval Simon Gregorčič.

Še na eno stvar človek, žal, le prepogosto misli ob takšnem pretehtavanju: Kaj pa v takem poletju, ko se naključi velika suša, da nastane preveliko pomanjkanje električne energije? Prav lahko se človek zamisli v takšno kritično situacijo, da vsi pomisleki ne pomagajo nič: magari sredi julija ali avgusta — odprli bi z vodo zvrhano napolnjeno Bovško kotlino. Saj ne bi mogli biti kot skopuh, ki zlatnike prešteva, ko okrog njega ljudje mrjo od lakote.

Zato se nam zdi umesten zaključek, da tako velika zbiralna vodna kotanja, kot je projektirano jezero zajezitvenega značaja pri Bovcu, ne sodi v Soško dolino, marveč naj bi jo raje zamenjali za ustrezne pretočne hidrocentrale, za kakršne je območje Soške doline prav tako izredno pripravno spričo hudo neizravnanega vodnega toka ter velikega strmca. Pretočne elektrarne ni treba, da bi bile v nasprotju z interesi turizma. Nasprotno, izkušnje od drugod nam kažejo, da bi bile za Soško dolino docela ustrezne. Računajoč v poglavitnem s krajevnimi potrebami za industrializacijo, bi nudile osnovo za ustanavljanje več industrijskih podjetij, ki naj končno ustvarjajo gospodarsko osnovo za vsekakor že preveč prizadeto prebivalstvo. Dr. ANTON MELIK

Problemi uskladiščenja in transporta mineralnih olj

Pred kratkim je bil v Nišu sestanek upravnega odbora poslovnega združenja »Petrolunion«, ki so se ga udeležili predstavniki vseh jugoslovanskih podjetij za prodajo derivatov nafte. Razpravljali so o problemih uskladiščenja naftnih derivatov in o transportu. Pogosto se dogaja, da na trgu ni dovolj plinskega olja, kurilnega olja ali mazilnega olja, to pa predvsem zaradi pomankanja rezervnih zalog. Po navedbah trgovine bi rafinerije hotele oskrbovati trgovino neposredno iz proizvodnje, predstavniki trgovine pa vztrajajo pri tem, da bi morale rafinerije same zagotoviti zaloge vsaj za enomesečne potrebe, kar bi omogočilo redno preskrbo trgovine. Seveda bi morale rafinerije povečati svoje skladiščne zmogljivosti. Trgovina se tudi pritožuje, da rafinerije s pretiranim prikazovanjem svojih proizvodnih zmogljivosti otežkočajo pravočasni uvoz tistih vrst naftnih derivatov, katerih potrebe presegajo domačo proizvodnjo, kar pravtako otežkoča redno preskrbo. Težave nastopajo tudi v transportu. Železnicam ne gre v račun, da bi si nabavile nove vagone-cisterne, ker bi bili ti vagoni v uporabi le tri do štiri mesece v letu, ko ni mogoč prevoz naftnih derivatov po rekah zaradi nizke vode ali ledu. Razen tega namerava kombinat za nafto in plin v Zagrebu povezati rafinerije po naftovodih z naftnimi polji in jadransko obalo. Naraščanje proizvodnje in potrošnje nafte in naftnih derivatov pa zahteva čedalje večje transportne zmogljivosti. O teh problemih bo treba razpravljati na skupnem sestanku predstavnikov rafinerij, železnic in trgovine.

Elektrifikacija jadranskih otokov

Naše elektrogospodarstvo je začelo leta 1958 povezovati jadranske otoke z visokonapetostnim omrežjem na celini in jih oskrbovati z električno energijo. Zelo zahtevno izdelavo visokonapetostnih podmorskih kablov je prevzela tovarna kablov v Svetozarevu. Tako so do konca lanskega leta povezali z energetskimi viri na celini velike otoke, zlasti Krk, Cres, Lošinj, Pag, Dugi otok, Ugljan, Brač, Hvar, Korčulo in manjše otoke v njihovi bližini. Za elektrifikacijo teh otokov je tovarna v Svetozarevu izdelala 47 km podmorskih kablov. Letos so ta elektrifikacijska dela nadaljevali. Samo v tem letu so za povezavo najbolj oddaljenih otokov Visa, Lastova in Mljeta porabili 46 km podmorskih visokonapetostnih kablov. Najdaljši kabel, ki povezuje Hvar z Visom, je dolg 20 km. Vsega je zdaj 30 jadranskih otokov vključenih v naš energetski sistem. Prizadevanja za povezavo otoka Lastovo so se zavlekla za skoraj eno leto. Že lani je bil pripravljen za to potreben kabel, ki pa je pri prevozu v Korčulskem kanalu v bližini otoka Ščedro zdrknil z ladje in se potopil. Prav te dni pa je ekipa podjetja Brodospas ob pomoči našega največjega pontonskega žerjava »Veli Jože« dvignila ta kabel, ki sam tehta 90 ton. Kabel so pripeljali v Kaštelski zaliv, kjer ga bodo očistili, pregledali in ponovno navili na bobne. Kaže da kabel ni poškodovan in da ga bodo lahko porabili za nadaljnjo elektrifikacijo otokov.

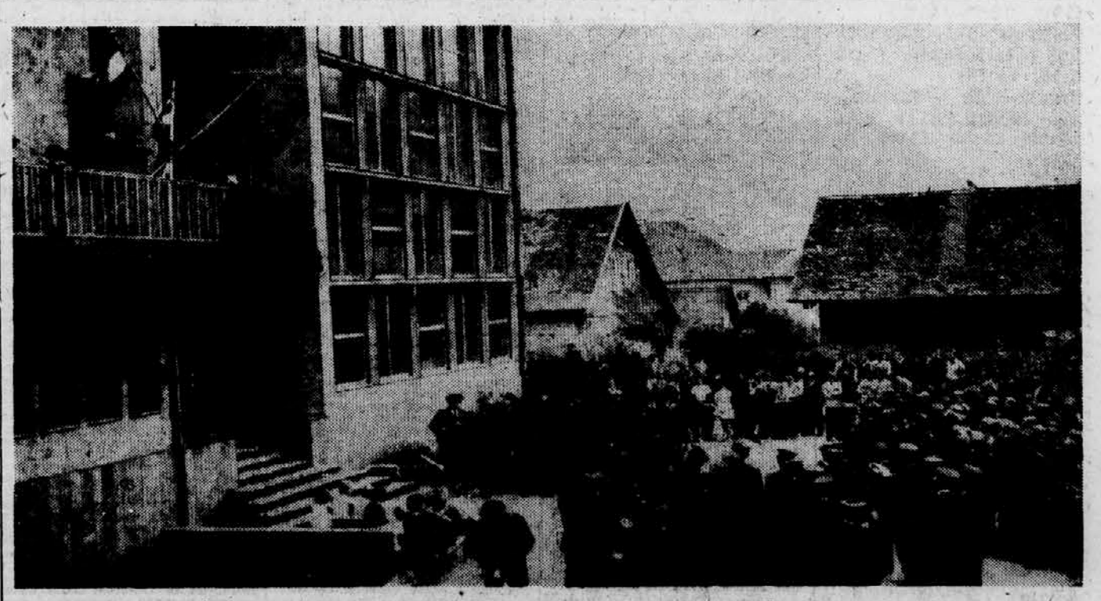

VOJAKI, KI SO GRADILI ZASAVSKO CESTO, so se v nedeljo dopoldne poslovili od prebivalcev Zagorja. V imenu mladine in občanov vseh občin, ki jih bo povezovala nova Zasavska cesta, se je od pripadnikov JLA poslovil predsednik občinskega komiteja ZMS Zagorje Roman Krautberger. Po slovesnosti pred Delavskim domom je mladina občin ob zasavski cesti pripravila vojakom uspel kulturni program.

5. SEJEM - OPREME ZA GOSTINSTVO
3-11. X. 1964 - MARIBOR - RAZSTAVIŠČE MARIBORSKI SEJEM

MINULI ŠPORTNI TEDEN

6 NEDELJA

KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — Madžarska : Jugoslavija 55:54 (27:25), Romunija : Francija 42:41 (15:21), Bolgarija : Poljska 49:37 (20:12), ČSSR : Italija 59:41 (27:18).
SPEEDWAY — OSIJEK: Mednarodne dirke — Babić (J) 14, Mareš (ČSSR) 14, Janiček, Novak in Mahač (vsi ČSSR) 11, itd. Gledalcev: 5.000.
PLAVANJE — VANCOUVER: Svetovni rekord na 800 m — Rose (Avstralija) — 8:55,5, Bivši rekorder: Konrads (Avstralija) 8:59,6.

7 PONEDELJEK

AVTOMOBILIZEM — MONZA: Svetovno prvenstvo »FI« — 1. Surtees (Ferrari), 2. Mc Laren (Cooper), 3. Baldini (Ferrari). V skupni razvrstitvi vodi G. Hill z 32 točkami pred Clarkom 30 in Surteesom 28.
TENIS — ZAGREB: Mednarodni turnir — finale: Knight (VB) — Mulligan (Avstralija) 11:9, 6:0, 6:1.
KOLESARSTVO — SALLANCHES: Svetovno profesionalno prvenstvo (290 km) — 1. Jansse (Danska) 7:35,52, 2. Adorni (Italija), 3. Poulidor (Francija) ... 7. Anquetil (Francija).

8 TOREK

PLAVANJE — ALEKSANDRIJA: Maraton (40 km) — 1. Zajtim (ZAR) 10:07,17, 2. Lariera (Argentina) 10:51,50, 3. Alshazli (ZAR) 11:12,34, 4. Savin (Jugoslavija) 11:21,0. Odstopilo — 23 plavalcev, med njimi svetovni prvak Abu Helf.
KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — Bolgarija : DR Nemčija 64:46 (27:17), Sovjetska zveza : Jugoslavija 63:37 (25:20), Poljska : Italija 61:47 (28:15), Madžarska : Francija 62:49 (39:22).

9 SREDA

KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — Sovjetska zveza : Francija 71:34 (30:16), ČSSR : Poljska 47:31 (21:19), Romunija : Madžarska 53:42 (25:13), DR Nemčija : Italija 63:37 (37:12).
PLAVANJE — SIRAKUSA: Mednarodni mladinski dvoboj — Italija : Jugoslavija 111:72 (mladinci 55:46, mladinke 56:26, vaterpolo 6:3 in 4:2).
NOGOMET — BEOGRAD: Pokal evropskih prvakov — CZ : Glasgow Rangers 4:2 (1:1).

10 ČETRTEK

KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — Jugoslavija : Francija 54:43 (25:21), Sovjetska zveza : Romunija 81:45 (31:18), ČSSR : DR Nemčija 61:41 (29:17), Bolgarija : Italija 63:34 (33:19)1
NOGOMET — ATENE: Mednarodna tekma — AEK : Dinamo 2:0 (0:0).
NOGOMET — Bilbao: Mednarodna tekma — Atletico : Beograd 2:2 (0:0).
NOGOMET — BUENOS AIRES: Svetovni pokal — Independente : Inter 1:0 (0:0).

11 PETEK

KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — Jugoslavija : Romunija 41:37 (20:19), Sovjetska zveza : Madžarska 68:37 (31:22), Poljska : DR Nemčija 49:47 (26:24), Bolgarija : ČSSR 54:46 (26:18). Končni vrstni red v skupinah: A — Sovjetska zveza, Romunija, Jugoslavija, Madžarska, Francija, B — Bolgarija, Češkoslovaška, Poljska, DR Nemčija in Italija.
TENIS — LJUBLJANA: Mednarodni turnir — finale: Mulligan (Av) : Ishigura (J) 6:4, 7:5, 2:6, 6:4.

12 SOBOTA

KOŠARKA — BUDIMPEŠTA: Evropsko prvenstvo — finale za peto do osmo mesto: DR Nemčija — Jugoslavija 61:55 (53:53, 28:26). Finale za deveto mesto: Italija : Francija 50:43 (31:21).
TENIS — LJUBLJANA: Mednarodni turnir — finale: ženske — Schacht (Av); Gobbo (It) 6:2, 6:1, moški pari — Stepehens, Carmichael (Av) : Mulligan (Av), Jovanović (J) 6:2, 6:4, ženski pari — Schacht, Mc Clenougham (A) : Gobbo (It), De Joung (Niz) 6:2, 1:6, 6:2.

POGLED SEDEM DNI NAPREJ

14 PONEDELJEK

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — četrto kolo s partijami Jovanović : Moščina, Lazarević : Lane, Kušmir : Zvorikina, Raniku : Zatulovskaja in Bikova : inž. Nedeljković.
ŠAH — HAVANA: Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«.
ATLETIKA — NEW YORK: Zadnje kvalifikacije za sestavo reprezentance ZDA za olimpijske igre v Tokiu.

15 TOREK

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — peto kolo s partijami Ivanova : Jovanović, Moščina : Lazarević, Lane : inž. Nedeljković, Zvorikina : Borisenko, Zatulovskaja : Kušmir in Bikova : Raniku.
ŠAH — HAVANA · Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«.
ATLETIKA — NEW YORK: Zadnje kvalifikacije za sestavo reprezentance ZDA za olimpijske igre v Tokiu.

16 SREDA

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — šesto kolo s partijami Jovanović : Karakas, Lazarević : Ivanova, Konarkovska : Zvorikina, Borisenko : Zatulovskaja, Kušmir : Bikova in inž. Nedeljković : Raniku.
ŠAH — HAVANA: Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«.
ATLETIKA — NEW YORK: Zadnje kvalifikacije za sestavo reprezentance ZDA za olimpijske igre.

17 ČETRTEK

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — prekinjene partije četrtega, petega in šestega kola.
ŠAH — HAVANA: Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«.
PLAVANJE — SPLIT: Clansko prvenstvo Jugoslavije.
NOGOMET — BEOGRAD: Trening tekma — Jugoslavija : Voždovački.

18 PETEK

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — sedmo kolo s partijami Eretova : Jovanović, Karakas : Lazarević, Zvorikina : Gresser, Zalutovskaja : Konarkovska, Bikova : Borisenko, Raniku : Kušmir in Moščina : inž. Nedeljković.
ŠAH — HAVANA: Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«.
PLAVANJE — SPLIT: Clansko prvenstvo Jugoslavije.

19 SOBOTA

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — osmo kolo s partijami Jovanović : Teodorescu, Lazarević : Eretova, Cend : Zvorikina, Gresse : Zatulovskaja, Konarkovska Bikova, Borislenko : Raniku in inž. Nedeljković : Kušmir.
ŠAH — HAVANA: Mednarodni turnir »Memorial Capablanke«
PLAVANJE — SPLIT: Clansko prvenstvo Jugoslavije.

20 NEDELJA

ŠAH — SUHUMI: Turnir kandidatinj za naslov svetovne prvakinje — deveto kolo s partijami Zvorikina : Jovanović, Teodorescu : Lazarević, Iwanova : inž. Nedeljković, Bikova : Gresser, Raniku : Konarkovska in Kušmir : Borisenko.
PLAVANJE — SPLIT: Clansko prvenstvo Jugoslavije.
NOGOMET — BEOGRAD: Mednarodna tekma — Jugoslavija : Luksemburg.
TELOVADBA — LJUBLJANA: olimpijski večer.

DVANAJSTO KOLO V ZVEZNI ODBOJKARSKI LIGI

Odločilni točki za Fužinarja

Fužinar (Ravne) — Mladost (Zemun) 3:0 (7, 10, 9)

RAVNE, 13. septembra — Odbojkarji ravenskega Fužinarja so v tekmi 12. kola ZOL premagali zemunsko Mladost s 3:0 (15:7, 15:10, 15:9). Sodnik Hilla (Zagreb) — odlično. Gledalcev: okoli 500.

FUŽINAR: Urnaut, Virnik, Stopajnik, Hojnik, Spanžel, Košuta, Stehar nik.

MLADOST (Zemun): Krešić, Presnjak, Kolarević, Živković, Milat, Živojinović, Malenović, Erat.

Razigrani Fužinar je zmagal po 55 minutah tekme! Domačini so z državnim reprezentantom Urnautom na čelu vodili v prvem setu 4:0, 9:4 in na koncu z lahkoto zmagali s 15:7. Mladost je vodila samo v drugem setu z 1:0 in 2:1, toda Fužinar je kmalu uredil svoje vrste in povedel z 8:5 in 9:8. V tem najdaljšem setu (20 minut) je Fužinar nato z zaporednimi točkami povečal vodstvo na 14:9 in po 14:10 tudi hitro zmagal. Gostje tudi v tretjem setu niso predstavljali nevarnega nasprotnika; Fužinar je zlahka zmagal v treh setih in tako osvojil dragoceni točki, ki zagotavljata obstanek v družbi najboljših odbojkarskih ekip Jugoslavije.

Sodnik oškodoval Crveno zvezdo

MARIBOR, 13. septembra — Odbojkarji Branika—Hoče so v tekmi 12. kola ZOL premagali beograjsko Crveno zvezdo s 3:2 (12:15, 9:15, 15:12, 15:13, 15:9). Sodnik: Pfajfer iz Maribora — slab. Gledalcev: okoli 600.

BRANIK—HOČE: Bezjak, Mlakar, Kores, inž. Skerbinjek, V. Primer, N. Primec, Merkuš, Divjak, Grajf.

CRVENA ZVEZDA: Popović, Svetličić, Novaković, Stojanović, Živić, Radošević, Vračarević, Cebić, Glarkarevac.

Domačini so zaigrali v prvih dveh setih izredno slabo in Crvena zvezda je hitro povedla z 2:0. V tretjem setu — ko je Crvena zvezda že vodila z 11:7 — je stranski sodnik odvzel Beograjčanom dve pomembni žogi in kmalu je prišlo do izenačenja — 11:11. Takrat pa so se Mariborčani razigrali in izenačili na 2:2 v setih. Crvena zvezda je v odločilnem petem setu ponovno povedla z 9:3, toda v poletmi — vidljivost je bila izredno slaba — so na koncu zmagali odbojkarji Branika—Hoče s 15:9, skratka — osvojili so 12 zaporednih točk. Najboljši so bili inž. Skerbinjek, Kores in Bezjak pri domačinih, Popović in Radošević pri Crveni zvezdi. Sodnik Pfajfer je sodil izredno slabo. Delegirani sodnik Šempen iz Zagreba je dopotoval prepozno, ker je imel vlak že v Zagrebu tri ure zamude!
B. B.

Trije seti v Mariboru

MARIBOR, 13. sept. — Odbojkarji Maribora so v tekmi SOL premagali Žirovnico s 3:0 (15:11, 15:12, 15:6). Sodnik Obersnel iz Maribora — dober. Gledalcev: okoli 200.

MARIBOR: Šauperl, Žvikart, Sonaja, Križe I. Križe II. Osvald, Fatur, Lešnik, Brunderman.

ŽIROVNICA: Volk, Rozman, Bergelj I, Bergelj II, Ažman, Pšenica, Kreveselj, Tovša.

Lahka zmaga Žirovnice

MEŽICA, 12. septembra — Odbojkarji Žirovnice so v tekmi SOL premagali Mežico s 3:0 (15:12, 15:10, 18:16). Sodnik: Andlovič iz Maribora. Gledalcev: okoli 100.

MEŽICA: Rigelnik, Blaznik, Lipavec, Lakner, Krenk, Nivšek, Zmagej.

ŽIROVNICA: J. Vergelj, Rozman, Volk, Pšenica, Kreveselj, Ažman, F. Vergelj, Tavčar.
S. L.

Mežica brez točk

MEŽICA, 13. septembra — Odbojkarji Bežigrada so v tekmi SOL premagali Mežico s 3:2 (15:6, 12:15, 15:6, 8:15, 15:6). Sodnik: Vergles iz Maribora. Gledalcev: okoli 100.

MEŽICA: Rigelnik, Blaznik, Lipavec, Lakner, Krenk, Nivšek, Zmagej.

BEŽIGRAD: Meserko, Naglič, Antekolovič, Plahej, Trček, Miklave.
S. L.

Zmaga Novega mesta

KRANJ, 13. sept. — Odbojkarji Novega mesta so v tekmi SOL premagali kranjski Triglav s 3 : 0 (15 : 11, 15 : 12, 15 : 13). Sodnik: Kosen iz Jesenic. Gledalcev okoli 100.

TRIGLAV: Sajovic, Soklič, Bizjak, Keše, Zepič, Jenko, Fister.

NOVO MESTO: Lapajne, Berger, Potrč, Golež, Simič, Modic, Penko

Zaslužena zmaga odbojkarjev Novega mesta po zanimivem boju v vseh treh setih.

Novo na tujem

KIJEV — Sovjetski atleti so dosegli nov evropski rekord v štafeti 4x200 m z rezultatom 1:22,8.

PARIZ — Naslov svetovnega kolesarskega prvaka v vožnji na dirkališču za profesionalce je osvojil Belgijec Ferdinand Brake, ki je 5000 m dolgo progo prevozil v času 6:13,9 Belgijec je vozil s povprečno hitrostjo 48,141 km na uro.

KÖLN — Po prvem dnevu atletskega dvoboja ZR Nemčija — Poljska vodijo Poljaki z 59:47.

BUDIMPEŠTA, — Na mednarodnem plavalnem mitingu je Francoz Gottvalles preplaval 100 m prosto v 53,9, kar je izenačen evropski rekord.

LONDON — Moška atletska reprezentanca Velike Britanije je premagala ekipo Francije 110:102.

Minimalna zmaga Triglava

KRANJ, 13. septembra — Košarkarji kranjskega Triglava so v tekmi 17. kola SKL premagali ljubljansko Ilirijo s 66:65 (26:31). Sodnika: Stajner in Oblak iz Ljubljane. Gledalcev: okoli 100.

TRIGLAV: Zupančič 14, Lampret 15, Todorović 7, Šorli 10, Klavora 11, Palovšnik 7, Žnidar 2.

ILIRIJA: F. Senčar 18, J. Senčar 20, L. Senčar 9, Eržen 2, Baje 10, Naveršnik 4, Poljanec 2.

Mladi košarkarji Triglava so po dramatični borbi v zadnjih minutah zasluženo zmagali. Ilirija je vodila do sredine drugega polčasa.

DRAMATIČNO TRETJE KOLO ZVEZNE ROKOMETNE LIGE

Takšne publike ni v Jugoslaviji

Rudar (Trbovlje) : Crvena zvezda (Beograd) 17:14 (11:6) v Trbovljah

TRBOVLJE, 12. septembra — Rokometaši trboveljskega Rudarja so v tekmi tretjega kola ZRL premagali beograjsko Crveno zvezdo s 17:14 (11:6). Gledalcev: okoli 3.000. Sodnik: Simanović iz Zagreba — prav dober.

RUDAR: Marguč, Šparemblek 1, Jelen 2, Bašić 2, Skrinjar 2, Kmetič 2, Ačkun 7, Dornik, Berdnik 1, Mrežar, Lopan.

CRVENA ZVEZDA: Banjanin, Japundža 4, Lau, Risišić, Jakšić 5, Klemenčič 2, Trajković, Andrić 2, Fajfrić 1, Popadić, Krstić.

FILM TEKME: 0:1 Japundža (1. minuta), 1:1 Bašić (2), 2:1 Skrinjar (3) 3:1 Ačkun (5), 3:2 Klemenčič (6), 4:2 Ačkun (7), 5:2 Berdnik (8), 5:3 Jakšić 7 m (10), 6:3 Kmetič (12), 6:4 Jakšić 7 m (14), 7:4 Jelen (14), 8:4 Ačkun (17), 9:4 Ačkun (18), 10:4 Bašić (19), 10:5 Jakšić 7 m (24), 11:5 Ačkun 7 m (28), 11:6 Jakšić (30) — poločas — 11:7 Andrić (33), 11:8 Japundža (35), 11:9 Trajković (36), 12:9 Jelen (36), 12:10 Japundža (38), 13:10 Ačkun (39), 14:10 Ačkun (46), 14:11 Jakšić (47), 15:11 Šparemblek (49), 15:12 Klemenčič (50), 15:13 Andrić (51), 16:13 Kmetič (54), 17:13 Japundža (56), 17:14 Skrinjar (59).

BOJAZEN V TABORU RUDARJA

Zadnje ure pred derbijem ZRL je Trbovlje ponovno zajela rokometna mrzlica. Stadion Rudarja ob Trboveljščici je bil tako že uobro uro pred začetkom tekme s Crveno zvezdo nabito poln ... V razgovoru z domačini smo izvedeli, da so delavci Strojne tovarne delali v petek neprekinjeno 16 ur — da bi bili prosti v soboto zvečer, da so trboveljski rudarji zaprosili upravo RK Rudar — da bi bile tekme ZRL v bodoče v nedeljo ... Vsaka rokometna tekma ZRL v Trbovljah je zares enkratno doživetje. Gledalci so bili tokrat, čeprav brez sirene (na prošnjo uprave Rudarja), še glasnejši in tako zares ni presenečenje, da je vodja poti Crvene zvezde Rajko Petrović poudaril v zapisniku ob koncu tekme: »Takšne publike ni v Jugoslaviji! Gledalci so bučni, toda izredno objektivni! ... V taboru Rudarja je vladala pred tekmo bojazen. Trener Bašić nam je zaupal: »Banjanin je strah in trepet za naše strelce. Gledalci so že razvajeni ob samih zmagah, toda nekega dne se bo — kar je povsem razumljivo — tudi nam ustavilo. Bojim se, da bi se lahko — ob izredno močni Crveni zvezdi — dogodilo presenečenje že danes. Prepričan sem, da bodo potem vsi rekli — da je bil uspeh v Zagrebu z Medveščakom samo slučajen ... «

BANJANIN JE OBUPAL

Banjanin — najboljši vratar Jugoslavije — je obupal ob silovitih naletih rokometašev Rudarja! Crvena zvezda, je sicer 20 sekund vodila z 1:0, toda sledila je serija bliskovitih akcij — Bašić je s črte izenačil, Škrinjar je s strahovito bombo skozi cono zadel sam kot (2:1 za Rudarja), Berdnik je prodrl skozi cono in Ačkun je iz sedemmetrovke še povišal vodstvo. Beograjčani so dvakrat zniżali prepričljivo vodstvo domačinov iz kazenskih strelov — 5:3 in 6:4. Takrat pa je Rudar z uraganskimi napadi spravil goste do obupa: Jelen 7:4, Ačkun 8:4, Ačkun 9:4, Bašić 10:4! Bojazni o morebitnem nepričakovanem porazu je bilo s tem konec. Rudar je dikiral fantastičen tempo z bliskovitimi podajami, kombinacijami z močnimi streli in elastično cono v obrambi. Japundža in Jakšić — ki sta sicer za glavo višja od vseh igralcev Rudarja — sploh nista prišla do izraza ob izredni borbenosti Ačkuna, Škrinjarja in Bašića, ki državnima reprezentantoma včasih tudi 10 minut sploh niso dovolili strela na vrata sicer izredno razpoloženega Marguča, ki je v prvem polčasu prejel samo tri gole iz igre! V odmoru je nato obupal še Banjanin, ki je sicer nastopil z gripo, in prepustil svoje mesto Krsticu ...

TVEGANA ZAMENJAVA MARGUČA

Rudar je ob polčasu vodil 11:6 in trener Bašić se je odločil za menjavo odličnega Marguča z rezervnim vratarjem Lopanom, kar je bila povsem razumljiva poteza — kajti ZRL je edina prava »šola« za vratarje. Trboveljčani so takrat zaigrali, še nepredivno v obrambi in Andrić, Japundža in Trajković so s tremi težko brantljivimi streli zmanjšali rezultat na 11:9. Rudar je pozneje še dvakrat vodil s samo dvema goloma razlike (12:10 in 15:13), toda Marguč je takrat z efektnimi paradami večkrat reševal nemogoče. Zadnjih devet minut — po zadetku Andrića in 15:13 — se je razvila dramatična borba. Bilo je šest minut pred koncem, ko se je temperamentni Andrić ponovno znašel sam na črti in vsi so že pričakovali, da bo vodstvo Rudarja ponovno zmanjšano — na 15:14! Andrić je odlično streljal, toda Marguč je z neverjetnim refleksom »boksirala« žogo ... Gledalci so bili že prepričani, da bo Rudar težko vzdržal v teh zadnjih minutah — ko se je Crvena zvezda silovito pognala v borbo na vse ali nič. Takrat pa se je Kmetič — podobno kot nekajkrat v Zagrebu — odločil za »bombo« iz daljave in Banjanin — ki se je vrnil v vrata v teh odločilnih trenutkih — se ni niti pomaknil z mesta! Crvena zvezda je sicer še enkrat zmanjšala na 16:14, toda Škrinjar je v predzadnji minuti postavil končni rezultat — 17:14 ...

Kako so igrali? Rudar — odlično, Crvena zvezda — prav dobro. Marguč, Ačkun in Jelen — odlično, vsi ostali — prav dobro! Ko smo zapuščali Trbovlje nismo dvomili, da je bila tekma s Crveno zvezdo — ki je kandidat za prva mesta — zares najboljša igra Rudarja doslej ...
A. PASTERNJAK

Katastrofa Mlade Bosne

BJELOVAR, 13. septembra. — Rokometaši domačega Partizana so v tekmi ZRL premagali sarajevsko Mlado Bosno z 21:9 (7:5).

PARTIZAN (BJELOVAR): Jandroković I, Jandroković II 3, Pribanić 4, Vuković, Horvat 7, Djuranec 5, Tušek 1, Turković I, Turković II 1.

MLADA BOSNA: Papić, Idjaković 1, Hadžiahmetović, Pilipović 1, Dumić 6, Tešanovuć 1, Benco, Martinović 1, Bašić, Efendić, Zagorac.

Bjelovarski Partizan je s kolektivno igro priredil presenečenje gostom iz Sarajeva, ki so doživeli na tujem pravo katastrofo. Mlada Bosna je naslednji nasprotnik Rudarja v četrtem kolu ZRL.

V drugem polčasu

SARAJEVO, 13. septembra — Rokometaši sarajevske Bosne so v tekmi tretjega kola ZRL premagali banjaluškega Borca s 17:15 (7:8). Gledalcev: okoli 1.000. Sodnik: Spoljarić iz Zagreba.

BOSNA: Sarenkapa 5, Bjegović 4, Nanjić 3, Metikoš 3, Softić 1, Martinčević 1.

BORAC: Karalić 5, Karadža 3, Vojinović 2, Popović 2, Bjelić 1, Perović 1, Bezrodnik 1.

Odlična tekma, v kateri so Sarajevčani s hitrimi nasprotnimi napadi dosegli odločilno prednost šele v drugem polčasu.

Razigrani Splitčani

SPLIT, 13. sept. — Rokometaši Splita so v tekmi tretjega kola ZRL premagali Železničarja iz Niša s 24 : 18 (12 : 7). Sodnik: Gregurić iz Zagreba. Gledalcev okoli 700.

SPLIT: Šime, Zemunić 1, Kosor 2, Bučević 6, Stela 4, Kekez 5, Jurišić, Perašić 1, Duhović 1, Tijardović 4, Ružić.

ŽELEZNIČAR: Zivković, Boričić 1, Vojdanovski 2, Boričić II 2, Janković 4, Grozdanović 1, Patković 1, Dimitrovski 2, Djordjević 5, Veličković, Kolundžić.

Zagreb v vodstvu

ZAGREB, 13. sept. Rokometaši Zagreba so v tekmi tretjega kola SRL premagali pančevski Dinamo z 21 : 15 (8 : 6). Sodnik: Drača (Sarajevo). Gledalcev: okoli 800.

ZAGREB: Bambir 6, Dekaris 4, Kočijan 3, Vičan 3, Pavičić 2, Suić 2, Stefkov 1.

DINAMO: Kecman 6, Smiljanić 3, Divić 2, Patić 2, Plavšić 2, Pakovič 1.

Dinamo je v prvem polčasu vodil z 2 do 3 goli razlike, dokler ni odšel z igrišča za nekaj minut Kecman. Zagrebčani so takrat dosegli zaporedoma pet golov, kar je bilo odločilno za nadaljnje dogodke.

Prva zmaga Partizana

BEOGRAD, 13. septembra — Rokometaši beograjskega Partizana so v tekmi tretjega kola ZRL premagali skopskega Rabotničkega s 15:6 (7:6). Sodnik: Dopundža iz Sarajeva. Gledalcev: okoli 200.

PARTIZAN: Stanković 2, Koprivica 2, Šoškić 2, Rabata 2, Mrtinčević 5, Eror 2.

RABOTNIČKI: Šahov 1, Karadžić 1, Sterijev 3, Atanasovski 1.

V ekipi Partizana je po dolgem premoru nastopil tudi nogometni vratar Šoškić, ki je začel svojo športno kariero v rokometni ekipi Partizana.

DRUGO KOLO V SLOVENSKI ROKOMETNI LIGI

Pirančani so neustavljivi

Visoki zmagi Pirana nad Kranjem — 25:14 (moški) in 7:4 (ženske)

PIRAN, 13. septembra — Rokometaši Pirana so v tekmi drugega kola SRL premagali Kranj s 25:14 (13:5). Gledalcev: okoli 200. Sodnik: Moder iz Ljubljane — prav dober.

PIRAN: Fuks, Domnik 6, Černe, Kolšek 12, Orač 2, Brezovec 4, Murovec, Marks, Rodin, Lukin 1, Puspan.

KRANJ: Černigoj, Bevk, Krampelj, Žun 1, Bregar 3, Hvasti 1, Cufar 2, Rus 4, Colnar, Oblak 3.

Pirančani so z dvema serijama zadetkov — od 3:2 do 6:2 in 6:3 do 9:3 — dosegli že v začetku tekme veliko prednost, medtem ko so po odmoru povsem nadigrali borbene Kranjčane.

Dve točki za Slovana

MARIBOR, 13. septembra — Rokometaši ljubljanskega Slovana so v tekmi drugega kola SRL premagali domači Branik s 15:13 (8:6). Sodnik: Hren iz Ljubljane. Gledalcev: okoli 300.

BRANIK: Eferl 1, Brunšek 3, Novak 4, Purkeljc, Kukovec, Grčina, Kancler 2, Vogrinc 3, Kramberger.

SLOVAN: Pirc 1, Virk, Djukić 5, Orehek 2, Majerle 2, Artnak 3, Močnik, Golja 2, Narobe, Soklič.

Razpoloženi strelci

CELJE, 13. sept. — Rokometaši Celja so v tekmi drugega kola SRL premagali Šentvid s 34:3 (19:2). Sodnik: Mušič iz Maribora. Gledalcev: okoli 300.

CELJE: J. Goršič 7, T. Goršič 5, Koren 6, Marković 4, Telič 3, Snedič 3, Krelj 3, Povalej 2, Hribernik 1.

ŠENTVID: Klopčič 1, Orehek 1, Ronča 1.

Tesna zmaga Krima

LJUBLJANA, 13. septembra — Rokometaši ljubljanskega Krima so v tekmi SRL premagali Tržič s 13:12 (6:6). Sodnik Levstek iz Maribora — dobro, Gledalcev: okoli 100.

KRIM: Gregorič, Pešar, Mulej 1, Sotovšek, Dežjot 3, Golob, Šušteršič 4, Janšek, Ferbežar 4, Stukelj 1, Brecelj.

TRŽIČ: Hafner T., Gros, Godnov, Vidovič 4, Janc 1, Hladnik 4, Teran 3, Dolžan M., Jakšič, Dolžan J., Hafner P.

Brez presenečenja

NOVA GORICA, 13. septembra — Ženska rokometna ekipa Kopra je v tekmi drugega kola SRL premagala Železničarja iz Nove Gorice z 12:4 (4:1). Sodnik: Stopnišek iz Ljubljane. Gledalcev: okoli 200.

ŽELEZNIČAR: Zver, Cej, Drašček, Strosar 3, Ravbar, Perat, Nardin 1, Bogdanović, Velikonja.

KOPER: Fakin, Bulič I 3, Tripar, Prelco 4, Bržen 2, Stražar 1, Zetko 2, Krejančič, Bulič II.

Zmaga Pirana — po 3:3

PIRAN, 13. septembra — Ženska rokometna ekipa Pirana je v drugem kolu SRL premagala Kranj s 7:4 (3:2). Gledalcev: okoli 200. Sodnik: Kastelic iz Ljubljane.

PIRAN: Petrinja, Jerasa 1, Rodin 2, Beve, Koterle 1, Zorzut 1, Fonović, Tuligoj, Vodopivec, Ovnik 2.

KRANJ: Lužan, Holman, Kristan, Libhart, Ankele 3, Hafner, Gros 1.

Grosova je v začetku drugega polčasa sicer izenačila na 3:3, toda domačinke so s štirimi zadetki zasluženo zmagale.
M. Š.

Odločilni zadetek Bašićeve

TRBOVLJE, 13. septembra — Ženska rokometna ekipa trboveljskega Rudarja je v tekmi drugega kola SRL nepričakovano premagala Šiško s 7:6 (3:4). Sodnik: okoli 1500.

RUDAR: Šipek, Kralj, Blatnik, Gornik, Soldat, Kužnik 1, Golec 1, Bašić 2, Vanelli 1, Mlakar 2.

ŠIŠKA: Rijavec, Mrevlje 1, Smerkolj, Modrijan 1, Kerpan 1, Drnovšek, Kovačič, Predvonik 3, Kotar.

Šiška je bila boljša v prvem, Rudar pa v drugem polčasu. Domačinke so že vodile s 6:4, toda Kerpanova in Predovnikova sta izenačili na 6:6, nakar je Bašićeva v zadnji minuti dosegla odločilni zadetek za Rudarja.
A. P.

Toča golov na Kodeljevem

LJUBLJANA, 13. sept. — Ženska rokometna ekipa Slovana je v tekmi SRL premagala mariborski Branik s 13:2 (6:1). Sodnik: Kašnar iz Ljubljane. Gledalcev: okoli 100.

SLOVAN: Štruc, Kliček, Štokelj 2, Kristan 1, Podrebšek 1, Melio 1, Arko 2, Mlekuš 1, Kastelec 4, Kralj 1.

BRANIK: Rep I, Nojman, Martinčič 1, Pohler, Gomivnik, Rep II 1, Šprah, Česen, Benčan, Lah, Huter.

Naš komentar

ZAR SEM SE BAL ...

Današnje tekme sem se — če sem odkrit — zares bal .. Crvena zvezda je močan nasprotnik in res je, da trboveljska publika pričakuje — po naših zadnjih uspehih — več, kot smo sposobni. Možna je bila tudi bojazen, da bi lahko moji igralci — po zmagi z Medveščakom — zaigrali leželno. Nobenega dvoma namreč ni, da je edini cilj Rudarja še nadalje — obstanek v ligi. Sedaj — po 60 dramatičnih minutah — sem izredno zadovoljen, posebno ker so fantje dali zares ponovno vse od sebe in dokazali, da sta srce in borbenost polovica uspeha v ZRL.

ANTON BASIC

NOVA ZMAGA RUDARJA — Škrinjar, ki je bil na tekmi s Crveno zvezdo dobro čuvan, se je tokrat prebil na črto. Foto: R. Riedl

DERBI SEDEMNAJSTEGA KOLA SLOVENSKE KOŠARKARSKE LIGE

Visoki Šmit je odločil tekmo...

Tivoli — Lesonit 76:58 (31:23) po dramatični tekmi v Tivoliju

LJUBLJANA, 13. SEPTEMBRA — Košarkarji Tivolija so v derbiju SKL premagali Lesonit iz Ilirske Bistrice s 76:58 (31:23). Sodnika: Hojs (Ljubljana) in Žule (Domžale). Gledalcev: okoli 700.

TIVOLI: Gagelj 5, Šmit 29, Levstik 8, Verbič 12, Ostere 9, Tomori, Lavrenčak 2, Balentin 11, Kristan, Nekrep.

LESONIT: Stemberger 19, Grij 15, Prosen 10, Lenarčič 6, Žnidaršič 6, Antonič 2, Kandarek, Barone, Cosić, Kirn.

Košarkarji ljubljanskega Tivolija so v predzadnjem kolu SKL po odlični igri v drugem polčasu zasluženo premagali vodečega Lesonita s kar 18 točkami razlike! Prvi so si žogo priborili igralci Tivolija z visokim Šmitom, toda prva akcija Ljubljančanov se je po začetni nervozi končala brez zadetka. Stemberger je v prvi minuti povedel Lesonit v vodstvo 2:0, Žnidaršič pa je ob navdušenju okoli 300 gledalcev — ki so prišli na derbi iz Ilirske Bistrice — po dveh prostih metih še povečal vodstvo na 3:0. Tivoli je kmalu uredil svoje vrste in s hitrimi napadi preko razpoloženega Šmita najprej izenačil na 4:4 in kmalu zatem tudi povedel s 10:4. Začetna ofenziva Tivolija je bila kratkotrajna in borbeni gosti so preko Štembergerja in Prosena v 12. minuti ponovno povedli s 15:14, da bi Lenarčič samo nekaj sekund pozneje z metom iz skoka povišal še na 17:14. Trener Tivolija Poljak se je takrat odločil za rokado Verbič — Balentin in Tivoli je v svojih »petih minutah« s hitrimi kombinacijami Balentin — Šmit po ponovnem preobratu že vodil 18:17. Mladi košarkarji Tivolija so do odmora stalno vodili — 24:19, 24:21, 26:21, 27:21, 28:21, 28:23, 28:25, 29:25, 29:27 in 31:27.

V drugem polčasu so gledalci skoraj tri minute čakali na prvi zadetek in tako smo — podobno kot v začetku tekme — zapazili tremo ob pomembni tekmi v obeh peterkah. Verbič je takrat z uspelim driblingom z metom v raketi povišal na 33:27 in Tivoli je kmalu zatem dosegel odločilno prepričljivo vodstvo. V kratkih štirih minutah je namreč Šmitova ekipa povečala rezultat od 41:35 do 51:36 v 10. minuti tekme! Takrat je zaradi petih osebnih zapustil igrišče Verbič, toda tudi Gagelj — ki je nekaj minut počival — je uspešno opravil vlogo dirigenta igre. Tivoli je do zadnjih petih minut še povečal rezultat na 63:45 in po enakovredni borbi v zadnjih minutah — 77:50, 74:52, 74:58 in 76:58 — zasluženo osvojil dragoceni točki. Prvaka bo tako odločilo šele zadnje kolo s tekmama Lesonit : Elektra in Branik : Tivoli ali pa morda šele tretja tekma Lesonit : Tivoli na nevtralnem igrišču, če bo pač Tivoli v Mariboru naslednjo nedeljo premagal domačega Branika, ki pa doslej še ni izgubil tekme s Ljubljančani na stadionu v Ljudskem vrtu!

Nobenega dvoma ni, da je najzaslužnejši za visoko zmago Tivolija visoki center Šmit, ki je bil z 29 točkami tudi najučinkovitejši igralec derbija. Šmit je s učinkovitimi meti z roba rakete in visokimi skoki v obrambi in napadu, prikazal odlično igro, tako da je njegov prestop v vrste ASK Olimpije samo še vprašanje časa. V zmagoviti ekipi Tivolija bi lahko pohvalili še Verbiča in Balentina, med gosti pa Štembergerja in Prosena.
K. S.

Visoka zmaga Ljubljane

LJUBLJANA, 13. septembra — Košarkarji Ljubljane so v tekmi 17. kola SKL premagali Škofjo Loko z 78:52 (28:21). Sodnika: Pur iz Zalca in Dorn iz Celja — dobro. Gledalcev: okoli 100.

LJUBLJANA: Kapelj 13, Račič 2, Perhaj 10, Lajavec 14, Božič 15, Kočar 8, Peršin, Erlich 3, Volovšek 13, Eckart, Jelačin.

ŠKOFJA LOKA: Hafner, Balderman 5, Kofol 2, Cerkvenik 7, Oman I 26, Krajnek, Koren 12, Oman II, Mihelič, Čojić, Kožir, Kolendo.

Ljubljana je že takoj v začetku tekme povedla z nekaj koši in že v 13. minuti je bil rezultat 25:5 za domačine. Gostje so nato preko hitrega Omana I zmanjšali razliko in ob odmoru je bil rezultat tako 28:21. V začetku drugega polčasa je Ljubljana s hitrimi napadi preko Božiča, ki je bil tudi najboljši igralec tekme, povsem zmedla goste, ki so šele v zadnjih minutah preko Omana I in Korena preprečili katastrofo. V finišu tekme so Ljubljančani s točnimi zadetki Volovška in Lajevca tako visoko zmagali. Najboljši na tekmi so bili Božič, Lajevec in Volovšek pri Ljubljani ter Oman I pri Škofji Loki.
(ZU)

Branik je poražen

LJUBLJANA, 13. septembra — Ljubljanska Svoboda je v tekmi 17. kola SKL premagala mariborskega Branika z 49:47 (22:20). Sodnika: Peter Kavčič in Camplin iz

I. liga

Trešnjevka – Željezničar 2:0 (0:0)
Partizan – Velež 4:3 (4:1)
Crvena zvezda – Hajduk 1:0 (1:0)
Dinamo – Vojvodina 3:2 (3:1)
Rijeka – Beograd 2:2 (0:0)
Sarajevo – Zagreb 3:1 (1:1)
Sutjeska – Radnički 2:2 (1:1)
Vardar je prost

LESTVICA

Sarajevo	8	5	1	2	18:9	11
Dinamo	7	4	1	2	14:7	9
Partizan	7	6	1	0	13:6	9
Radnički	7	3	3	1	13:8	9
Rijeka	7	2	3	2	7:6	7
Zagreb	7	2	3	2	11:11	7
Željezničar	8	3	1	4	9:9	7
Vardar	7	2	2	3	9:10	6
Beograd	7	2	2	3	11:15	6
Sutjeska	8	1	4	3	7:18	6
Vojvodina	7	1	3	3	5:8	5
Velež	8	2	1	5	14:19	5
Hajduk	8	1	3	4	11:17	5
Crv. zvezda	6	3	2	1	11:7	4
Trešnjevka	6	1	2	3	5:8	4

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Vojvodina : Trešnjevka, Velež : Dinamo, Hajduk : Partizan, Beograd : Crvena zvezda, Radnički : Rijeka, Zagreb : Sutjeska, Vardar : Sarajevo, Željezničar je prost.

II. liga – zahod

Split – Olimpija 3:1 (0:1)
Maribor – Sloboda 1:2 (0:1)
Slavonija – Kladivar 6:0 (4:0)
Rudar – Lokomotiva 3:0 (2:0)
Istra – BSK 2:0 (0:0)
Čelik – Varteks 3:0 (1:0)
Borac – Borovo 1:1 (0:1)
Šibenik – Famos 2:2 (0:1)

LESTVICA

Šibenik	6	4	2	0	9 : 3	10
Olimpija	6	4	1	1	19 : 8	9
Sloboda	6	4	1	1	16 : 6	9
Lokomotiva	6	3	2	1	16 : 14	8
Slavonija	6	2	3	1	16 : 8	7
Čelik	6	3	1	2	9 : 5	7
Borac	6	2	3	1	12 : 10	7
Borovo	6	2	2	2	8 : 9	6
Rudar	6	2	1	3	15 : 15	55
Kladivar	6	1	3	2	10 : 16	5
BSK	6	1	3	2	12 : 19	5
Varteks	6	1	2	3	5 : 9	4
Split	6	2	0	4	8 : 14	4
Famos	6	1	2	3	9 : 19	4
Istra	6	1	1	4	6 : 10	3
Maribor	6	0	3	3	4 : 8	3

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Olimpija : Kladivar, Maribor : Famos, Split : BSK, Lokomotiva : Sloboda, Rudar : Varteks, Istra : Borovo, Slavonija : Šibenik, Čelik : Borac.

II. liga – vzhod

Borac – Bregalnica 0:1 (0:1)
Bor – Trepča 2:2 (1:1)
Novi Sad – Proleter 0:1 (0:0)
Bačka – Radnički 2:4 (0:2)
Voždovački – Mladost 1:0
Železničar – Srem 1:2 (1:1)
Priština – Budučnost 1:0 (0:0)
Pobeda – Spartak 2:0 (1:0)

LESTVICA

Proleter	6	4	2	0	17:7	10
Novi Sad	6	4	1	1	9:4	9
Pobeda	6	3	3	0	9:5	9
Srem	6	3	2	1	12:5	8
Budučnost	5	3	1	1	3:1	7
Trepča	6	2	2	2	14:11	6
Bačka	6	1	4	1	8:7	6
Priština	6	3	0	3	5:10	6
Radnički	5	2	1	2	8:7	5
Železničar	6	1	2	3	8:7	4
Voždovački	6	1	2	3	6:10	4
Spartak	5	1	1	3	4:6	3
Bor	6	1	1	4	6:10	3
Mladost	6	1	1	4	4:11	3
Bregalnica	3	1	0	2	3:10	2

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Borac : Proleter, Trepča : Radnički Bregalnica : Mladost, Bor : Srem, Novi Sad : Budučnost, Bačka : Spartak, Voždovački : Pobeda, Železničar : Priština.

SNL

Celje – Železničar 0:3 (0:2)
Nova Gorica – Branik 2:1 (1:0)
Sobota – Triglav 1:2
Hrastnik – Ljubljana 0:5 (0:3)
Svoboda – Slovan 3:2 (2:1)
Ilirija – Delamaris 2:1 (1:0)
Aluminij – Rudar 4:1 (1:1)

LESTVICA

Ljubljana	3	3	0	0	13 : 2	6
Aluminij	3	3	0	0	12 : 5	6
Slovan	3	2	0	1	10 : 4	4
Branik	3	2	0	1	8 : 4	4
Železničar	3	2	0	1	7 : 3	4
Triglav	3	2	0	1	5 : 2	4
Rudar	3	2	0	1	8 : 7	4
Svoboda	3	2	0	1	5 : 5	4
Gorica	3	2	0	1	3 : 5	4
Ilirija	3	1	0	2	4 : 9	2
Delamaris	3	0	0	3	2 : 6	0
Celje	3	0	0	3	4 : 9	0
Sobota	3	0	0	3	4 : 11	0
Hrastnik	3	0	0	3	1 : 13	0

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Delamaris : Celje, Slovan : Rudar, Ljubljana : Aluminij, Triglav : Ilirija, Branik : Svoboda, Železničar : Bratstvo, Nova Gorica : Sobota.

Dvanajst pravilnih

Sarajevo — Zagreb	1
Sutjeska — Radnički	0
Rijeka — Beograd	0
C. zvezda — Hajduk	1
Dinamo — Vojvodina	1
Bor — Trepča	0
Bačka — Radnički	2
Priština — Budučnost	1
Pobeda — Spartak	1
Split — Olimpija	1
Maribor — Sloboda	2
Slavonija — Kladivar	1

Odlični Gottvalles

BUDIMPEŠTA, 13. sept. — Na mednarodnem plavalnem mitingu je Francoz Gottvalles preplaval svoj del proge (100 m) v disciplini 4 × 100 m v doslej najboljšem času — 52,9.

Vratar Nešović pokopal upe...

Po vodstvu je Olimpija izgubila s Splitom 1:3

SPLIT, 13. sept. — V prvenstveni nogometni tekmi je enajsterice Splita premagala ljubljansko Olimpijo 3:1 (0:1). Gole so dali za Split Stipišić (59. min.) Roje (66) in Rudić (79), za Olimpijo pa Arslanagič (37). Pred približno 2500 gledalci je sodil Bulatović iz Beograda.

Split: Vukman, Krstulović, Perić, Kragić, Matošić, Poklepović, Ilić, Roje, Rudić, Vastić, Pleško (Stipišić).

Olimpija: Nešović (Škulj), Djorlev, Jovičević, Kulenović, Kokot, Srbu, Frančeškin, Mladenović, Zagorc, Arslanagič, Corn.

Začetek tekme je potekal v znamenju precejšnje nervoze, zato je bila tudi igra raztrgana. Tekmeca sta precej grešila v medsebojnem podajanju, toda navzlic vsemu temu se je Split dokopal do rahle terenske premoči, medtem ko je bila Olimpija nevarnejša v napadu. Frančeškin je poslal z desne strani lep predložek pred Vukmanova vrata, kjer je bil Arslanagič hitrejši in prisebnejši ter je z udarcem z glavo preusmeril žogo v zgornji desni kot — 1:0 za Olimpijo. Po vodstvu so gostje prevzeli pobudo in vidno gospodarili na igrišču. Celoten razplet dogodkov je bil tak, da ni bilo pričakovati »povračilnih ukrepov«, saj so bili domačini v prenekaterih pogledih slabši in neprepričevalni.

Tudi po odmoru se situacija na videz ni prav nič spremenila — vse do izenačenja. V 59. minuti je branilec Krstulović nenadoma prodrl prav do nasprotnega kota in poslal predložek v kazenski prostor. Žoga je preletela vse obrambne igralce Olimpije do strelca Stipišića, ki je z glavo zadel v črno — 1:1. Vratar Nešović se je v teh usodnih trenutkih pokazal za zelo slabega, saj bi moral že takoj posredovati, vendar je to storil delček sekunde pozneje in še to tako nespretno, da je žogo odbil do Stipišića. Ne glede na to hladno prho je Olimpija okrepila napadalne akcije, domačini pa so vračali. Tempo je postal čedalje ostrejši. Gostje so se zagrizeno borili in v 65. minuti je Mladenović z ostrim strelom zadel vratnico. Zadetek je, kakor temu pravimo, »visel v zraku«. Obramba Splita je imela vse polne roke dela, toda prav tedaj je nekdo iz obrambe poslal dolg predložek do Kulenovića, ki ga je v tem trenutku spremljal napadalec Splita. Vratar Nešović je spet napravil grobo napako: zaletel se je proti Kulenoviću, se zapletel in pri tem nespretno odbil žogo do Rojeta, kateremu ni bilo težko zadeti praznih vrat — 2:1. Tudi po tem vodilnem golu je Olimpija še kar podjetno spletala napadalne akcije, toda zaman, tembolj, ker je v 74. min. zaradi poškodbe zapustil igrišče Frančeškin. Slednjega je domači branilec namenoma močno udaril po nogi. Za nameček pa je Split še enkrat ugnal obrambo Olimpije. Rudičev strel je bil tako močan, da ga rezervni vratar Škulj ni mogel ubraniti.

JOŽE KOVAČ

Razočaranje v Ljudskem vrtu

Maribor je izgubil s Slobodo 1:2 — Prosen in Zadel izključena

MARIBOR, 13. sept. — V prvenstveni tekmi druge zvezne lige je domači Maribor v Ljudskem vrtu izgubil s Slobodo iz Tuzle z 1:2 (0:1). Pred 5000 gledalci je sodil Stanković iz Niša. Strelci: Šijački v 40. in 68. min. za Slobodo in Arnejčič v 68. min. za Maribor.

MARIBOR: Vabič, Jovanović, Vranković, Sisgoreo, Grubišić, Prosen, Sovrović, Čeh, Arnejčič, Pirc, Kranjc.

SLOBODA: Hajrović, Avdičević, Radović, Ivoš, Šehić, Demić, Azabagić (Mesaroš), Gerum, Jevremović, Zadel, Šijački.

Maribor je danes nastopil v nekoliko spremenjeni postavi. Sovrovič je igral desno krilo. Prosen je šel v krilsko vrsto, Čeh pa v napad. Zadnja dva sta tudi danes igrala zelo slabo in imata največ »zaslug« za poraz.

Domači so sprva začeli zelo hitro in z igro na dolge pasove. V 10. minuti je imel izredno priložnost Kranjc, vendar je s treh metrov zgrešil prazna vrata. Sloboda se je krepko branila in je le z redkimi, vendar izredno nevarnimi nasprotnimi napadi ogrožala vratarja Vabiča, ki je bil danes zelo nezanesljiv. Gostje so prišli v vodstvo 5 minut pred koncem prvega polčasa, ko je Šijački dolgo sam vodil žogo proti kazenskemu prostoru Maribora, nenadoma pa je močno streljal in Vabič je bil brez moči.

Po odmoru je Maribor obdržal premoč in je še naprej napadal, vendar so bile njegove akcije vse bolj komplicirane in nič kaj nevarne.

V 56. minuti je Jovanovič slabo podal žogo svojemu vratarju Vabiču, ki ga ni razumel in je žogo odbil proti levi strani, kjer se je znašel Šijački in brez težav zadel prazna vrata. V 68. minuti je Maribor vendarle uspel premagati Hajrovića. Sovrović je podal s krila dolgo žogo v kazenski prostor, kjer jo je Prosen z glavo podaljšal do Arnejčiča, ki je z lepim strelom zmanjšal rezultat na 1:2. Kazalo je, da bo Maribor vendarle igral neodločeno, vendar je Arnejčič tik pred koncem tekme, ko je imel res sijajno priložnost, s približno 12 m brezglavo streljal mimo vrat

Gostje so zmagali popolnoma zasluženo, saj je Maribor nekaj obetal le v začetku, kasneje pa je spet šlo vse po starem. Poleg Čeha in Prosena sta močno razočarala tudi Pirc in Vabič.

SID

Pol ducata golov v Osijeku

Odlična Slavonija premagala Kladivarja 6:0 (4:0)

OSIJEK, 13. sept. — V prvenstveni tekmi II. zvezne lige je Kladivar visoko izgubil z domačo Slavonijo 0:6 (0:4). Pred 2000 gledalci je kbdil Horvat iz Zagreba. Strelci: Bijelič v 3., J. Gucmirtl v 4. in 43., Kosač v 6., Karapandja v 72. in K. Gucmirtl v 75. min.

SLAVONIJA: Kratil, Crnković, I. Gucmirtl, Čulin, Lončarić, Piljaš, (Corović), K. Gucmirtl, Kosač, Karapandja, J. Gucmirtl, Bijelić.

Kladivar: Bauman (Kramberger), Vodeb, Ferme, Bišćan, Marinček, Halilagić, Perc, Hribernik, Spehonja (Kokotec), Remete, Binkovski, Celjski nogometaši so že v šrvih šestih minutah igre imeli kar tri gole v svoji mreži, nakar je tehnično vodstvo zamenjalo vratarja Baumana. Slavonija je silovito začela in njeni razpoloženi napadalci z zmedeno Kladivarjevo obrambo niso imeli veliko dela. Prvi gol je dosegel Bijelič iz neposredne bližine, takoj za tem je J. Gucmirtl v hitrem napadu povišal vodstvo na 2:0, nakar je Kasač v 6. minuti z zelo lepim strelom od daleč spet premagal Baumana. Treba je reči, da je le-ta branil precej slabše kot običajno in je precej pripomogel k nezanesljivosti ostalih obrambnih igralcev.

Sredi polčasa so se gostje otresli pritiska in vse bolj pogosto prodirali proti vratom Slavoniji. Kc je kazalo, da bodo zmanjšali rezultat, so domači v hitrem protinapadu povišali vodstvo na 4:0.

V drugem polčasu je Kladivar nastopil s spremenjenim napadom in je prvih 15 minut z borbeno igro prevzel pobudo na igrišču. Napadalci pa niso imeli sreče in tudi odličnt domači vratar je prestregel vse nevarne strele. Kasneje so Celjani popustili in prejeli še dva gola.

Glavni krivec za visok poraz je slaba celjska obramba, ki se nikakor ni uspela uspešno postaviti po robu izredno razigranemu domačemu napadu. Igra je bila na dostojni športni ravni. Omeniti je treba, da je Kladivar proti pričakovanju igral vso tekmo odprto, kar mu očitno ne ustreza. Visok poraz bo prav gotovo dobra šola.

Na startu tudi Medveščak

Državno prvenstvo v kotalkanju na Šalati

ZAGREB, 13. sept. — Na novem kotalkališču na Šalati se je danes končalo državno prvenstvo v kotalkanju, na katerem je nastopilo 22 tekmovalcev iz treh slovenskih klubov in pet iz zagrebškega Medveščaka, ki so prvikrat zastopali svoj klub na državnem prvenstvu. Sedemčlanski sodniški zbor je sodil zelo enotno in realno ocenil znanje nastopajočih.

Rezultati: mladinci: Korenčič (V) 74,3, Štrukelj (Lj) 73,6, Osojnik (V) 72,2; **mladinke:** Možina (O) 95,1, Glažar (O) 93,4, Divjak (O) 89,3; **člani:** Blatnik (V) 124,2, Šprager (izven konkurence) 111,2; **članice:** Mejak (O) 134,2, Dolenc (Lj) 131,3; **mednarodni razred, moški:** Ladič (O) 175,4; **mednarod. razred, ženske:** Derenda (Lj) 192,3, Kristar (Lj) 190,3, Savnik (O) 189,7; **mladinski pari:** Fišer - Blatnik (V) 9,8, Dermolj - Korenič (V) 9,0; **članski pari:** Štrukelj - Štrukelj (LJ) 10,0; **mednarodni razred, pari:** Derenda - Klemenc (Lj) 33,4, Dolenc - Šketa 32,3. T. A.

Pokal za Poštarja in PSV

KRANJ, 13. sept. — V avli občinske skupščine se je končal 12. mednarodni namiznoteniški turnir. V moški konkurenci je zmagala mlada ekipa Poštarja iz Zagreba, v ženski pa PSV (Dunaj). Zmaga Zagrebčanov je popolnoma zaslužena. Domače moštvo so premagali s 5:3, pri čemer je bil Teran poražen v vseh treh igrah. Triglav je klonil tudi pred ekipo iz ZRN Milbert Shofen (München) s 5:4.

Rezultati zadnjih srečanj — moški: Milbert Shofen : Triglav 5:4, Poštar : Triglav 5:3. Vrstni red: Poštar 3 15:7, Milbert Shofen 2 3:1, Triglav 1 12:12, Ostrava 0 5:15.

Ženske: PSV : Ostrava 3:0, PSV: Triglav 3:0, Ostrava : Poštar 3:1, Ostrava : Jesenice 3:1. Vrstni red: PSV 4 12:0, Ostrava 3 9:4, Poštar 1 6:10, Triglav 1 5:11, Jesenice 1 5:11. J. J.

KOMENTARJI

PRAZNIH ROK

Kljub dobri taktični igri in vodstvu smo zaradi dveh grobih napak vratarja Nešoviča ostali praznih rok. Tudi po izenačenju smo bili v premoči, toda vratar — kdo ve kaj mu je bilo danes — je popolnoma nenevarno žogo izpustil iz rok, s čimer je bila naša usoda zapečatena.

Ne glede na to, da smo izgubili obe točki, sodim, da situacija za nas še ni tragična. To izgubo bomo skušali nadomestiti v naslednjih tekmah doma. Toda problem vratarja ostaja še naprej zelo pereč.

BRANE ELSNER

Tudi danes so igrali v moštvu nekateri posamezniki — imen ne bi navajal — ki so igrali ležerno in se niso tru dili. Sloboda je prišla v Maribor po točko, vrnila pa se je z dvema, vse po zaslugi nesmoternosti in zadrževanju žoge pri domačem moštvu. Lahko bi se na primer pripetilo, da bi nam podobno kot pred tednom dni v Celju tudi tokrat uspelo v finišu. Naj kdo reče karkoli, češ da je moje mnenje zgrešeno, se mi zdi, da je bilo tako in tega mnenja mi ne more nihče spremeniti.

M. KASANIN

IGRALCI NE UBOGAJO

Danes nismo bili dorasli nasprotniki izredno razigrani Slavoniji, čeprav nismo igrali tako slabo, kot kaže rezultat, vendar so bili moji igralci vse premalo borbeni. Povedati moram, da smo se pred tekmo dogovorili za obrambni sistem igre, ki je za nas edino umesten, posebno še na tujih igriščih in proti močnejšim nasprotnikom. Igralci niso hoteli poslušati naših navodil in so samovoljno igrali odprto. Sistem 4 — 2 — 4 nas je tako pokopal. Upam, da kasneje ne bo med igralci več pristašev za tak način igre in bodo raje poslušali nasvete tehničnega vodstva.

MILAN PANIC

NEKATERI SE NE TRUDIJO

Romuni prvi, naši drugi

Končane XXIII. balkanske atletske igre

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

BUKAREŠTA, 13. sept. (Po telefonu.) Zadnji dan balkanskih atletskih iger sta Radošević v metu diska ter Farkaševa v teku na 400 m dosegla nova balkanska rekorda, medtem ko smo v še nekaterih ostalih disciplinah osvojili nekaj lepih mest. Tako je na 400 m osvojil zlato kolajno Djani Kovač, ženska štafeta na 4 x 400 m kakor tudi moška štafeta 4 x 400 m sta bili prav tako prvi, medtem ko sta bila Mustapič in Gerejeva druga.

Rezultati moški: 4×400 m Jugoslavija 3:14,0, Bolgarija 3:15,3, Romunija 3:16,0, troskok Ciocina (R) 16.24, Gorgušinov (B) 15.96, Stojkovski (B) 15.63, Jocić (J) 15.62 itd., 5000 m Dalidčić (T) 14:21,8, Barabas (R) 14:28,6, Cervan (J) 14:30,2, 7. Žuntar (J) 14:55,0, 400 m Kovač (J) 47,9, Stanovnik 48,9, Jurka (T) 49,3, disk: Radošević (J) 55.87, Damjanov (B) 4.74, Salazan (R) 54.36, 7. Rakić (J) 52.12; **palica:** Hlebarov (B) 480, Astafej (R) 475, Lešek (J) 470, 5. Begović (J) 450; **110 m ovire:** Marcelos (G) 14.7, Macovei (R) 14.8, Božinov (B) 14.9, 6. Petrušić (J) 15.3; **200 m:** Zamsilescu (R) 21.7, Gruščev (B) 21.8, Balov (B) 21.8, 5.Karas (J) 22.1; **maraton:** Grecescu 2:28;23.4, Mustapić (K) 2:28;30.2, Sarankov (B) 2:32;25.6, 6. Stojanović 2:47:33.6; **ženske — 400 m:** Farkaš (J) 55.1 (nov jugoslovanski in balkanski rekord), Marišić (J) 56.,8, Stancu (R) 56.8; **kopje:** Diacolescu (R) 54.38, Penes (R) 52.30, Cirković (J) 50.53 (nov jugoslovanski rekord), 5. Urbančič 49.14; **višina:** Balas (R) 185, Gere (J)173, Bragojeva (B) 161; **4 × 100 m:** Jugoslavija 47.2, Bolgarija47.5, Romunija 47.6; **peteroboj:** Stamejčič (J) 4750 (nov jugosl. in balk. rekord),, Padele (R) 4526, Virbalova (B) 4492, 5. Vrinjek (J) 4283, (nov jugosl. in mlad. rekord).

Končno stanje točk — moški: Romunija 172, Jugoslavija 131, Bolgarija 131, Grčija 57, Turčija 22, Albanija 9

Ženske: Romunija 99, Jugoslavija 83, Bolgarija 76, Albanija 6, Grčija 3 in Turčija 0.

Neizpolnjena pričakovanja

Še štirje novi balkanski rekordi v Bukarešti

BUKAREŠTA, 12. sept. (Po telefonu). Drugi dan balkanskih atletskih iger je Romunija nekoliko povečala vodstvo, tako da ia 112 točk pred Jugoslavijo 80, Bolgarijo 77, Grčijo 26, Albanijo 7 in Turčijo 6 točk. Tudi v ženski konkurenci vodi Romunija z 52 ped Bolgarijo 41, Jugoslavijo 30 ter Grčijo 3 točkami. Nove balkanske rekorde so dosegli: Špan (J) na 3000 m zapreke — 8:44,8, Viscopoleanu v daljino — 6,46, Salajanova (obe R) v krogli — 16,31, Bolgarija na 4×100 m — 40,2.

Kljub dvojni zmagi Špana in Kokića na 3000 m z zaprekami in dejstvu, da so se zanesljivo uvrstili v finale Stanovnik ter Dj. Kovač na 400 m, Marićeva ter Farkaševa tudi na 400 m, Stamejčičeva in Lubejeva na 80 m ovire, da je bila Lubejeva solidna pri skoku v daljino, Šikovčeva pa na 200 m, pa le ne moremo biti zadovoljni s slabimi rezultati Munjića in Babića v daljino, Miletića v kopju, Pavlovića na 200 m itd. Razen tega smo na tihem upali na 3. mesto štafete 4 x 100 m in na dober plasma Važiča na 1500 m. Toda ta, sicer zelo dober atlet, se je uvrstil na tretje mesto za obema Romunoma. Dvakrat se je spustil v boj — potem ko je začel morda preveč previdno — toda obakrat neuspešno. Izkazalo se je namreč, da si še ni opomogel od zadnje poškodbe. Mnogi naši novinarji so pri tem pozabili na to dejstvo in ga kar izbrisali iz spiska potnikov za Tokio. Vsekakor bo treba upoštevati, da bo Važič tudi tokrat napravil vse, da se bo vrnil v poprejšnjo rekordno formo.

Najbolj dramatičen boj današnjega popoldneva in večera je bil tek na 3000 m z zaprekami, katerega žrtev je bil tudi romunski rekorder z zaprekami, katerega žrtev je bil tudi romunski rekorder in srebrna kolajna na PEA Vamos. Ta sicer odličen atlet se je dolgo držal Špana in celo prešel v vodstvo, toda Jugoslovan se je otresel nevarnega zasledovalca že v začetku predzadnjega kroga. Naš drugi zastopnik Kokić se je uvrstil na 2. mesto. Že kmalu je prešel v nenaden napad in prehitel drugega za drugim, tudi Vamosa, ki se je znašel v hudi krizi, tako da se je tik pred ciljem onesvestil. Medtem ko je bil Špan že na cilju, je Kokić prehitel še Bolgara Pejeva ter Romuna Caramilaia.

Novo na tujem

Jugoslovanske košarkarice sedme

BUDIMPEŠTA, 13. sept. Na 9. evropskem košarkarskem prvenstvu za ženske je jugoslovanska reprezentanca zasedla sedmo mesto. Jugoslavija je danes premagala Madžarsko 56:49 (28:18). Sodila sta Stabasc (Poljska) in Koternik (NDR). Za Jugoslavijo so igrale: Kalušević 6, Kaienić 11, Milojević, Spomenka 5, Djoković 3, Meglaj 13, Radovanović 8, Pešić 2, Mica 8.

Prvih deset minut igre in proti koncu drugega polčasa so naše košarkarice igrale zelo dobro. Vodile so celo z 18 točkami, nato pa so začele Madžarke zmanjševati razliko. V zadnjih minutah tekme so bile Jugoslovanke zelo borbene in jim je uspelo obdržati prednost.

Bolgarija : Romunija 66:44 (28:29)

SZ : ČSSR 6343 (33:21)

V borbi za prvo mesto bodo igrale košarkarice Sovjetske zveze in Bolgarije, za tretje mesto pa ČSSR in Romunija.

Izbirne tekme ameriških atletov

LOS ANGELES, 13. sept. — Zadnje izbirno tekmovanje ameriških atletov za olimpijske igre v Tokiu je prineslo dva svetovna rekorda. Boston je v skoku v daljino dosegel 8,34 m, Larrabee pa na 400 m 44,9. S tem je Boston postavil nov svetovni rekord, Larrabee pa ga je izenačil. Boston je na tem tekmovanju skočil celo 8,49 m, vendar ta rezultat ne bo priznan, ker je skakal z vetrom v hrbet.

Boston in Larrabee sta že veterana v ameriški ekipi. Boston je absolvent in je star 25 let, Larrabee pa je učitelj in ima 30 let. Njuni rezultati so presenetili ameriške strokovnjake, čeprav so vsi vedeli, da sta v izvrstni formi. Razen njiju sta še dva veterana dosegla odlične rezultate: Hayes je pretekel 100 m v času 10,1, Connolly pa je vrgel kladivo 68,11 m.

Boljši rezultati: palica: Hansen in Pennel 5,03 m, krogla: Long 19,74, 3000 m zapreke: Young 8:44,2.

PO DOMAČIH KRAJIH

Priprave naših košarkarjev

BEOGRAD, 13. sept. — V pripravah za balkaniado in Tokio je naša košarkarska reprezentanca odigrala dve prijateljski tekmi s Spartakom iz Prage. Prvo srečanje so Jugoslovani odločili v svoj prid s 139:69 (82:36), v drugi tekmi pa so bili uspešni s 28:60 (28:25).

Dvanajst igralcev za Bukarešto bo zvezni kapetan odredil v ponedeljek 14. t. m., v torek 15. t. m. pa že odjedjo na pot.

ZADAR — Sinoči se je v Zadru začel zaključni del prvenstva II. zveznega waterpolskega razreda za uvrstitev od 5. do 8. mesta. V prvi tekmi je domače Jedinstvo premagalo Spartak iz Subotice 9:2 (2:1, 1:0, 2:0, 4:1), v drugi tekmi pa je zagrebški Medveščak premagal Triglav iz Kranja 4:2 (2:0, 0:1, 0:1, 2:0).

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Presenečenje v Kidričevem

KIDRIČEVO, 13. sept. Domači Aluminij je premagal Rudarja iz Trbovelj 4 : 1 (1 : 1). Pred 700 gledalci je dobro sodil Golež iz Celja. Strelci: Žlak v 15. min. za Rudarja, za Aluminij pa Krnič v 31., 80. in 86. min. ter Milosavljevic v 88. minuti.

ALUMINIJ: Velikonja, Loboda, Murše, Nerečnik, Mezarič, Perič (Ardenjak), Miloslavljević, Markovic, Krnič, Miki, Kneževič.

RUDAR: Ahlin, Potokar, Deželak, Novak, Bosnić, Breznikar, Majcen, Sorel, Žlak, Kordiš, Drakslar.

Tekma je bila ostra in lepa. Rudar se je omejil na obrambo in ta taktika mu je uspevala vse do 80 minute. Ko pa je pri stanju 3 : 1 za domače Rudar odprl igro, je kmalu prejel še dva gola.

Medtem ko je bila igra v prvem polčasu enakovredna, je imel Aluminij v drugem polčasu tehnično boljše moštvo.

MLADINCI: Aluminij : Rudar 0 : 3 (0 : 1).

LONČARIĆ

Na Viču razburljivo

LJUBLJANA, 13. sept. V tretjem kolu SNL je Svoboda premagala vodečega Slovana 3:2 (2:1). Gole so dali: Potočnik v 27. in 32. (11 m) minuti in Rešeta v 64., minuti za Svobodo, za Slovana pa Nikič v 34 (11 m) in Radovan v 70. min. Pred 500 gledalci je slabo sodil Podlipnik.

SVOBODA: Jasbinšek, Banjanac, Torkar, Ersar, Pirc, Kadunc, Rešeta, Slanič, Verbič, Potočnik in Mestek.

SLOVAN: Sular (Novak), Ugrenović, Pašić, Klavs, Nikič, Regally, Popović (Radovan), Velikavrh, Vavpotič, Oblak, Popivoda.

Svoboda je že v začetku prevzela pobudo in v prvih minutah napravila dve zreli priložnosti za gol. Šele v 27. min. je Potočnik izmeče potisnil žogo v mrežo. Drugi gol je Potočnik dosegel iz 11-metrovke, ko je Pašić v kazenskem prostoru igral z roko. V nasprotnem napadu je sodnik, dosodil dvomljivo enajstmetrovko in Nikič je znižal na 2:1. Po tem golu se je Slovan otresel premoči in igral bolje.

V drugem polčasu je v peti minuti prišlo do neljubih dogodkov, zaradi katerih sta bila izključena Slanič in Nikič. Igra je postala ostra in razburljiva. V 64. min. je Rešeta z lepim strelom zadel mrežo — 3:1. Po tem golu so pobudo prevzeli Slovanovci. V 70. min. je Torkar slabo vrnil žogo vratarju, tako da je bil prisebni Radovan hitrejši in — 3:2 Slovanu vse do konca tekme ni uspelo izenačiti. Igy

Reven nogomet

LJUBLJANA, 13. sept. — V prvenstveni nogometni tekmi SNL je Ilirija premagala Delamaris iz Izole 2 : 1 (1 : 0). Gole so dali Koršič za Ilirijo, za gosta pa Sosič. Pred približno 150 gledalci je sodil Legat iz Maribora.

ILIRIJA: Jerebic, Makovec, Kocjančič, Ahlin, Vrhunec, Toni, Šmon, Koršič, Podlipnik, Dermastija, Bremc.

DELAMARIS: Morum, Antolović, Kleva, Markežan, Gabrijelčič, Simič, Čok, Sosič, Jerković, Jamoč, Grbec.

To je bil zelo slab nogomet, ki je razočaral še tisto peščico gledalcev. Ilirija bi lahko že pred odmorom vodila z nekaj goli razlike, toda napadalci so bili vse preveč nespretni, saj so med drugim zapravili celo kazenski strel. V drugem polčasu so bili domačini podjetnejši, toda še tako lepe speljane napade je nazadnje prepečeval odlični vratar gostov, ki je bil daleč najboljši na igrišču.

V predtekmi so mladinci Ilirije premagali Olimpijo 3 : 2.

A. J.

Katastrofa doma

HRASTNIK, 13. sept. — V tekmi SNL je Ljubljana visoko premagala Hrastnik s 5:0 (3:0). Pred 800 gledalci je sodil Arsič iz Ljubljane. Strelci: Prič v 19. in 38. minuti ter Likar v 30., 67. in 71. minuti.

HRASTNIK: Kajšek (Puhler), Maurer, Kolenc, Laniger, Kravogelj, Majcen (Prašnikar), Oberčka I, Žlindra, Grešak, Osenjak, Krenovšek.

LJUBLJANA: Zupančič, Šoštar, Eltrin, Danev, Kristič, Skušek, Pivk, Prič, Dolenc, Likar, Gosar.

Težko pričakovana tekma v Hrastniku se je končala s katastrofo za domače moštvo. Neborbeni domačini so klonili pred tehnično boljšim nasprotnikom. Nekaj časa se je Hrastnik upiral, vendar vse zaman. Že po prvem zadetku je Ljubljana popolnoma gospodarila na igrišču, razen v nekaj trenutkih, ko je imel Hrastnik priložnost zmanjšati rezultat.

Slaba taktika

NOVA GORICA, 13. sept. Pred 1000 gledalci je sodil Janežič iz Ljubljane. Strelci: Križaj v 20., in v 54. min. za Gorico ter Blažnik v 79. min. za Branik.

N. Gorica: Bresoviček, Trpin, Fon, Mozetič, Vranješ, Uršič, (Pejović), Leban, Križaj, Reščič, Ušaj, Toriaškovič.

Branik: Pihler, Krečnik, Danko, Unterrajter, Korše, Radulović, Rajher, Košak, Blažnik, Kamenski, Lebanik.

Nova Gorica je začela z znatno terensko premočjo in je v 20. minuti že prišla v vodstvo. Proti koncu so domači zaprli igro, kar pa so izkoristili gostje iz Maribora ter po Blažniku dosegli edini zadetek.

Slabi Celjani

CELJE, 13. sept. — V tekmi SNL so zasluženo zmagali gostje iz Maribora. V obeh polčasih so bili znatno boljši in bi bila zmaga lahko še večja, če bi si napad v drugem polčasu bolj prizadeval.

Najboljši so bili — pri Železničarju Šoštarič, Breznik in Podbrščak, pri Celjanih pa so odpovedali vsi, razen morda Mijatova v napadu.

Strelci: Lipogavšek, Poinar, Muhič. Pred 300 gledalci je sodila Bojnec iz Murske Sobote. K. J.

VEDNO ZNOVA ZADOVOLJSTVO V VAŠI HIŠI PO ZASLUGI »OSKARJA«.

SREDI SEPTEMBRA BO »OSKAR« ZOPET NAGRADIL TISOČE POTROŠNIKOV Z NAGRADAMI PO VAŠIH ŽELJAH:

1. BOGATE ZLATOROGOVE KOLEKCIJE
2. GARNITURE GOSPODINJSKIH POTREBŠČIN
3. GARNITURE OTROŠKIH IGRAČK (ZA DEČKE ALI DEKLICE)

Vlak ga je povozil do smrti

LITIJA, 13. SEPT. Na železniški postaji Litija je včeraj ob 4,38 uri tovorni vlak VE-11 do smrti povozil Franca Omahna, 15-letnega vajenca iz Sp. Jablanice. Omahen je na robu tira št. 3 čakal na potniški vlak iz Zidanega mosta, v tem času pa je na postajo pripeljal tovorni vlak in ga povozil.

Padla je pod traktor

VELENJE, 12. sept. — Davi ob 7.15 se je v Arji vasi huje ponesrečila Fanika Lukanc iz Zaloga pri Žalcu. Lukančeva je šla pravilno po desni strani ceste, ko je za njo pripeljal traktor, s katerega je med vožnjo padla hmeljevka, zadela Lukančevo in jo zbila pod zadnje kolo prikolice. Voznik traktorja, petnajstletni Branko Dosedla je vozil brez vozniškega dovoljenja. Lukančevo so hudo poškodovano odpeljali v celjsko bolnišnico.

A. M.

Nesreča pri zavijanju v levo

ŽALEC, 12. sept. Ko je voznik osebnega avtomobila Vinko Novak hotel v Žalcu, danes ob 14.30 zaviti v levo na stransko pot, je trčil vanj osebni avto, ki ga je vozila Marta Jelnikar iz Litije. Voznik Novak je pravilno nakazal spremembo smeri. Jelnikarjeva se je pri trčenju huje poškodovala, škode na vozilih pa je za okoli 700.000 dinarjev.

A. M.

Smrt je ponovno terjala davek

Na avtocesti pri Koreniki je umrl Drago Ibler

V soboto se je na naših cestah pripetilo izredno veliko prometnih nesreč, ki pa so se vse, razen ene, končale k sreči le s hujšimi poškodbami in gmotno škodo. Tragična izjema je le katastrofalno trčenje osebnih avtomobilov na avtomobilski cesti Ljubljana—Zagreb pri Koreniki.

V soboto okoli 12. ure je vozil iz Ljubljane proti Zagrebu z osebnim avtomobilom M-VS-524 nemški državljan Anton Kirchdörfer. Pri naselju Koreniki je Kirchdörfer, tako vsaj sam trdi, začel prehitevati neki osebni in poltovorni avto. V tem trenutku je pripeljal nasprotti iz Zagreba osebni avto ZG-39-45, ki ga je vozil Drago Ibler. Nemec je sicer zaviral, vendar ni mogel preprečiti nesreče. Voznik Ibler je bil na mestu mrtev, Kirchdörfer pa se je le laže ranil. Avtomobila sta uničena.

NOVO MESTO, 13. sept. Na odcepu avtomobilske ceste za Novo mesto v Karteljevem je včeraj ob 16,10 zaradi prevelike hitrosti zaneslo s ceste v jarek motorista Alojza Brulca. Motorno kolo je obtičalo v jarku, voznika pa je vrglo v drog prometnega znaka, kjer je obvisel. Motorist, ki je vozil brez vozniškega dovoljenja, si je pri nesreči zlomil obe nogi (levo dvakrat) in izpahnil ramo. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico.

STIČNA, 13. sept. Na cesti četrtega reda v Šentvidu pri Stični pred hišo štev. 8 je včeraj ob 6,35 uri podrl tovornjak ljubljanske registracije, ki ga je vozil Pavel Lunder, kolesarko Ivanko Markovič. Ta je pripeljala iz Šentvida in v križišču izsiljevala prednost. Pri padcu je dobila kolesarka hud pretres možganov. Odpeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

JESENICE, 13. sept. Na Cesti železarjev na Jesenicah je včeraj ob 13,35 uri podrl kolesar Ante Sliškovič pešca Stanka Pfajfarja. Pešec je hodil po pločniku in pred hišo št. 6 nenadoma skočil pod Sliškovičevo kolo. Hudo poškodovanega Pfajfarja (pretres možganov, počena lobanja in huda rana na glavi) so takoj odpeljali v jeseniško bolnišnico.

KOPER, 13. sept. Ko se je Jože Tomažič iz Gaberka pri Podgradu včeraj ob 18,45 uri pripeljal z avtobusom na postajališče pri križišču Ankaran, je potem, ko je izstopil, hotel prečkati cesto pred še stoječim avtobusom. Pri tem pa je prišel pod kolesa osebnega avtomobila, ki ga je vozil italijanski državljan Michele Laiso iz Trsta. Voznik ni mogel več preprečiti trčenja. Avto je zadel Tomažiča in ga zbil po cesti. Pešca so takoj odpeljali v izolsko bolnišnico. Zdravniki menijo, da je njegovo stanje zelo resno.

CELJE, 13. sept. Na cesti prvega reda pri pokopališču na Vranskem je danes ob 6,35 uri zaneslo s ceste osebni avto, ki ga je vozil Jakob Žvikart iz Starega trga pri Slovenj Gradcu začasno stanujoč v Nemčiji. Žvikart je vozil iz Celja proti Ljubljani, iz še nepojasnjenih vzrokov ga je zaneslo z desne strani ceste v levo, avto je zadel v obcestni kamen, se prevrnil po nasipu in obstal na kolesih. Voznik je dobil pri nesreči pretres možganov in rane po roki. Hudo sta bila ranjena tudi sopotnika Marija Žvikart (zlom ključnice in pretres možganov) ter Jože Žvikart (hude poškodbe prsnega koša in pretres možganov). Vse tri so takoj odpeljali v celjsko bolnišnico. Na avtomobilu je za okoli 500 tisoč dinarjev škode.

Požar v strojnici vlečnice na Črnem vrhu

JESENICE, 13. sept. Sinoči ob 20,45 uri je izbruhnil požar v strojnici vlečnice na Črnem vrhu, last jeseniškega športnega društva. Ogenj je uničil stavbo in strojno opremo. Po nestrokovni oceni je za okoli 3 milijone dinarjev škode. Preiskovalci domnevajo, da je požar povzročila strela, saj poslopje ni imelo strelovoda. Samo pravočasnemu posredovanju gasilcev se je zahvaliti, da se ni ogenj razširil še na sosednja poslopja.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega ata, starega ata, strica in tasta

Franca Cerka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sostanovalcem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali številne vence in cvetje in z nami sočustvovali.

Iskrena hvala dr. Bobiču za dolgoletno lajšanje bolezni, dr. Krampaču za vso pomoč pokojniku v zadnjih urah in ostalemu osebju Interne klinike v Mariboru.

Žalujoči otroci.

Ljubljana, 11. septembra 1964.

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti mojega ljubega moža, očeta, dedka, tasta, brata, strica in svaka

Janka Levca

upokojenega trg. poslovodje

se iskreno zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in darovali vence ter cvetje. Posebna zahvala dr. Komorovskemu, ki mu je več let lajšal bolečine, ter vsem zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka trboveljske bolnice.

Zahvaljujemo se prav lepo tudi lovski družini Trbovlje in vsem lovskim tovarišem iz Zasavja za ganljivo slovo.

Prisrčna hvala tudi družini Počivavšek za nesebično pomoč in tolažbo.

Nadalje se zahvaljujemo organizaciji ZB, SZDL, kolektivu trg. podjetja 1. junij, TV Partizan, delavski godbi in pevskemu društvu »Zarja«.

Žalujoči: žena, hčerka, vnukinji, zet, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene in skrbne matere

Cecilije Gospodarič

predmetne učiteljice v pok.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, stanovskim tovarišem, njenim bivšim učencem in ostalim znancem, ki ste jo v tako lepem številu spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence ali po njeni želji namesto cvetja podarili denar v dobrodelne namene in nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi pevcem za žalostinke ter obema govornikoma za lepe besede v slovo ob odprtem grobu.

Hvaležni smo zdravnikom in sestram onkološkega zavoda, kirurgične klinike v Ljubljani, bolnišnice in IV splošne ambulante na Jesenicah za zdravniško pomoč in skrbno bolniško nego. Posebno smo hvaležni zdravniku dr. Marčiču za dolgoletno zdravljenje in lajšanje njenih bolečin. Vsem, ki ste ji pomagali in jo tolažili, prisrčna hvala.

Žalujoči mož Jakob in sinova Jakob ter Janez.

Jesenice, dne 10. septembra 1964.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem za ustne in pismene izraze iskrenega sočustvovanja ob izgubi naše srčno ljubljene mame, stare mame in tete

Ane Kokalj

vdove po kamnoseku

nadalje vsem, ki ste jo spremili v tako velikem številu na njeni zadnji poti in ji darovali toliko lepega cvetja.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Adolfu Špilarju in dr. Božu Oblaku, ki sta lajšala trpljenje med boleznijo naši dragi mami. Iskrena zahvala č. duhovščini za spremstvo. Lepa hvala tudi vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam toliko pomagali v naših najbolj žalostnih dneh.

Žalujoči: hčerki Anica, Marija in sin Franc z družino in ostalo sorodstvo.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI UPRAVE

SKUPŠČINE OBČINE KOPER

razpisuje

naslednji delovni mesti:

— REFERENTA za civilno zaščito

Pogoj: višja šola za civilno zaščito ali tehniška srednja šola — gradbeni ali kemijski tehnik;

— GRADBENEGA TEHNIKA

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Plača po pravilniku o notranji organizaciji, delovnih razmerjih in delitvi dohodka uprave Skupščine občine Koper.

Stanovanje po dogovoru.

Razpis bo zaključen v 15 dneh po objavi. Če do tega roka ne bosta zasedeni delovni mesti, se razpis podaljša do zasedbe. Kandidati naj v ponudbi, kolkovani s 50 din državne takse, navedejo šolsko izobrazbo in dosedanje službovanje. 8778

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 – UPRAVA TOMŠIČEVA 1 – TELEFONI 23-522 DO 23-526 – OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 – PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463, ZA ZUNANJE NAROČNIKE 21-832, POŠTNI PREDAL 29 – BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 – MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV – ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

Qualitas KARBON PAPIR — lično — poslovni dopis — uspeh

Gledališče

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE vpisuje abonma za dosedanje abonente do srede, 16. septembra, za nove pa od četrtka, 17. septembra dalje v gledališki pisarni v Mestnem domu od 10.—12. in od 17.—19. ure. Abonma lahko naročite tudi po telefonu na štev. 32-860.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU V LJUBLJANI vpisujejo danes od 10. do 11.30 in od 15. do 18. ure abonma za novo sezono lanski abonenti redov A in B (in opernega premierskega abonmaja), jutri, v torek, reda C in D in operni premierski abonma, v sredo E in F in operni premierski abonma. Naslednji redi bodo obnavljali abonma v naslednjih dneh.

Vpisovanje je v prostorih Uprave SNG, Cankarjeva 11 I. Podrobnejši razpis abonmaja je bil ponovno objavljen v soboto, 12. t. m. v Ljubljanskem dnevniku in v nedeljo, 13. v Delu.

RTV Ljubljana

SPORED ZA PONEDELJEK

5.00—7.00 Dobro jutro!; 7.15 Jutranja glasbena srečanja; 8.05 Polke in valčki domačih vižarjev; 8.30 Na obisku pri madžarskih in bolgarskih izvajalcih zabavne glasbe; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.10 Otroške pesmi Emila Adamiča; 9.25 Med popularnimi domačimi partiturami; 10.15 Dvajset minut Chopinove glasbe; 10.35 Naš podlistek — J. P. Sartre: Besede I., 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Pozor, nimas prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Jože Kregar: Siljenje čebulnic; 12.25 Opoldanski domači pele-mele; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Mali glasbeni mozaik; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.45 Trio Avgusta Stanka in ansambel Mihe Dovžana; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Poletni sprehodi; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Zvočni razgledi — holandska in japonska zabavna glasba; 18.45 Na mednarodnih križpotjih; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe; 20.50 Z letošnjega festivala v Dubrovniku; 22.10 S popevkami po svetu; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Po svetu jazza; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki
19.08 Objava dnevnega sporeda (Ljubljana)
19.10 TV obzornik (Ljubljana)
19.30 Britanska enciklopedija (Ljubljana)
20.00 TV Dnevnik (Beograd)
20.30 Tedenski športni pregled (Beograd)
21.00 Sprehod po velesejmu (Zagreb)
21.10 Potni list za Pimlico — angleški celovečerni film (Ljubljana)
22.35 Poročila (Ljubljana)

Na kanalu 9 — Šijeme
19.15 Včeraj, danes jutri (Zagreb)
19.30 Francozi pri vas doma (Beograd)
21.10 Nicholas Nickleby — celovečerni film (Zagreb)
22.40 Včeraj, danes, jutri (Zagreb)

Čestitka

ZA 50-LETNICO želita očiju ANTONU RIBIČU iz Celja vse najboljše Zlata in Mladen.

Kino

SPORED ZA PONEDELJEK

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: amer. film GLAS V VIHARJU, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 13. ure dalje.

KINO UNION: angleško-ameriški krim. film KRIK STRAHU. Igra: Susan Strasberg. Tednik F. N. po vsem svetu št. 7 in Slijepčevičev kratki film DANES V NOVEM MESTU. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ob 10. uri matineja ital. film POLKOVNIKOVE PUSTOLOVŠČINE.

KINO KOMUNA: sovj. CS film ŽIVI IN MRTVI. Predstavi ob 15 in 19. uri. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnic zvišane.

KINO SLOGA: italijanski barvni film POLKOVNIKOVE PUSTOLOVŠČINE. — Igrajo Vittorio de Sica, Anita Ekberg in Daniel Gelin. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO VIČ: amer. film FRA DIAVOLO. Igrata Stan in Olio. Predstave ob 17, 19 in 21. uri.

KINO ŠIŠKA: ob 16 in 18. uri premiera sovj. filma TI NISI SIROTA. Ob 20. uri ital. barv. CS spektakl TROJANSKA VOJNA. Prodaja vstopnic v kino »Unione« od 13. ure dalje, v ostalih kinematografih pa od 14. ure dalje.

LETNI KINO, BEŽIGRAD: premiera sovj. filma TEŽKI ČAS. Tednik F. N. po vsem svetu št. 7. Predstava ob 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

LETNI KINO DOMA JLA: španski barvni CS film LAŽNI ZAKON, ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

KINO TRIGLAV, LJUBLJANA: angleški barvni film POD OKRILJEM NOČI in tednik, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje. Danes zadnji krat.

MLADINSKI KINO: Z A P R T O.

KINO PIONIR: amer. barvni film TARZANOV BOJ ZA ŽIVLJENJE, ob 10, 15, 17 in 19.30.

KINO LITIJA: italijanski barvni CS film OSVAJALEC MARAKAIBA, ob 17.30 in 20. uri.

KINO DOMŽALE: francoski CS film BABET GRE GRE NA VOJNO, ob 20. uri.

KINO »DOM«, KAMNIK: italijanski barvni film PASJE ŽIVLJENJE, ob 20. uri.

KINO BLED: amer. film DOŽIVLJAJI LEDA, ob 18 in 20.30.

KINO CENTER, KRANJ: ital- branc. barv. film BOCCACCIO 70, ob 16 in 19.15. Zaradi izredne dolžine filma so cene za stopnice povišane.

KINO STORŽIČ, KRANJ: špan. barv. film (samo danes) PRISEL JE ANGEL, ob 10, 16, 18 in 20. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: fran.-ital. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI (II. del), ob 18 in 20. uri.

KINO RADIO, JESENICE: amer. barv CS film SERENADA VELIKE LJUBEZNI, ob 17 in 19. uri.

KINO KOR, BELA: franc. film SESTANEK.

KINO »KRKA«, NOVO MESTO: bolgarski barvni film HITRI PETER ob 18 in 20. uri (samo danes).

KINO METROPOL, CELJE: ruski film MED DOBRIMI LJUDMI, ob 16, 18 in 20. uri.

LETNI KINO, CELJE: angleški VV film NEZADRŽANI, ob 20.15.

KINO UNION, CELJE: češki film ŠMRT SE IMENUJE ENGELCHEN, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: francoski VV film PRIKUPNA LAŽNIVKA, ob 17 in 19. uri.

KINO DEL. DOM, TRBOVLJE: amer. barvni CS film PRAZNIK V TEKSASU, ob 18. uri.

KINO SVOBODA II, HRASTNIK: ital.-franc. barvni VV film RIMSKE DEVICE, ob 19. uri.

KINO »PARK«, MUR. SOBOTA: angleški VV film 39 STOPNIC, ob 17.30 in 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: nemški barvni film KRALJ ČARDASA, ob 18.30 in 20.30.

V globoki žalosti sporočam duhovnikom, prijateljem in znancem, da je umrl v 78. letu starosti moj ljubljeni in dobri brat

Janez Nep. Žerjav

zlatomašnik in duhovni svetnik

Pokojni leži na Žalah v Jožefovi mrliški vežici. Pogreb bo v torek, 15. septembra 1964, ob 17.30 z mašo zadušnico na Žalah.

Žalujoča sestra Marija in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 13. sept. 1964.

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v cvetu mladosti zapustil naš nepozabni sin, brat, nečak in stric

Janez Nemec

V prerani grob ga bomo spremili v torek, 15. septembra ob 16. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

mama Terezija, oče Franc, bratje Marko, Andrej in Franci, sestri Marica in Jožica ter ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Hraste — Mota, 13. septembra 1964.

Trgovsko podjetje

»TOBAK«

LJUBLJANA

sprejme v redno ali honorarno delovno razmerje:

— kvalificiranega MIZARJA

Interesenti naj se osebno zglasijo v upravi podjetja v Kotnikovi ul. 10. 8811

DELOVNA SKUPNOST ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV VRHNIKA

razpisuje

naslednji dve STIPENDIJI:

— štipendijo za študij na ekonomski srednji šoli,
— štipendijo za študij na višji ekonomski šoli.

Prednost pri podelitvi štipendije imajo študentje višjih letnikov in otroci borcev NOV. Kolkovano prošnjo z 250 din pošljite gornjemu naslovu v 15 dneh po objavi razpisa. 8813

Obvestila

PIONIRSKA KNJIŽNICA (knjižnica, čitalnica, študijska knjižnica) je od 1. septembra dalje odprta vsak dan razen ob nedeljah in praznikih od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure. Vsak dan vpisujemo na novo otroke in mladino do 18. leta starosti, ki ljubijo dobro knjigo leposlovnega in poljudnoznanstvenega značaja. 8708-O

SLOVENSKA FILHARMONIJA vpisuje abonente za sezono 1964/65: v ponedeljek in torek za lanske abonente v sredo in četrtek za lanske abonente — študente v petek in soboto za nove abonente.

Vpisovanje je vsak dan od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Podrobnosti so razvidne iz razpisa abonmajev, ki ga dobite v računovodstvu SF. Informacije po tel. 20-178.

Po mučni bolezni je 12. sept. 1964 umrla naša draga mama, stara mama, sestra in teta

TEREZIJA STAGOJ

roj. Jančič

Pogreb bo v ponedeljek, 14. sept. ob 17. uri izpred hiše žalosti Zgornji Kašelj 169 na pokopališče Polje.

Žalujoči:

hči Maksa z Marijo, sin Ivan z družino, bratje, in sestre.

Zgornji Kašelj, Ptuj, Zagreb, Sevnica, 13. septembra 1964.

Šolstvo

STROJEPISNA IN STENOGRAFSKA ŠOLA sprejema prijave za vpis v enoletni začetni in nadaljevalno-višji strojepisni tečaj ter v enoletni začetni, nadaljevalni in debatni stenografski tečaj dnevno od 10. do 12. in od 16. do 19. ure osebno ali pismeno. V tajništvu lahko dobite potrebne informacije in tiskana navodila za vpis proti plačilu 200 din. — Stenodaktilografski učni center Društva stenografov in strojepiscev, Ljubljana, Roška 19 (poslopje Administrativne šole). 8

Maribor

DEŽURNA LEKARNA: Ponedeljek, 14. septembra lekarna TABOR, Trg revolucije 3.

KINO:

UNION: ital. barv. CS film KORZIŠKA BRATA.

PARTIZAN: jugosl. VV film RAZGIBANO POLETJE (LITO VILOVITO).

UDARNIK: amer. barv. CS film SEDEM VELICASTNIH.

Mali oglasi

DVA DOBRA MIZARSKA pomočnika sprejmem za takojšnji nastop. Konrad Lazar, Jesenice, H. Verdnika 11. 1142-1

ADMINISTRATIVNA moč dobi službo — lahko tudi začetnica ali honorarno. Ponudbe pod »Vestna«. 13494-1

GREM prat na dom. Betka Natlačen, Gosposvetska 13, Ljubljana. 13521-2

MOPED, lahko je star, toda v voznem stanju, kupim po najnižji ceni. Ponudbe z navedbo cene in ostalih podatkov pošljite pod »Kompleten«. 13327-3

PRIMO, 12000 km, tlačilko za »Pipera«, 2 zobčenika VW prodam. Ponudbe pod oznako »Zelo poceni«. 13243-3

MOTOR BMW ali DKW, 250 ccm, novejšega tipa, kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. 13498-3

PISALNI STROJ »Calanda« portable prodam. Ponudbe pod »100«. 13497-4

LEVI STEDILNIK, dobro ohranjen prodam. Trata št. 5, Ljubljana—Šentvid. 13492-4

HLADILNIK »Himo«, skoraj nov, prodam. Petkovškovo nabrežje štev. 43. 13507-4

40 m³ suhih bukovih drv prodam po 5.500 din. Ponudbe pod »Dostavljeno na dom«. 13469-4

KDOR želi okusen krompir bele sorte, ga lahko dobi pri Cirilu Podlogarju, Želimlje 20, p. Ig Ljubljana. 13512-4

SOBO potrebuje samski upokojenec, star 56 let. Plača od 4.000 do 6.000 din. Pomaga tudi pri delu. Ponudbe podružnici »Delo« Maribor pod »TREZEN«. 1147-6

KLAVIR poceni prodam. Gole, Partizanska 6. 12389-4

STANOVANJE in hrano dam za varstvo dveh otrok v dopoldanskem času. Ivanc, Stari trg 15, Ljubljana. 13496-6

DVOSOBNO, komfortno hišniško stanovanje, zamenjam za nehišniško, lahko v starejši hiši. Ponudbe pod »Nagrada«. 13524-6

SOBO oddam študentoma, ki plačata za eno leto vnaprej. Adolf Šmid, Sojerjeva 44. 13513-6

ZA SOBO delam trikrat tedensko. Ponudbe pod »Takoj«. 13506-6

ENOSOBNO STANOVANJE potrebujem. Opravim vsa pleskarska dela, ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Pleskar«. 13509-6

ROKOVIČO, izgubljeno pred ribarnico, vrnite proti nagradi vratarju KRESIJE. 13505-8

RAZNAŠALKO

za raznašanje »DELA«

V SREDIŠČU ZAGORJA

SPREJMEMO TAKOJ

DOBER ZASLUŽEK

Čas. podj. »DELO« — podružnica TRBOVLJE

Prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je po težki bolezni umrla

Mira Jesih

roj. GORJUP

Pogreb pokojnice bo v torek, 15. septembra 1964, ob 16.30 v Trbovljah

Žalujoča hčerka Jelena z družino, sestra Anči in ostalo sorodstvo

Trbovlje, 13. septembra 1964

Umrla je naša draga mama, stara mama, sestra, svakinja, teta in prijateljica

Karla Mohar

roj. HYBNER

Pogreb bo danes, 14. septembra 1964, ob 16. uri iz hiše žalosti na Vrhniki, Ljubljanska 28 na pokopališče v Sinji gorici.

Žalujoči: sinova z družinami, brat, sestra, svakinja z otroki in prijatelji

Vrhnika, Loški potok, Ljubljana, Kranj, Brno, 13. septembra 1964.

SVET IN ZBOR FAKULTETE ZA ARHITEKTURO VSEUČILIŠČA V ZAGREBU

SPOROČATA ŽALOSTNO VEST, DA JE ZASLUŽNI ČLAN SVETA FAKULTETE ZA ARHITEKTURO PROFESOR

DRAGO IBLER

UGLEDNI JAVNI DELAVEC IN ARHITEKT

PREMINIL DNE 12. SEPTEMBRA. TRAGIČNA NESREČA JE PRETRGALA NIT ŽIVLJENJA VELIKEGA USTVARJALCA, PEDAGOGA IN HUMANISTA.

NJEGOVO ŽIVLJENJSKO DELO BO OSTALO TRAJEN IN NEIZBRISEN SPOMIN.

FAKULTETA ZA ARHITEKTURO VSEUČILIŠČA V ZAGREBU

ROSS S. CARTER

HUDIČI V VREČASTIH HLAČAH

60. nadaljevanje

»Fantje, srečo imamo! Prekleto, ča vem, zakaj nismo vsi mrtvi!«

WILLIE MULLINS DOBI PISMO

Življenje na fronti se je nadaljevalo v ritmu basebalske tekme z dolgimi, enoličnimi premori, prekinjenimi s komičnimi in tragičnimi dogodki ter trenutki ali urami napete tesnobe in akcije.

Tistega dne, ko se je naša četa vkopala na posebno občutljivih položajih sredi odprtega polja na desnem krilu, je Willie Mullins dobil od svoje žene pismo, ki je bolj kvarno vplivalo na našo moralo, kot bi mogla kakršna koli količina granat, dežja ali smole. Willie je ljubil svojo ženo in dovolj cenil njeno dostojanstvo kljub biološkim potrebam, ki so ga mučile, in se je dosledno izogibal skušnjavkam, ki so govorile ljubezenske besede v tujih jezikih. V vrsti za pošto je stal prvi, kar naprej je prebiral ženina pisma in jih nosil s sabo, dokler niso zaradi dežja, potu in blata postala nečitljiva. Vsak belič, ki ga je mogel prihraniti, ji je poslal domov, da ga je vložila v hranilnico za hišico, ki sta si jo nameravala kupiti po vojni. Nikoli ni niti pomislil, da bi mu lepo, mlado dekle, ki mu je sedelo na kolenih, mu s prsti nežno božalo lase, ga poljubovalo na zaprte oči in na usta, lahko bilo nezvesto. Boril se je zanjo in za svobodno življenje, ki ga je v svojih neizobraženih, naivnih mislih spravljal v zvezo z namenom vojne.

Willie se je bil ravnokar vrnil z nočne straže v nekaj starih hišah, le nekaj jardov oddaljenih od nezasedenega ozemlja med obema frontama. Noč je bila naporna, polna običajnih tesnob in šumov, poleg teh pa še živce trgajočih detonacij hudičevo domišljenih novih raket. Novi topovi so izstreljevali po šest projektilov hkrati, vsak pa je bil napolnjen s petintridesetimi funti močnega razstreliva; med poletom so žvižgali z naraščajočo intenziteto, njihov zvok je bil podoben tuljenju sirene; človek je dobil občutek, da ga osebno zasleduje cela toča granat. Eksplodirali so v bruhajočih šopih plamena in šrapnelov in razbeljeni delčki so švigali po nekaj sto jardov na vse strani. To orožje sicer ni bilo preveč natančno, zato pa peklensko zastrašujoče. Tisto noč se je Willieju dostikrat zabrisala podoba hišice, ki sta jo hotela z ženo kupiti po vojni. Adamovo jabolko ga je tiščalo v grlu, prsi pa so se mu krčile ob misli, da bi utegnil umreti, preden bo spet lahko imel ženo na kolenih in čutil, kako se mehka koža njenih čvrstih prsi stiska k njemu.

Berkely mu je izročil pismo. Willie ga je dvakrat prebral z izbuljenimi očmi. Najprej ga je vrgel po tleh in ga poteptal. Nato je ustrelil vanj. Potem se je s pismom v roki napotil naravnost proti sovražniku, preklinjal ob vsakem koraku ter še v velikem loku zasopel in prepoten spet vrnil k nam.

»Imaš težave zaradi ženske, Willie?«

»Arabec, preberi fantom tole pismo.«

Arabec je bral:

»Ljubi moj Willie, novica, ki ti jo moram sporočiti, je po eni strani slaba, toda po drugi strani se mi zdi dobra. Noseča sem. Življenje brez tebe je bilo tako težko, ljubček. Ne moreš si misliti, kaj vse sem morala prestati. Ko bi me res ljubil, bi že našel pot, da bi se vrnil domov. Vem, da me boš razumel. Zdaj pa bo po svoje lepo, mar ne, da bova že imela otročička, ko se vrneš. Res mi piši, ljubi Willie, in mi sporoči, da je vse v redu. Vroče te ljubi tvoj vdani srček.«

Arabec je prebral pismo in ga vrnil Willieju s komentarjem, ki je dovolj dobro izražal naša čustva.

»Willie, ne odgovarjaj ji! Nikdar več se ji ne pokaži! In ko boš imel v bodoče opraviti z ženskami, nikar si ne zgradi življenja na eni sami. Naše matere so dobre ženske, torej dobre ženske obstajajo. Dekle v domovini je lahko dobro, lahko pa tudi ne. Žame je ženska lepa stvar in vir veselja, toda krhka in minljiva kot cvet. ‚Uživaj, kar se da,' carpe diem, to je po latinsko, fantje. Zdaj pa, Willie, te bomo upijanili, ko pa pojdemo prihodnjič na dopust, ti bomo našli rožnato gospodično.«

»Ne morem pozabiti nanjo, Arabec! Ljubim jo!«

»Ljubezen?« Arabec je v ironično-komični neveri dvignil obrvi. »Willie, ljubezen je lahko stanje norosti. Saj ne bi bil rad norec, kaj?«

»Ljubim jo, ljubim jo, ljubim jo!« Nenadoma je Willie pograbil pismo in spet začel hoditi v širokih krogih, vmes pa vrešča: »Ljubim to psico, ljubim jo, ljubim to psico, ljubim jo!«

Pozno ponoči je Willie Mullins zblaznel in zapustil fronto v prisilnem jopiču.

Prizor nas je navdal z grenkobo. Večina med nami je v dolgih, težkih mesecih krvi, smrti in naporov postavila kakšno dekle na simboličen oder čistosti in vdanosti. Potrebovali smo nekaj bolj osebnega, bližnjega in idealističnega kot pa pogojena čustva svojih družin. Prijateljstvo, ki se razvije med možmi v boju in vojaškem življenju, je sicer močna vez in drži kot cement, kar civilist težko razume, kljub temu pa ne zadostuje. Še tako trdoživ vojak čuti potrebo po delčku čustvene romantike in duševne čistosti. Ko se je Mojster Termit vnemal za Angel, Duquesne za Jelly, Casey za ostarelo vdovo v Leicestru in celo Arabec, ki je mislil na način starih Grkov, v natakarico v Middleboroju, so nezavedno destilirali licemersko nečistost, resnično ali možno, svojih Dulcinej v odišavljeno zvestobo in laskavo vdanost. Po letih ločitve in mesecih mor, ki so prekašale še tako strašne koncepcije literarnega naturalizma, je katerokoli pegasto dekle z zavihanim nosom, ki je ostalo doma in komu slučajno pisalo pismo s koncem »vroče te poljublja...«, začelo v domišljiji preraščati v simbol idealnih ženskih vrednot. Idealizirane podobe mož, ki so bili zaljubljeni v svoje žene in izvoljenke, pa so bile seveda še veliko bolj polne lačnega hrepenenja in pekoče do obsedenosti.

Več kot enega Willieja sem videl odhajati v prisilnem jopiču. Dokler so se fantje borili v veri, da njihove žrtve in napori pomenijo dovolj vsaj ljubljeni ženski, ki se oddolžuje z zvestobo, so ponavadi lahko vzdržali v peklu mehaniziranega bojevanja. Kadar pa so kruta pisma globoko ranila njihovo vero, so se njihove moralne vezi razrahljale in so nekateri razpadli.

Vrtimo globus

BRUSELJ — ZDA bodo lahko preskrbovale svoje zaveznike z obogatenim uranom za potrebe jedrskih reaktorjev, ki jih bodo izdelali v prihodnjih desetih do petnajstih letih. To je izjavil predsednik ameriške komisije za atomsko energijo Glenn Seaborg na sestanku evropskih strokovnjakov za atomsko energijo. Dejal je, da so ZDA zelo zainteresirane za prodajo velikih količin urana 235, katerega bodo uporabljali za miroljubne namene. Doslej so ZDA na podlagi posebnih sporazumov z nekaterimi državami že izročile 150.000 kg tega urana.

MANILA — Letalo P-2 »Neptun« ameriške mornarice je padlo v morje blizu Kitajske. Pet članov posadke od 13 ljudi, ki so bili v letalu, je izgubilo življenje.

PORTICCIO (Korzika) Štirje oboroženi banditi z maskami in rokavicami na rokah so vdrli v vilo grofice Bernstein in odnesli za 75 milijonov lir dragocenosti in v gotovini. Ker grofica ni hotela takoj izročiti ključev od železne blagajne, so jo udarili z pištolo po glavi, hkrati pa zagrozili, da bodo 15-letni hčerki z žiletkami razrezali obraz.

ATENE — Od 90 žensk, ki so jih sprejeli v grško policijo leta 1945, jih je ostalo samo še 5 v tej ustanovi, kar kaže, da je med ženskami zelo malo zanimanja za to vrsto zaposlitve.

MONFORTE D'ALBA — Neki lovec je ustrelil kmeta, ki je na drevesu sekal veje in pripravljal butare za zimo. Lovec je sledil neko ptico, ki se je skrila v drevo in ustrelil. Ni pa opazil, da je bila na deblu prislonjena lestev. Žrtev Lorenzo Caragno, 35 let star, je bil smrtno zadet.

ALESSANDRIA — Delavec Luigi Visintin, star 51 let, je očistil puško in se pripravljal, da bo odšel drugi dan na lov. Da bi preizkusil puško je šel na dvorišče in nekajkrat ustrelil. Toda nenadoma mu je puško razneslo. Dobil je težje poškodbe na levi roki ter bo moral ostati precej časa v bolnišnici.

ŽENEVA — V alpinistični sezoni 1964 so v Švici dosegli rekord, kar zadeva nesreče v gorah. V tem obdobju je izgubilo življenje 47 ljudi, okoli 100 pa je bilo ranjenih. Toda lista nesreč še ni zaključena. Prav v teh dneh so sporočili, da se je v Oberrichenbachu ponesrečila mlada alpinistka P. Wasser, ko je poskušala preplezati z dvema tovarišema vzhodno steno Saettelistocka. Oba alpinista pa so pripeljali v dolino težko ranjena. Poleg tega tudi še ne vedo, kaj je z navezo dveh Švicarjev, ki sta odšla plezat v pogorje Trient.

PODVODNI FILMSKI SNEMALEC — Znanstveniki, ki proučujejo morsko dno in morje, imajo posebne filmske kamere za snemanje pod vodo. Poleg tega pa mora imeti snemalec tudi potapljaško opremo.

Neizmerna bogastva morja

V ZDA imajo 76 posebnih ladij za raziskovanje morja

Tri četrtine zemeljske površine zalivajo morja. To je velikansko področje, večinoma še nezadostno raziskano, in to navzlic dokazom, da skrivajo morske globine neizmerno bogastvo mineralov, rud in morebitnih virov hrane.

Večino vodne površine na zemlji sestavljajo oceani (približno 72 odstotkov). Plitkejša področja so kolikor toliko raziskana, medtem ko strokovnjaki kaj malo vedo o razmerah v globljih morskih slojih, čeprav domnevajo, da so na dnu oceanov bogata nahajališča rud, nafte in zemeljskega plina. Vse to bogastvo je stoletja ostalo neraziskano in nezabeleženo na geografskih kartah. Ne zato, ker bi primanjkovalo pogumnih ljudi, ki bi hoteli iztrgati morju njegovo skrivnost, temveč ker kaj takega doslej tehnološko in ekonomsko ni bilo mogoče izvesti in ker tudi ni bilo praktično potrebno.

Hiter tehnološki napredek v raznih znanstvenih področjih v nekaj zadnjih letih pa je omogočil sistematično raziskovanje skrivnostnih morskih globin. Pa tudi industrija in čedalje številnejše prebivalstvo našega planeta zahtevata nove vire surovin in hrane. Zato se je v zadnjem času naglo razvila nova znanstvena panoga — oceanografija.

ZDA so si menda zastavile najizčrpnejši nacionalni oceanografski program. Na voljo imajo 76 posebej opremljenih ladij za raziskovanje, okrog 2.700 znanstvenikov in 63 glavnih oceanografskih laboratorijev. V naslednjih desetih letih pa nameravajo to raziskovalno ladjevje povečati še s 44 ladjami, medtem ko naj bi število izvedencev naraslo na 6 tisoč.

Zaradi velikanskih stroškov, ki jih terja takšno raziskovanje, zaradi pomanjkanja strokovnjakov in pa ker so navadno potrebna leta, da se napravi načrt in zgradi ladja za oceanografska raziskovanja, da sesestavijo tovrstne ekspedicije, države, ki se ukvarjajo z oceanografskimi raziskavami, izmenujejo izsledke svojih raziskav in sodelujejo pri organiziranju najobsežnejših in najdražjih ekspedicij. Mednarodna oceanografska komisija (IOC) združuje danes 44 narodov. Dvaintrideset izmed njih sodeluje zdaj v petletni mednarodni ekspediciji v Indijskem oceanu, kjer so začeli raziskovati leta 1961. Skupno sodeluje pri tem delu kar 40 ladij.

Ameriški strokovnjaki menijo, da bodo koristi tega oceanografskega raziskovanja tolikšne, da bo mogoče samo na področju svetovnega ribolova povečati ulov za petkrat, ne da bi se pri tem količkaj zmanjšalo število rib. To bo mogoče doseči z večjim poznavanjem razdelitve rib, z uvajanjem novih ribjih vrst v območja, ki so še razmeroma »nenaseljena« ter še z drugimi znanstvenimi sredstvi.

Poleg tega pa bo imelo človeštvo od teh raziskav še številne druge koristi. Znanstveniki bodo polagoma izpopolnili in izumili načine za pridobivanje dragocenih surovin iz morske vode. S točnejšim odkrivanjem in napovedovanjem zemeljskih valovanj bo mogoče obvarovati življenja in premoženja mnogih. Ker pripadajo oceani vsem, bodo imele od teh izsledkov koristi vse narodnosti. V času, ko posvečajo znanstveniki pozornost vesolju, obljublja raziskovanje oceanskih globin neposrednejšo in zanesljivejšo korist od skoraj vseh drugih pomembnejših sodobnih raziskovalnih podvigov. Poleg materialnih koristi pričakujejo znanstveniki, da bodo našli v slojih na oceanskem dnu tudi odgovor na vprašanja o izvoru in preteklosti našega planeta in sveta sploh.

Nova elektronska naprava za čebelarje

V Veliki Britaniji izdelujejo elektronsko napravo s katero čebelarji lahko zmanjšajo izdatke za delovno silo v čebelnjaku, hkrati pa se poveča pridelek medu. S pomočjo te naprave se slišijo razni šumi v panju in tako se lahko pravočasno ugotovi rojstvo novih čebel, ali je matica umrla ali postala jalova. Pri proučevanju panja ni treba odpirati ali na kakršenkoli način vznemirjati čebel. Novo napravo lahko uporabljajo tudi pozimi, ko se panji ne smejo odpirati.

Nova naprava, katere dimenzije so 10 do 12 centimetrov, visi čebelarju na ramenih, mali mikrofon pa se porine v panj skozi posebno odprtino na zadnji strani. Čebelar spremlja šumenje v panju na vizualnem indikatorju, s pomočjo slušalke jih pa spoznava. Prvi šumi, ki govorijo, da se čebele pripravljajo, da bodo rojile, se lahko slišijo že 30 dni pred rojenjem.

Panj se pregleduje samo nekaj sekund in v obdobjih od 10 do 14 dni. Po starem sistemu pa je bilo potrebno pregledovati panje vsak 9. dan, pregled pa je trajal najmanj 10 minut. Znano pa je tudi, da vsako vznemirjenje čebel v panju deluje neugodno na proizvodnjo medu.

Novi dimni alarmni signali

Britanska obalna reševalna služba že uporablja nove oranžne dimne signale, ki bodo postali uradni alarmni signali maja prihodnjega leta na priporočilo mednarodne konference o varnosti na morju. Lastnike ladij so zaprosili, naj začno uporabljati te signale že prej.

Sprememba od dosedanjega belega dima na oranžnega je najnovejša iznajdba. Druge spremembe obsegajo uporabo zelenih, rdečih in belih raketnih signalov v obliki zvezde med reševalnimi postajami in ladjami, ki so se ponesrečile. Uvedli bodo tudi posebne šifre, ki jih bodo uporabljale obalne straže v primeru potrebe. Britansko ministrstvo za promet bo kmalu objavilo seznam alarmnih signalov, ki jih bodo uporabljali reševalni čolni.

Največji elektronski mikroskop

Japonski izdelovalci mikroskopov so si zadali nalogo, da bodo napravili do prihodnjega leta največji mikroskop na svetu. Mikroskop bo lahko povečal sliko predmeta stotisočkrat. Visok bo 7 metrov in bo tehtal približno 15 ton.

Barva uničuje insekte

Barvo s sestavino, ki ubija insekte, pa je hkrati neškodljiva za ljudi in živali, izdeluje neka britanska firma. Sestavina v barvi ubija muhe, bolhe, komarje, molje, mravlje itd.

Trdnjava izpred 4000 let

Britanski arheologi, ki delajo v Nubijski puščavi (puščavo bo kmalu zalilo jezero nad Asuanskim jezom) so nedavno sporočili »senzacionalno« novico o odkritju, ki bi lahko ostalo za vedno izgubljeno.

Našli so namreč staroegiptovske trdnjave iz dvajsetega stoletja pred našim štetjem in grobnico nekega škofa iz 14. stoletja nove ere.

Trdnjavo pri Buhenu v Sudanu so odkopali v celoti. Arheologi menijo, da so s tem dobili prvič vpogled v vojaško arhitekturo v obdobju približno 1900 let pred našim štetjem. Pregledali so tudi utrjeno mesto Kasr Ibrim, ki je bilo nekoč najjužnejše mesto rimskega imperija, pozneje pa sedež krščanske cerkve.

Povprečna Britanka in nogavice

»Povprečna« Britanka kupi na leto 21 parov najlonskih nogavic. Menijo, da je to največje število v primerjavi s potrošnjo v drugih deželah. 15 do 18-letna dekleta kupijo povprečno 43 parov nogavic letno, dekle od 19. do 24. leta pa pravi, da potrebuje skoraj 33 parov letno, ženske od 55 do 64. leta jih potrebujejo samo 14, starejše žene kot 65 let pa samo 6 parov. Večina žensk ima rada tanke nogavice, le lansko zimo so kupovale moderne debelejše nogavice. Največ nogavic prodajo v Britaniji junija, julija in avgusta.

PETER STONE ŠARADA

61. nadaljevanje

»Na Elyseé Matignon! Umetnostna galerija!«

Galerie Noëlle je znana ustanova, ena izmed redkih umetnostnih hiš, ki kupuje in prodaja samo dela, ki so nastala pred impresionizmom.

»Kaj z njo?« je hotel vedeti.

»Imeli so neko sliko, za katero se je zanimal Charles. Nekega Rafaela se mi zdi, ali pa Rubensa. Ne vem natanko čigavo.«

»Pa jo je dobil?«

»To je ravno. Zanjo so zahtevali več ko 350.000 dolarjev. In Charles je rekel, da bi se osušil do zadnjega centa, če bi jo kupil.«

»Kaj potem še čakava!« je rekel, jo prijel za roko in potegnil s seboj v tako nagel korak, da ga je komaj dohitevala. Ni vedela, zakaj se je tako vnel — saj mu je vendar rekla, da denar verjetno ni naložen v sliki.

Galerija je bila znotraj okusno in lepo okrašena, skoraj preveč skrbno in bogato, kakor da so njeni lastniki premalo zaupali slikam in hoteli vplivati na kupce s stavbo.

Ko sta vstopila, je prišel k njima možakar v črni obleki in črni kravati in ju maziljeno vprašal:

»M'sieur et dame? Vous dezirez?«

»Rada bi samo neke informacije, če nimate nič proti,« je začela Regina.

»Ah! Torej ste Američanka,« je rekel. Skušal je vzbuditi vtis, da ga je ta ugotovitev strašansko presenetila. Že davno si je namreč zapomnil, da Američani nimajo radi, če jim kar precej, še preden z njimi spregovorite, poveste, da so Američani.

»Da. Pred nekaj tedni je bil tu moj mož, ki se je zanimal za nekega Rafaela ... ali Rubensa. Jaz ju vedno zamenjam,« je priznala.

»Tako,« je rekel. Menil je, da bo skoraj potrebno žrtvovati zanjo nekaj minut.

»Rafael Santi je bil Italijan, rojen v petnajstem stoletju. Peter Paul Rubens pa je bil flamski slikar, rojen v sedemnajstem stoletju. Torej res ni razloga, da bi ju zamenjavali, madam, ali pač?« je vprašal kar se da vzvišeno.

»Nemara je bil Rafael,« je odvrnila ne da bi se zmenila za njegove levite. »Spominjam se, da je bil Italijan.«

»Se morda spominjate tudi kaj ali koga je ponazarjala slika?«

»Svetega Sebastjana. Z rojem puščic v njem. Za sliko ste zahtevali 350.000 dolarjev.«

»O, tista,« je rekel in se namrščil. »Toda žal ste prepozni, madam. Je regrette infiniment ...«

»Hočete reči, da jo je kupil?« je vprašala razburjeno in naglo pogledala Dyla.

Možakar v črni obleki se je skrivnostno ozrl po dvorani, preden je odgovoril.

»Bi hoteli stopiti z menoj, prosim?«

Hitro se je zasukal in se napotil proti sobi v ozadju.

Šli so skozi drugo manjšo galerijo in nazadnje stopili v urad. Mož je prižgal majhen reflektor, nameščen na stropu.

»Voilá, madame!«

Ozek pramen luči je osvetlil platno v čudovitih barvah, ki je ponazarjalo, kot je rekla Regina, svetega Sebastjana med mučenjem. Slika je bila tako lepa, da je človeku jemalo dih.

Regina se je zmedla.

»Toda ... rekli ste, da je prepozno.«

»Oui, madame. Celo jaz sem nasedel.«

»Nasedel?« je vprašal Dyle. »Kako to mislite?«

»C'est faux, monsieur,« je rekel žalostno in zmajal s skrbno negovano glavo. »Ničvredna slika. Ponarejena.«

Pogledal je platno.

»Tragiuque, n'est-ce pas?«

»N'est-ce pas,« je ponovil Dyle malomarno.

Toda bilo je kljub temu precejšnje razočaranje.

Obrnil se je k Regini, da bi videl, kako je to nanjo delovalo, pa mu njen izraz ni ničesar povedal.

»Torej tu sva, Reggie — v slepi ulici.«

Bila je podoba, kakor da ga ni niti slišala, temveč je še dalje gledala v čudovito osvetljeno podobo.

»Tako lepa je!«

»Da,« se je strinjal z njo trgovec z umetninami. »In vredna najmanj 350.000. Starih frankov, malheureusement.«

XLII

Nista je precej videla. Malo zato, ker sta prihajala iz medlo osvetljene galerije na bleščeče zgodnje popoldansko sonce, malo pa zato, ker kratko malo nista gledala več za ničimer. Njuno zadnje upanje je bila slika, ko pa se je izkazalo, da tudi tu ni nič, kot ni z vsemi drugimi rečmi, ki so jih našli v kupeju Charlesa Lamberta na vlaku v Le Havre, sta bila kakor izgubljena. Saj to je pomenilo, da so bili vsi njuni, čeprav še tako skrbni računi napačni. Začeti bi morala vse znova. Če bosta sploh še utegnila zbrati dovolj moči.

Potlej sta jo zagledala. Množico.

Pred desetimi, petnajstimi minutami, ko sta stopila v Galerie Noelle, je še ni bilo tam. Toda zdaj je stalo na shojeni zemlji brez trave poleg Avenue Matignon in onkraj vrste kavarnic kakih trideset, štirideset moških v majhnih skupinah.

Dyle in Regina sta se spogledala.

Kaj naj to pomeni? Bila sta še vedno predaleč, da bi videla, kaj tam možje počenjajo.

Dyle je bežno pogledal na zapestno uro. Četrt čez dve. Čeprav ni imel najmanjšega razloga, da bi bil o tem prepričan, je nekako trdno upal, da bo našel odgovor na njuno vprašanje prav sredi te množice. Nenavadna slutnja. Tudi Regini se je tako zdelo. In prav zato sta se spustila v tek.

Na pol pota se je Regina hipoma ustavila. V Avenue Matignon je pripeljal neki avtomobil in obstal ob množici. Bil je dvosedni športni panhard, prav tak, s kakršnim se je pripeljala iz Trouvilla pred kakimi tisoč leti. Sylvin avtomobil. Regina je gledala, kako je njena plavolasa in drzno vabljiva prijateljica vstala izza volana in se pridružila množici.

»Kaj pa ta dela tu?« je vprašal Dyle, ki je tudi opazil Sylvie.

»Ne vem.«

»Kakšen vražji opravek ima ta ženska tu?«

»Ne vem.«

»Mislim, da je najbolje, če pogledava. In to takoj!« je pristavil in odšel dalje. Regina pa za njim.

Sprehod po sejmih sveta

Človek in delo v času in prostoru na svetovnih razstavah

70. nadaljevanje

Zahodnonemškega orla pa si je na razstavi zataknilo na strehe paviljonov samo nekaj manjših izvoznikov, druge največje industrijske dežele kapitalističnega sveta. Njihova trgovina z usnjenimi hlačami, lodnom, urami s kukavicami, bodali z mrtvaškimi lobanjami in leseno »nemško mišjo« za 39 centov cvete. Zahodna Nemčija je ostala prav tako ob strani kakor Sovjetska zveza, Velika Britanija in Jugoslavija.

Münchensko pivovarno s petimi pivovarskimi konji, tremi kočijaži in bavarsko vasjo so v zadnjem trenutku vselili na razstavo in daje v majhnem kotu gostoljubje nemški tujskoprometni propagandi — münchenskemu tujskoprometnemu uradu in nemški letalski družbi »Lufthansi«.

Tako so prišle te družbe skozi zadnja vrata poceni do propagandnega učinka, ki bi ga — pri 70 milijonih gostov, kolikor jih pričakujejo v dveh poletjih — ne mogli doseči nikjer drugje na svetu. »Zato pa so najemnine in stroški za 700 % višji kot kjerkoli drugod v Ameriki in za 1200% višji kakor v Evropi, je obtožil neki nemški arhitekt Mosesova merila:

»To je oderuštvo!«

Osem verskih občin in sekt je menilo, da je dokazano — kar je vsaka po svoje upoštevala — da na tej razstavi mora obstajati potreba po veri. Eksotično premišljeni paviljon Vatikana je z bogastvom in raznovrstnostjo zasenčil vse drugo s tega področja.

Obiskovalec gre neogibno proti tisti modri votlini, v kateri je dobila mesto Michelangelova »Pietà«. Umetnina, o kateri pravi manager Moses:

»Kakor simbolizira unisfera svet industrije, tako predstavlja »Pietà« duhovni svet ... Logično, spada na razstavo.«

Premične preproge sprejemajo obiskovalca in ga počasi nesejo mimo izposojene umetnine neprecenljive vrednosti proti vratom, za katerimi ga čaka posnetek Petrovega groba in hkrati s številnimi drugimi rokodelskimi izdelki avtomat v obliki cerkve, s katerim je mogoče ob slovesu za cent preluknjati »sveto karto« z Jezusovo podobo. (Kakor so se že v začetku bali, je prišla »Pietà« v New York poškodovana. Prestrašena razstavna direkcija je naročila umetnostnemu obrtniku, ki naj z majhnimi žeblji skrije poškodbo — poskus popraviti resničnost, ki pa je ob budnem vatikanskem očesu spodletel).

Ne bila bi ameriška svetovna razstava, če bi ne bilo vsaj enega Abrahama Lincolna. Ta, ki ga nudi Flushing Meadow, je že dolgo najboljši. Gre za kreacijo Walta Disneyja za paviljon države Illinois, ki menda neslišno vstane s stola, stopi naprej in deset minut govori občinstvu ter spet sede — in to poljubno pogosto vsak dan.

Kakor da mu je zlezlo v ude kričanje mladine CORE, je avtomatični osvoboditelj sužnjev Lincoln še zjutraj na dan otvoritve nenehno tresel z levo roko, da so morali poklicati Walta Disneyja. Skupaj z Ottom Kernerjem, obupanim guvernerjem Illinoisa, ki je dal paviljon takoj zapreti, je skušal lutkovni čarovnik iz Hollywooda odkriti vzrok za napako v svoji stvaritvi. Bil je že večer, črni demonstranti so odšli, večerni gosti v krznu in smokingih so z ekspresom svetovne razstave prispeli v Flushing Meadov:

Toda Abraham Lincoln jim še vedno ni imel nič povedati. Tako malo, kakor ima povedati svetovna razstava ...

Za dobro voljo

Podpis pa res ni potreben

Kaj molčiš kot riba, rajši mi povej, če mi oprostiš ...

Brez besed

Križanka

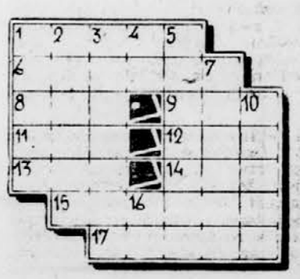

VODORAVNO: 1. naziv skupščine v SR Hrvatski, 6. rimski cesar, ki je najbolj razširil meje rimskega imperija, 8. reka v severozah. Nemčiji, 9. kos celote, 11. sukanec, 12. ime Nobelovega nagrajenca Andrića, 13. mesto v Vojvodini ob Tisi, 14. nenadna smrt, 15. obokano stebrišče, 17. denarna enota ZDA in Kanade.

NAVPIČNO: 1. zid, 2. Rossinijeva opera, 3. krilanec, mešanec, 4. vzklik, 5. politični pris 6 korenitih sprememb, 7. država v zahodnem planinskem delu ZDA, 10. namiznoteniški rekvizit, 16. časovni veznik.

RESITEV PREJSNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. Haggard, 8. Oblomov, 9. Dean, 10. Mo, 11. SV, 12. Kum, 13. dia, 14. Rn, 15. in, 16. laik, 18. skrinja, 20. Karajan.

NAVPIČNO: 5. A(lessandro) M(anzoni).

Ne pozabite na amortizerje

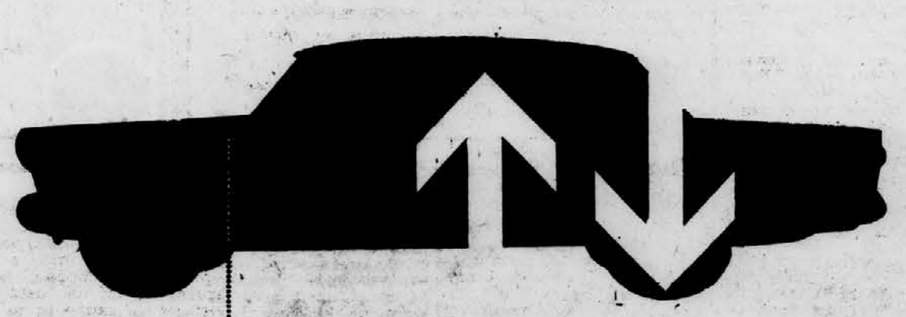

TUDI PO SLABI CESTI JE VOŽNJA PRIJETNA, ČE AMORTIZERJI DELUJEJO DOBRO. SPECIALNO OLJE ZA AMORTIZERJE No 377, KI S SVOJIMI FIZIKALNO KEMIČNIMI LASTNOSTMI IN NA OSNOVI PRAKTIČNIH RAZISKAV USTREZA AMERIŠKI VOJAŠKI SPECIFIKACIJI MIL-0-5606, JE POROK ZA BREZHIBNO DELOVANJE HIDRAVLIČNIH AMORTIZERJEV.

KOMBINAT NAFTE I PLINA — ZAGREB

RAFINERIJA ENOLIS

JENDRYCHOWSKI V RAKOVICI — Predsednik poljske planske komisije Stefan Jendrychowski, ki se mudi na obisku v naši državi, si je v soboto ogledal tovarniške obrate industrije motorjev v Rakovici

SREČANJE BIVŠIH INTERNIRANCEV v Mostecu v Ljubljani je bilo nadvse prisrčno. Ganljivi pa so bili trenutki, ko so si segli v roke nekdanji sotrpini v taboriščih in zaporih, pri tem pa so se spominjali tudi vseh tistih, ki so za vedno ostali v taboriščih smrti. Foto: Koše

NAPOSLED JE STEKLA — Včeraj dopoldne so v Kamniški Bistrici slovesno in uradno spustili v obratovanje nihalno žičnico. Med spodnjo in zgornjo postajo ni nobenega stebra — po tem je žičnica edinstvena v Jugoslaviji. Foto: Š. Kališnik

PRVA IZVEDBA GRAND PRIXA V KROSU Z MOTORJI V JUGOSLAVIJI — V Tržiču je bilo včeraj tekmovanje za veliko nagrado v krosu z motorji, ki se ga je udeležilo 43 tekmovalcev iz številnih držav. Prireditev si je ogledalo čez 20.000 ljudi. Foto: E. Šelhaus

Nadaljevanje s prve strani

Tito na Madžarskem

ta Janos Kadar sta danes dopoldne vrnila obisk predsedniku Titu. Po skupnem zajtrku v rezidenci našega predsednika so državniki in njihovi sodelavci odšli v bližnjo vilo, kjer so imeli uradne razgovore.

Rezidenca predsednika Tita leži v enem izmed najlepših delov Budimpešte, na tako imenovanem »griču svobode« od koder je razgled na Budim. Ves grič pokriva zelenje in vile so prijetno skrite v senci dreves.

Tovarišica Jovanka Broz je bila danes na obisku v okolici Blatnega jezera, največjem in najbolje urejenem turističnem področju dežele. Več ur si je ogledovala okolico in se ustavila v krajih Veszprem, Fuered in Tihany na obali jezera. Spremljal jo je šef protokola madžarske vlade Gergely Miklos. V družbi z njo so bile Lepa Perović, soproga jugoslovanskega veleposlanika na Madžarskem tovarišica Čalić in soproga madžarskega veleposlanika v Jugoslaviji Zagor.

Predsednik Tito, Jovanka Broz in drugi jugoslovanski gosti so bili nocoj skupno z gostitelji na predstavi v madžarski državni operi.

Predsednik Tito, ki je na povabilo Istvana Dobija in Janosa Kadarja na uradnem obisku Madžarski, si bo jutri, četrti dan svojega obiska, ogledal železarno v Dunajvarosu ter kmetijsko delovno zadrugo.

BOŽO KOVAČ

Edinstvena

nekaj sto milijonov dinarjev, ni presenetljiv. Težave pri gradnji, pri napenjanju več ko šestnajsttonskih vrvi in pri drugem so slehernemu obiskovalcu očitne, ko se z vrha ozre v vrtoglavo nižavo. Predsednik centralnega delavskega sveta »Ljubljana transporta« je na davišnji slovesnosti po pravici izrekel zahvalo monterjem mariborske Mentalne, delavcem Graditelja, Elektrosignala in Ljubljana transporta. Predsednik kamniške občinske skupščine — podjetje »Žičnica Velika planina v gradnji« je bilo pod njeno pristojnostjo — Franc Vidervol je na slovesnosti povedal, kaj vse so že storili še za druge turistične nuje, preden je prerezal trak. Veliko bo še treba storiti, vendar pa je poglavitno narejeno že od nekdaj in to bo treba dosledno in kulturno varovati: tako lepo in mogočno naravno okolje, kakršnega človek zlepa ne sreča. S. K.

Branik

20. leti vas do tal porušena in požgana ter izropana, njeni prebivalci pa so bili izgnani v nemška taborišča. Po vojni so z znatnimi napori obnovili vas ter se pridružili skupnim naporom v komuni za izboljšanje gospodarstva. Joško Štrukelj je naglasil, da se je narodni dohodek na prebivalca v občini povečal od 84.000 din v letu 1956 na 400.000 din v letošnjem letu. Krepi se tudi samoupravljanje in družbene službe se vidno zboljšujejo. Samo za gradnjo novih šol so letos namenili okoli 300 milijonov din in to za povečanje gimnazije in šolskih strokovnih centrov v Novi Gorici, kakor tudi z gradnjo šole v Šempetru in Dobrovem.

Zatem je nad 250 ekip krenilo na pohod po poteh goriške fronte, mimo položajev, kjer je južnoprimorski odred pod vodstvom narodnega heroja Antona Šiblja-Štjenka 2. febr. 1944 uničil močno motorizirano nemško avto-kolono.

Proslave so zaključili s številnimi športnimi in kulturnimi prireditvami.

Gornji Grad

Danes je prišlo v Gornji grad na proslavo najmanj 10.000 ljudi. Tudi danes je bilo v Gornjem gradu prijetno »partizansko vzdušje«, kakršno so ustvarili že včeraj zvečer na zelo uspeli prireditvi, kjer je bivša kulturna skupina četrte operativne cone, pomlajena z mlajšimi sodelavci, izvedla Gobčevo kantano »Hej partizani« pod taktirko Radovana Gobca. Med posameznimi točkami je obujal spomine na čase pred 20. leti Janez Perovšek-Pelko, ki je za Stanetom Škrabarjem postal šef propagandnega oddelka operativne cone.

S. LENARDIČ

Ciper

maje o tem, kako je s pripadniki turške skupnosti v Kokkini. Timajevo poročilo navaja, da so ciprski Turki v Kokkini izstradani.

Po turških virih je v Kokkini okoli 1500 beguncev, medtem ko Grki trdijo, da jih je samo 50.

Po vesteh iz Nikozije je okoli sto uglednih ciprskih osebnosti, vodilnih članov organizacije časopisnih založnikov, intelektualcev, znanstvenikov in članov parlamenta v deklaraciji pozvalo ciprsko ljudstvo, naj 11. oktobra organizira »mirovni pohod« proti britanskim vojaškim oporiščem na Cipru.

Plovdivski sejem

jem prirejajo vsako drugo leto. Letos sovpada z 20-letnico socialistične izgradnje Bolgarije in domači razstavljavci so si prizadevali prikazati rezultate te izgradnje in bolgarske zunanjetrgovinske možnosti.

Letošnja udeležba Jugoslavije na sejmu v Plovdivu je pretežno komercialnega značaja, čeprav reprezentativno prikazuje dosežke jugoslovanske industrije. Pozornost med jugoslovanskimi eksponati zbujajo osebni in drugi avtomobili, nadalje naprave in stroji za kovinsko, lesno in tekstilno industrijo ter kmetijstvo, oprema za samopostrežne trgovine, restavracije in servise. Elektroindustrija je zastopana z visoko kvalitetnimi in lično izdelanimi gospodinjskimi aparati, radijskimi in televizijskimi sprejemniki. Obiskovalci sejma si lahko ogledajo tudi vrsto proizvodov jugoslovanske kovinske, kemijske in tekstilne industrije, izdelke iz plastičnih snovi kakor tudi dosežke založniške dejavnosti v Jugoslaviji.

Naš paviljon sta danes dopoldne obiskala predsednik bolgarske vlade Todor Živkov in predsednik prezidija narodnega sobranja Bolgarije Georgi Trajkov.

Spet udar

era in je moral nedavno zapustiti Sajgon, je opisal generala Kana kot »zavetnika budistov« in človeka, ki je »paraliziral antikomunistične sile v Južnem Vietnamu«. Po njegovem mnenju je dalo povod za današnji udar to, da je general Kan izpustil pet generalov, ki so jih imeli za nevtraliste.

Sicer pa so vesti iz Sajgona v glavnem dokaj protislovne. Reuter poroča, da pučistom ni uspelo ujeti generala Kana, ki je zdaj »na varnem«, medtem ko je po drugih vesteh navezal stike z voditelji državnega udara, hoteč se pogoditi z njimi.

Po informacijah AP so voditelji državnega udara napovedali, da bodo ustanovili vojaški odbor, ki naj bi zamenjal vlado premiera Kana. Neka radijska postaja v Južnem Vietnamu je poročala, da general Kan poziva vojsko na odpor proti pučistom.

Kampanja za Peronovo vrnitev

Predstavniški dom sprejel predlog o dovolitvi KP in Peronove stranke

RIO DE JANEIRO, 13. sept. (Tanjug). Peronistično gibanje v Argentini je ustanovilo »nacionalni odbor«, ki naj bi storil vse potrebne korake za vrnitev bivšega diktatorja Juana Perona. To ocenjujejo kot doslej najbolj provokativen korak Peronovih pristašev v Argentini.

Novi »nacionalni odbor« naj bi po vsej deželi organizral široko kampanjo za Peronovo vrnitev in »mobiliziral« peronistično gibanje. Spričo tedejavnosti peronistov je pričakovati, da se bo v Argentini razvnel hud politični boj. Peronisti nameravajo propagirati za vrnitev Perona v Argentini po tisku, po radiu in televiziji, organizirali bodo množična zborovanja ter še z drugimi političnimi sredstvi skušali vplivati na javnost. Gibanje za Peronovo vrnitev je začelo 82 sindikalnih organizacij, v katerih imajo Peronisti odločilen vpliv. V »nacionalnem odboru« za Peronovo vrnitev so tudi predstavniki mladine, žena in drugih političnih organizacij.

Vojaški šefi v Argentini pa so sporočili, da se bodo z vsemi sredstvi uprli Peronovi vrnitvi. Od predsednika Illie so zahtevali, naj njegova vlada ostro nastopi proti kampanji peronistov, ki utegne ponovno povzročiti zmedo v Argentini.

Predstavniški dom je sinoči poslal senatu predlog, naj bi dovolili delovanje prepovedani komunistični partiji in Peronovi stranki.

Proslava v Fojnici

FOJNICA, 13. sept. (Tanjug). Fojnica je danes proslavila zgodovinski dogodek iz septembrskih dni 1942. leta, ko so to mestece v centralni Bosni osvobodile enote V proletarske črnogorske in X hercegovske brigade, ki jih je vodil legendarni heroj Sava Kovačević. Na proslavi je govoril predsednik skupščine Bosne in Hercegovine Rato Dugonjić. Po mitingu je Rato Dugonjić spustil v pogon moderno žago, ki je prvi obrat bodočega lesnoindustrijskega kombinata.

Nikolajev v Dubrovniku

DUBROVNIK, 13. IX. (Tanjug.) Danes opoldne je prispel iz Sv. Štefana v Dubrovnik sovjetski kozmonavt Andrijan Nikolajev. Gosta iz Sovjetske zveze je pozdravil predsednik občinske skupščine inž. Ante Božinović, ki mu je zaželel prijetno bivanje v Dubrovniku. Andrijan Nikolajev in njegovo spremstvo so si za tem ogledali Stari grad in obiskali knežji dvorec, pomorski muzej in morski akvarij v trdnjavi sv. Ivana v stari mestni luki. Nato je predsednik občinske skupščine priredil svečano kosilo na čast Nikolajeva.

»Kosmos 45« v vesolju

MOSKVA, 13. sept. (TASS). Tu so danes objavili, da so izstrelili nov umetni satelit iz serije »Kosmos«, satelit »Kosmos 45«. V satelitu je znanstvena aparatura, namenjena za raziskovanje vesoljskega prostora v skladu s programom iz leta 1962. Razen znanstvenih instrumentov sta v satelit vgrajena radijski sistem za natančno merjenje elementov tiru in radijski sistem, ki bo pošiljal na Zemljo podatke o delovanju znanstvene aparature na satelitu.

V Kobaridu je množica počastila pesnikov spomin

Proslava ob 120-letnici rojstva S. Gregorčiča

KOBARID, 13. sept. — Sredi dopoldneva se je danes v Kobaridu zbrala množica domačinov in gostov, ljubiteljev in proučevalcev poezije Simona Gregorčiča, k proslavi 120-letnice pesnikovega rojstva v bližnjem Vrsnem pod Krnom. Prireditev je organizirala Svoboda Simon Gregorčič iz Kobarida skupaj s tukajšnjim turističnim društvom.

Z odra ob Savinškovi kiparski zamisli pesnikovega lika, je navzoče najprej pozdravil Izidor Predan, tajnik Slovenskega prosvetnega društva Ivan Trinko v Čedadu, v imenu zamejskih beneških Slovencev. Spomnil je na navezanost beneških Slovencev na Gregorčičevo pesniško besedilo, ki je bila zbudila k presnenju in narodnostnemu delovanju tudi njihovega Ivana Trinka in ki te moči do danes ni izgubila. France Bevk kot predstavnik Društva slovenskih književnikov je v svojih besedah prav tako navezal na neprecenljivo in odločujočo vlogo Gregorčičeve osebnosti in dela v narodnostnem oveščanju, težkem zgodovinskem boju primorskih Slovencev. Posebej se je ob obujanju svojih doživetij Gregorčičeve poezije spominjal časov NOB in intimnih ter z željo po svobodi prežetih proslav stoletnice njegovega rojstva pred 20. leti po partizanskih krajih in enotah, med katerimi je ena nosila pesnikovo ime.

Pesniški svet Simona Gregorčiča pa je pred zbrano množico razčlenil in razložil dr. Anton Slodnjak. Njegov literarno zgodovinski oris pesnikove osebnosti, časa in njegove vloge v njem je izpričeval predvsem namen, oceniti praznovanje 120. letnice rojstva Simona Gregorčiča ne le kot pietetno dejanje na čast zgodovinsko zaslužnemu možu, temveč kot spodbudo današnjim in prihodnjim rodovom k nadaljnjemu odkrivanju vsebinskih in oblikovnih vrednot njegovih pesmi.

Snidenje se je sklenilo z recitacijami Marte Grom in Janeza Rohačka ter pesmimi pevskega zbora kobariške Svobode. Danes je v Kobaridu nastopil s folklornim sporedom tudi KUD Tine Rožanc iz Ljubljane ter Slovenski oktet.

J. Sn.

Pugwash konferenca v Karlovyh Varyh

KARLOVY VARY, 13. sept. (Tanjug). Tu se je danes začela trinajsta konferenca Pugwash, ki se je udeležujejo ugledni znanstveniki z vsega sveta. Posvečena je razorožitvi in mirljubnemu sodelovanju med narodi. Na 7-dnevnem zasedanju si bo kakih sto znanstvenikov iz 24 držav prizadevalo v odkriti izmenjavi mnenj doseči skupna stališča glede bistvenih in najnujnejših vprašanj sodobnega sveta in prihodnosti človeštva.

Med drugim se udeležuje konference 14 znanstvenikov iz Sovjetske zveze, 13 iz ZDA, 8 iz Velike Britanije, 4 iz Francije, po 3 iz Zahodne Nemčije, 2 iz Indije kakor tudi več znanstvenikov iz mnogih drugih držav z vseh celin. Jugoslavijo zastopata profesor R. Lukić in akademik L. Vavpetić.

Deset dni pekinškega kongresa

PEKING, 13. sept. (Tanjug). Predsednik Mao Ce Tung in »njegovi najbližji sodelavci«, predsednik republike Liu Sao Či, premier Ču En Laj, generalni sekretar CK KP Kitajske Teng Hsiao Ping in predsednik pekinškega mestnega sveta Peng Čen, so bili na zasedanju narodnega kongresa Pekinga izvoljeni za deputate vsekitajskega narodnega kongresa tretjega sklica, katerega prvo zasedanje napovedujejo v kratkem. To je eden izmed prvih javnih sklepov pekinškega narodnega kongresa, ki je zasedal od 2. do 12. septembra. Za predsednika mestnega sveta Pekinga je bil ponovno izvoljen Peng Čen, ki opravlja to dolžnost že od leta 1949.

Podražitve v Trstu

TRST, 17. sept. Pokrajinski odbor za cene je določil nov cenik za goveje in telečje meso. Po tem ceniku so cene za 40 do 180 lir višje od dosedanjih. Po teh novih cenah stane sedaj kilogram najboljšega govejega mesa (pljučne pečenke) 2.540 lir, telečjega pa 2.520 lir.

Občinski oddelek za prehrano pa je v mesečnem poročilu ugotovil, da so se v avgustu cene živil na drobno znatno povišale v primerjavi s cenami v juliju. Med živili, ki so se najbolj podražila, so perutnina, jajca, olje in druge maščobe. Močno se je podražil tudi premog in drva. Tona premoga (koksa) stane sedaj od 27.500 do 30.000 lir.

Do leta 1970 na Luno

VARŠAVA, 13. sept. (Tanjug.) Na mednarodnem kongresu astronavtikov, ki je bil pravkar zaključen v Varšavi, je bil za novega predsednika svetovne federacije astronavtikov izvoljen ameriški znanstvenik prof. William Pickening, za prvega podpredsednika pa sovjetski znanstvenik Leonid Sjedov. Največjo pozornost na kongresu so posvetili problemom v zvezi z raziskovanjem vesolja in poletom na Luno. Najbolj znani svetovni znanstveniki, zlasti ameriški in sovjetski, so v svojih poročilih izrazili mnenje, da bo človek pristal na Luni najpozneje leta 1970, če se bo razvoj znanosti nadaljeval s takšnim tempom kot sedaj.

Obsodba Japonske

KAIRO, 13. sept. (MEN). Organizacija solidarnosti azijskih in afriških narodov je obsodila japonsko vlado, ker je pod pritiskom Washingtona dovolila, da zaplovejo v japonska pristanišča ameriške atomske podmornice. Sporočilo, ki ga je objavil stalni sekretariat organizacije, poziva vse miroljubne narode sveta, naj obsodijo ta sklep japonske vlade in podpro boj japonskega ljudstva za ukinitev ameriško-japonskih vojaških sporazumov.

salonit anhovo

Srečanje po mnogih letih

Zbora bivših političnih internirancev v Mostecu se je udeležilo blizu 3000 ljudi

LJUBLJANA, 13. sept. — Komisija za nekdanje politične internirance, zapornike in deportirance pri Zvezi združenj borcev NOV okraja Ljubljana je priredila danes dopoldne v Mostecu srečanje svojih članov, ki so bili med vojno zaprti, deportirani in internirani v zloglasnih taboriščih in zaporih v Begunjah, Auschwitzu, na Rabu, v Dachau, Renicciju, Trevisu, Celjskem piskru, Padovi, Ravensbrücku, Gonarsu, Buchenwaldu, Mauthausenu, Viscu, Flossenburgu, Neugammu, Benetkah, na Liparskih otokih, v parmskih, tržaških in ljubljanskih zaporih in drugod. Srečanja se je udeležilo blizu 3000 obiskovalcev — predvsem bivših internirancev, deportirancev in zapornikov s svojci — iz vseh krajev Slovenije.

— Tovariš, tovarišica! Ko se po mnogih letih spet srečujemo, ti želimo, da bi se prijetno in domače počutil med svojimi nekdanjimi najožjimi znanci in prijatelji iz najtežjih dni našega skupnega trpljenja, je pisalo na spominskih letakih, ki so jih dobili udeleženci v Mostecu takoj, ko so prišli tja.

Potem, ko je godba na pihala iz Litostroja odigrala uvodno koračnico, je prisotne pozdravil predsednik ZB NOV Ljubljana-Šiška, Božo Logar in jim zaželel dobrodošlico v Mostecu, za njim pa je govoril predsednik komisije za bivše politične internirance, deportirance in zapornike Lojze Bukovec.

— Želje za to srečanje se niso porodile le v naši komisiji, je dejal v svojem govoru, pač pa na sestankih v terenskih in občinskih organizacijah ZB, kjer so bivši zaporniki in interniranci izrazili želje, da bi se po dolgih letih spet sešli, si stisnili roke in se prešteli, koliko jih je še ostalo, hkrati pa se spomnili tisočev umrlih in padlih tovarišev . . .

Po njegovem govoru je bil kratek kulturni program, v katerem so nastopili recitatorji, med njimi Stane Sever in operna pevca Friderik Lupša in Vilma Bukovčeva, ki sta bila tudi interniranca. Omeniti velja to, da je Vilma Bukovčeva pela iste arije, s katerimi je že v Gonarsu tolažila sojetnike. Potem, ko je zapel še pevski zbor »Svobode« Zgornja Šiška in zaigrala litostrojska godba, se je razvilo tovariško srečanje.

Bili smo priče številnim ganljivim srečanjem po mnogih letih, številnim obujanjem najtežjih spominov in veliki radosti nad doseženimi uspehi. Nekdanji sotrpini v taboriščih in zaporih so se dolgo pogovarjali in si ob slovesu obljubili, da se bodo še srečali.

E. JURIČ

Zakaj ni dovolj roto papirja

Poslovno združenje časopisnih podjetij in ustanov priporoča varčevanje

BEOGRAD, 13. sept. (Tanjug.) V zvezi z včerajšnjo novico o pomanjkanju roto papirja, ki so jo objavili nekateri naši časopisi, kar je imelo za posledico zmanjšanje obsega listov, je poslovno združenje časopisnih podjetij in ustanov danes dalo izjavo za tisk.

V tej pojasnjuje, da je prišlo do pomanjkanja zaradi tega, ker domači proizvajalci rotopapirja, tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Krškem in tovarna celuloze in papirja »Milan Stepanović-Matroz« v Sremski Mitrovici (z odlokom zveznega sekretariata za trgovino, ki so jo sprejeli meseca januarja letos, so določeni kot izključni dobavitelji jugoslovanskega tiska z roto-papirjem v drugem polletju letošnjega leta), svojih obveznosti niso izpolnili v juliju, avgustu in v začetku tega meseca.

Poslovno združenje meni, da je takšen kritičen položaj še poslabšalo dejstvo, da direkcija za surovine ni razpolagala z zadostnimi rezervami, ker jih je že prej posodila časopisnim podjetjem, ki so v tem obdobju porabila tudi vse svoje zaloge.

Ta položaj pa se vse bolj zaostruje, kajti tovarna v Sremski Mitrovici še vedno ne proizvaja roto-papirja in tudi ni jasno, kdaj bo to podjetje, ki za sedaj obratuje poskusno, začelo redno proizvodnjo. O problemu pomanjkanja roto-papirja so že razpravljali na več sestankih s pristojnimi organi. Tak je bil tudi sestanek 10. septembra v zveznem sekretariatu za splošne gospodarske zadeve, ki so se ga udeležili tudi predstavniki proizvajalcev. Ob tej priložnosti so med drugim sklenili, da naj tovarna v Krškem s pospešeno proizvodnjo zagotovi v septembru vsakodnevno po 160 ton, a v obdobju oktober—december po 130 ton dnevno. Sklenili so tudi, da takoj začno razpravljati o možnostih dobave ostanka potrebnih količin roto-papirja iz drugih virov.

Glede na negotovost, ali bo tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Krškem in pr: pospešeni proizvodnji zmogla izpolniti prevzete obveznosti zaradi možnih zastojev, ki bi jih lahko povzročili tehnični faktorji, priporoča poslovno združenje časopisnih podjetij in ustanov vsem koristnikom, da skrajno varčujejo z roto-papirjem, dokler ne bo rešeno vprašanje redne preskrbe.

Ljubljanska turistična zveza o minuli sezoni

KOČEVJE, 13. septembra — Upravni odbor Ljubljan. turistične zveze je na današnji seji obravnaval med drugim rezultate turističnega prometa v letošnjem prvem polletju in priprave za zimsko turistično sezono. Turistični promet na območju Ljubljanske turistične zveze se je do julija povečal za 26 odstotkov. Vendar pa so na seji menili, da na splošno posvečamo še vedno premalo pozornosti domačemu turizmu, na račun inozemskega. Nemogoče pa si je zamisliti ugoden turističen razvoj nekega kraja brez domačega gosta.

Posebej so se ustavili ob problemu pomanjkanja gostinskih delavcev, kar je že resna ovira za promet v gostinstvu. Številni gostje so letos odhajali iz gostinskih lokalov nepostreženi, kar je občutno vplivalo na nižji iztržek. Več pozornosti bi morali v prihodnje posvetiti kvalitetnim turistično-kulturnim prireditvam, ki običajno privabijo veliko gostov.

Med pripravami na zimsko turistično sezono bodo letos nabavili več smučarskih vlečnic, s katerimi nameravajo že letos poživiti zimski turizem na nekaterih izletiščih, kot so Rakitna in Kurešček.

N. I.

Telegrami

DEMONSTRACIJE V ARGENTINI — BUENOS AIRES. Pred britanskim veleposlaništvom so bile predsinočnjim študentovske demonstracije proti stališču Velike Britanije do argentinske zahteve po Falklandskih otokih.

SATELIT — WASHINGTON. Umetni satelit »Sincom 3«, prek katerega bodo prenašali televizijske oddaje z olimpijskih iger v Tokiu, je prišel v krožni tir okrog Zemlje.

POŽAR — SPRINGHILL. V eni izmed hiš pri Springhillu se je včeraj vnel požar. V hiši je zgorelo osem ljudi, med njimi mati s šestimi otroki.

UPORNIKI — BOGOTA. V boju, ki se je vnel včeraj med kolumbijsko policijo in 15 uporniki in ki je trajal 20 ur, je izgubilo življenje 5 policajev. Do spopada je prišlo v hribih okrog 300 km južno od Bogote, ko je skupina upornikov napadla policijsko postajo.

NACIONALIZACIJA — COLOMBO. Po sklepu cejlonske vlade so nacionalizirali veliko pomorsko pristanišče Port Galo. To je drugo največje pristanišče na Cejlonu. Največje, Colombo, je bilo nacionalizirano 1958. leta.

ITALIJANSKI PARLAMENTARCI — BERLIN. Prvi namestnik predsednika ministrskega sveta DR Nemčije dr. Willy Stoff je sinoči sprejel skupino članov italijanskega parlamenta in je v razgovoru z njimi izrazil pripravljenost svoje vlade, da vsestransko normalizira odnose z Italijo.

VRNITEV PATRIARHA GERMANA — SOFIJA. Delegacija srbske in makedonske pravoslavne cerkve s patriarhom Germanom na čelu je včeraj odpotovala iz Sofije, kjer je bila deset dni na obisku, v Beograd.

TRGOVINA Z NDR — NEW DELHI. Indija in DR Nemčija sta za tri leta podaljšali sporazum o medsebojni trgovini. Pričakujejo, da se bo vrednost njune trgovinske izmenjave povečala leta 1966 na 400 milijonov rupij (30 milijonov funtov šterlingov).

PREDAVANJE — RIM. Član vodstva italijanske socialistične partije proletarske enotnosti in sekretar neapeljske federacije te stranke Luigi Locoratolo, ki je bil letos na obisku v Jugoslaviji, je včeraj v Napoliju predaval o »Jugoslaviji — socialistični državi«. Po predavanju se je razvila živahna razprava.

SEJEM — DUNAJ. Avstrijski predsednik Schärf je včeraj odprl 80. mednarodni sejem na Dunaju. Na sejmu razstavlja 2700 avstrijskih in nad 2000 tujih podjetij.

SPORAZUM — DŽAKARTA. Indonezijsko ministrstvo za pomorski promet in trgovsko mornarico je sklenilo sporazum z nizozemsko družbo »Blauvuden« o sodelovanju pri prevozu blaga, oskrbovanju ladij, uskladiščenju, natovarjanju in raztovarjanju ter drugih delih v zvezi s pomorskim prometom.

Pa še to

RESNIČNO OBZIRNO — Na naslov Antonia Lavantolle iz Milana je prispelo pismo, ki se je začenjalo z besedami: »Pišem vam tako pozno, ker se bojim, da bi vas prehitra graja lahko usodno vznemirila.« Na ovitku, starem enaindvajset let, je bilo mogoče razbrati, da je bilo pismo cenzurirano, Antonio Lavantolla pa je že deset let mrtev.

Čbmlhumlhw

Vreme 13 IX. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	15	18
Planica	12	—
Maribor	14	18
Slovenjgradec	14	18
Novo mesto	15	18
Koper	19	24
Kredarica	7	7
Reka	19	25
Pulj	17	26
Split	21	29
Dubrovnik	21	25
Zagreb	16	19
Beograd	17	21
Sarajevo	11	24
Skopje	10	29
Titograd	19	27
Celovec	13	22
Graz	12	17
Dunaj	11	16
Milano	15	27
Genova	19	25
Zürich	14	25
München	10	17
Benetke	19	24

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska, ki je nad zahodno Evropo, se nagio pomika proti vzhodu. Od severozahoda bo pridel dotekati ponovno toplejši zrak proti našim krajem.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči v notranjosti Slovenije delne razjasnitve, čez dan na Primorskem pretežno sončno, v notranjosti deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo. Najnižje nočne temdperature med 7 in 12, v Primorju 16, najvišje dnevne med 20 in 23, v Primorju 26.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu pretežno sončno, v notranjosti deloma sončno z zmerno oblačnostjo.

I. liga

Trešnjevka – Željezničar 2:0 (0:0)
Partizan – Velež 4:3 (4:1)
Crvena zvezda – Hajduk 1:0 (1:0)
Dinamo – Vojvodina 3:2 (3:1)
Rijeka – Beograd 2:2 (0:0)
Sarajevo – Zagreb 3:1 (1:1)
Sutjeska – Radnički 2:2 (1:1)
Vardar je prost

LESTVICA

Sarajevo	8	5	1	2	18:9	11
Dinamo	7	4	1	2	14:7	9
Partizan	7	6	1	0	13:6	9
Radnički	7	3	3	1	13:8	9
Rijeka	7	2	3	2	7:6	7
Zagreb	7	2	3	2	11:11	7
Željezničar	8	3	1	4	9:9	7
Vardar	7	2	2	3	9:10	6
Beograd	7	2	2	3	11:15	6
Sutjeska	8	1	4	3	7:18	6
Vojvodina	7	1	3	3	5:8	5
Velež	8	2	1	5	14:19	5
Hajduk	8	1	3	4	11:17	5
Crv. zvezda	6	3	2	1	11:7	4
Trešnjevka	6	1	2	3	5:8	4

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Vojvodina : Trešnjevka, Velež : Dinamo, Hajduk : Partizan, Beograd : Crvena zvezda, Radnički : Rijeka, Zagreb : Sutjeska, Vardar : Sarajevo, Željezničar je prost.

II. liga – zahod

Split – Olimpija 3:1 (0:1)
Maribor – Sloboda 1:2 (0:1)
Slavonija – Kladivar 6:0 (4:0)
Rudar – Lokomotiva 3:0 (2:0)
Istra – BSK 2:0 (0:0)
Čelik – Varteks 3:0 (1:0)
Borac – Borovo 1:1 (0:1)
Šibenik – Famos 2:2 (0:1)

LESTVICA

Šibenik	6	4	2	0	9 : 3	10
Olimpija	6	4	1	1	19 : 8	9
Sloboda	6	4	1	1	16 : 6	9
Lokomotiva	6	3	2	1	16 : 14	8
Slavonija	6	2	3	1	16 : 8	7
Čelik	6	3	1	2	9 : 5	7
Borac	6	2	3	1	12 : 10	7
Borovo	6	2	2	2	8 : 9	6
Rudar	6	2	1	3	15 : 15	5
Kladivar	6	1	3	2	10 : 16	5
BSK	6	1	3	2	12 : 19	5
Varteks	6	1	2	3	5 : 9	4
Split	6	2	0	4	8 : 14	4
Famos	6	1	2	3	9 : 19	4
Istra	6	1	1	4	6 : 10	3
Maribor	6	0	3	3	4 : 8	3

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Olimpija : Kladivar, Maribor : Famos, Split : BSK, Lokomotiva : Sloboda, Rudar : Varteks, Istra : Borovo, Slavonija : Šibenik, Čelik : Borac.

II. liga – vzhod

Borac – Bregalnica 0:1 (0:1)
Bor – Trepča 2:2 (1:1)
Novi Sad – Proleter 0:1 (0:0)
Bačku – Radnički 2:4 (0:2)
Voždovački – Mladost 1:0
Železničar – Srem 1:2 (1:1)
Priština – Budučnost 1:0 (0:0)
Pobeda – Spartak 2:0 (1:0)

LESTVICA

Proleter	6	4	2	0	17:7	10
Novi Sad	6	4	1	1	9:4	9
Pobeda	6	3	3	0	9:5	9
Srem	6	3	2	1	12:7	8
Budučnost	5	3	1	1	3:1	7
Trepča	6	2	2	2	14:11	6
Bačka	6	1	4	1	8:7	6
Priština	6	3	0	3	5:10	6
Radnički	5	2	1	2	8:7	5
Železničar	6	1	2	3	8:7	4
Voždovački	6	1	2	3	6:10	4
Spartak	5	1	1	3	4:6	3
Bor	6	1	1	4	6:10	3
Mladost	6	1	1	4	4:11	3
Bregalnica	3	1	0	2	3:10	2

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Borac : Proleter, Trepča : Radnički Bregalnica : Mladost, Bor : Srem, Novi Sad : Budučnost, Bačka : Spartak, Voždovački : Pobeda, Železničar : Priština.

SNL

Celje – Železničar 0:3 (0:2)
Nova Gorica – Branik 2:1 (1:0)
Sobota – Triglav 1:2
Hrastnik – Ljubljana 0:5 (0:3)
Svoboda – Slovan 3:2 (2:1)
Ilirija – Delamaris 2:1 (1:0)
Aluminij – Rudar 4:1 (1:1)

LESTVICA

Ljubljana	3	3	0	0	13 : 2	6
Aluminij	3	3	0	0	12 : 5	6
Slovan	3	2	0	1	10 : 4	4
Branik	3	2	0	1	8 : 4	4
Železničar	3	2	0	1	7 : 3	4
Triglav	3	2	0	1	5 : 2	4
Rudar	3	2	0	1	8 : 7	4
Svoboda	3	2	0	1	5 : 5	4
Gorica	3	2	0	1	3 : 5	4
Ilirija	3	1	0	2	4 : 9	2
Delamaris	3	0	0	3	2 : 6	0
Celje	3	0	0	3	4 : 9	0
Sobota	3	0	0	3	4 : 11	0
Hrastnik	3	0	0	3	1 : 13	0

PARI PRIHODNJEGA KOLA — Delamaris : Celje, Slovan : Rudar, Ljubljana : Aluminij, Triglav : Ilirija, Branik : Svoboda, Železničar : Bratstvo, Nova Gorica : Sobota.

Dvanajst pravilnih

Sarajevo — Zagreb	1
Sutjeska — Radnički	0
Rijeka — Beograd	0
C. zvezda — Hajduk	1
Dinamo — Vojvodina	1
Bor — Trepča	0
Bačka — Radnički	2
Priština — Eudučnost	1
Pobeda — Spartak	1
Split — Olimpija	1
Maribor — Sloboda	2
Slavonija — Kladivar	1

Vratar Nešović pokopal upe...

Po vodstvu je Olimpija izgubila s Splitom 1:3

SPLIT, 13. sept. — V prvenstveni nogometni tekmi je enajsterice Splita premagala ljubljansko Olimpijo 3:1 (0:1). Gole so dali za Split Stipišić (59. min.) Roje (66) in Rudić (79), za Olimpijo pa Arslanagič (37). Pred približno 2500 gledalci je sodil Bulatović iz Beograda.

Split: Vukman, Krstulović, Perić, Kragić, Matošić, Poklepović, Ilić, Roje, Rudić, Vastić, Pleško (Stipišić).

Olimpija: Nešović (Škulj), Djorlev, Jovičević, Kulenović, Kokot, Srbu, Frančeškin, Mladenović, Zagorc, Arslanagič, Corn.

Začetek tekme je potekal v znamenju precejšnje nervoze, zato je bila tudi igra raztrgana. Tekmeca sta precej grešila v medsebojnem podajanju, toda navzlic vsemu temu se je Split dokopal do rahle terenske premoči, medtem ko je bila Olimpija nevarnejša v napadu. Frančeškin je poslal z desne strani lep predložek pred Vukmanova vrata, kjer je bil Arslanagič hitrejši in prisebnejši ter je z udarcem z glavo preusmeril žogo v zgornji desni kot — 1:0 za Olimpijo. Po vodstvu so gostje prevzeli pobudo in vidno gospodarili na igrišču. Celoten razplet dogodkov je bil tak, da ni bilo pričakovati »povračilnih ukrepov«, saj so bili domačini v prenekaterih pogledih slabši in nepripravljeni.

Tudi po odmoru se situacija na videz ni prav nič spremenila — vse do izenačenja. V 59. minuti je branilec Krstulović nenadoma prodrl prav do nasprotnega kota in poslal predložek v kazenski prostor. Žoga je preletela vse obrambne igralce Olimpije do strelca Stipišića, ki je z glavo zadel v črno — 1:1. Vratar Nešović se je v teh usodnih trenutkih pokazal za zelo slabega, saj bi moral že takoj posredovati, vendar je to storil delček sekunde pozneje in še to tako nespretno, da je žogo odbil do Stipišića. Ne glede na to hladno prho je Olimpija okrepila napadalne akcije, domačini pa so vračali. Tempo je postal čedalje ostrejši. Gostje so se zagrizeno borili in v 65. minuti je Mladenović z ostrim strelom zadel vratnico. Zadetek je, kakor temu pravimo, »visel v zraku«. Obramba Splita je imela vse polne roke dela, toda prav tedaj je nekdo iz obrambe poslal dolg predložek do Kulenovića, ki ga je v tem trenutku spremljal napadalec Splita. Vratar Nešović je spet napravil grobo napako: zaletel se je proti Kulenoviću, se zapletel in pri tem nespretno odbil žogo do Rojeta, kateremu ni bilo težko zadeti praznih vrat — 2:1. Tudi po tem vodilnem golu je Olimpija še kar podjetno spletala napadalne akcije, toda zaman, tembolj, ker je v 74. min. zaradi poškodbe zapustil igrišče Frančeškin. Slednjega je domači branilec namenoma močno udaril po nogi. Za nameček pa je Split še enkrat ugnal obrambo Olimpije. Rudičev strel je bil tako močan, da ga rezervni vratar Škulj ni mogel ubraniti.

JOŽE KOVAČ

Razočaranje v Ljudskem vrtu

Maribor je izgubil s Slobodo 1:2 — Prosen in Zadel izključena

MARIBOR, 13. sept. — V prvenstveni tekmi druge zvezne lige je domači Maribor v Ljudskem vrtu izgubil s Slobodo iz Tuzle z 1:2 (0:1). Pred 5000 gledalci je sodil Stanković iz Niša. Strelci: Šijački v 40. in 68. min. za Slobodo in Arnejčič v 68. min. za Maribor.

MARIBOR: Vabič, Jovanović, Vranković, Sisgoreo, Grubišić, Prosen, Sovrović, Čeh, Arnejčič, Pirc, Kranjc.

SLOBODA: Hajrović, Avdičević, Radović, Ivoš, Šehić, Demić, Azabagić (Mesaroš), Gerum, Jevremović, Zadel, Šijački.

Maribor je danes nastopil v nekoliko spremenjeni postavi. Sovrović je igral desno krilo. Prosen je šel v krilsko vrsto, Čeh pa v napad. Zadnja dva sta tudi danes igrala zelo slabo in imata največ »zaslug« za poraz.

Domači so sprva začeli zelo hitro in z igro na dolge pasove. V 10. minuti je imel izredno priložnost Kranjc, vendar je s treh metrov zgrešil prazna vrata. Sloboda se je krepko branila in je le z redkimi, vendar izredno nevarnimi nasprotnimi napadi ogrožala vratarja Vabiča, ki je bil danes zelo nezanesljiv. Gostje so prišli v vodstvo 5 minut pred koncem prvega polčasa, ko je Šijački dolgo sam vodil žogo proti kazenskemu prostoru Maribora, nenadoma pa je močno streljal in Vabič je bil brez moči.

Po odmoru je Maribor ob držal premoč in je še naprej napadal, vendar so bile njegove akcije vse bolj komplicirane in nič kaj nevarne.

V 56. minuti je Jovanović slabo podal žogo svojemu vratarju Vabiču, ki ga ni razumel in je žogo odbil proti levi strani, kjer se je znašel Šijački in brez težav zadel prazna vrata. V 68. minuti je Maribor vendarle uspel premagati Hajrovića. Sovrović je podal s krila dolgo žogo v kazenski prostor, kjer jo je Prosen z glavo podaljšal do Arnejčiča, ki je z lepim strelom zmanjšal rezultat na 1:2. Kazalo je, da bo Maribor vendarle igral neodločeno, vendar je Arnejčič tik pred koncem tekme, ko je imel res sijajno priložnost, s približno 12 m brezglavo streljal mimo vrat

Gostje so zmagali popolno ma zasuženo, saj je Maribor nekaj obetal le v začetku, kasneje pa je spet šlo vse po starem. Poleg Čeha in Prosena sta močno razočarala tudi Pirc in Vabič.

SID

Pol ducata golov v Osijeku

Odlična Slavonija premagala Kladivarja 6:0 (4:0)

OSIJEK, 13. sept. — V prvenstveni tekmi II. zvezne lige je Kladivar visoko izgubil z domačo Slavonijo 0:6 (0:4). Pred 2000 gledalci je sodil Horvat iz Zagreba Strelci: Bijelič v 3., J. Gucmirtl v 4. in 43., Kosač v 6., Karapandja v 72. in K. Gucmirtl v 75. min.

SLAVONIJA: Kratil, Crnković, I. Gucmirtl, Čulin, Lončarić, Piljaš, (Čorović). K. Gucmirtl, Kosač, Karapandja, J. Gucmirtl, Bijelić.

Kladivar: Bauman (Kramberger), Vodeb, Ferme, Bišćan, Marinček, Halilagić, Perc, Hribernik, Spehonja (Kokotec), Remete, Binkovski.

Celjski nogometaši so že v prvih šestih minutah igre imeli kar tri gole v svoji mreži, nakar je tehnično vodstvo zamenjalo vratarja Baumana. Slavonija je silovito začela in njeni razpoloženi napadalci z zmedeno Kladivarjevo obrambo niso imeli veliko dela. Prvi gol je dosegel Bijelič iz neposredne bližine, takoj za tem je J. Gucmirtl v hitrem napadu povišal vodstvo na 2:0, nakar je Kasač v 6. minuti z zelo lepim strelom od daleč spet premagal Baumana. Treba je reči, da je le-ta branil precej slabše kot običajno in je precej pripomogel k nezanesljivosti ostalih obrambnih igralcev.

Sredi polčasa so se gostje otresli pritiska in vse bolj pogosto prodirali proti vratom Slavonije. Ko je kazalo, da bodo zmanjšali rezultat, so domači v hitrem protinapadu povišali vodstvo na 4:0. V drugem polčasu je Kladivar nastopil s spremenjenim napadom in je prvih 15 minut z borbeno igro prevzel pobudo na igrišču. Napadalci pa niso imeli sreče in tudi odlični domači vratar je prestregel vse nevarne strele. Kasneje so Celjani popustili in prejeli še dva gola.

Glavni krivec za visok poraz je slaba celjska obramba, ki se nikakor ni uspela uspešno postaviti po robu izredno razigranemu domačemu napadu. Igra je bila na dostojni športni ravni. Omeniti je treba, da je Kladivar proti pričakovanju igral vso tekmo odprto, kar mu očitno ne ustreza. Visok poraz bo prav gotovo dobra šola.

Na startu tudi Medveščak

Državno prvenstvo v kotalkanju na Šalati

ZAGREB, 13. sept. — Na novem kotalkališču na Šalati se je danes končalo državno prvenstvo v kotalkanju, na katerem je nastopilo 22 tekmovalcev iz treh slovenskih klubov in pet iz zagrebškega Medveščaka, ki so prvikrat zastopali svoj klub na državnem prvenstvu. Sedemčlanski sodniški zbor je sodil zelo enotno in realno ocenil znanje nastopajočih.

Rezultati: mladinci: Korenčič (V) 74,3, Strukelj (Lj) 73,6, Osojnik (V) 72,2; **mladinke:** Možina (O) 95,1, Glažar (O) 93,4, Divjak (O) 89,3; **člani:** Blatnik (V) 124,2, Sprager (izven konkurence) 111,2; **članice:** Mejak (O) 134,2, Dolenc (Lj) 131,3; **mednarodni razred, moški:** Ladič (O) 175,4; **mednarod. razred, ženske:** Derenda (Lj) 192,3, Kristar (Lj) 190,3, Savnik (O) 189,7; **mladinski pari:** Fišer - Blatnik (V) 9,8, Dermolj - Korenič (V) 9,0; **članski pari:** Strukelj - Strukelj (LJ) 10,0; **mednarodni razred, pari:** Derenda - Klemenc (Lj) 33,4, Dolenc - Šketa 32,3.

T. A.

Izbirne tekme ameriških atletov

LOS ANGELES, 13. sept. — Zadnje izbirno tekmovanje ameriških atletov za olimpijske igre v Tokiu je prineslo dva svetovna rekorda. Boston je v skoku v daljino dosegel 8,34 m, Larrabee pa na 400 m 44,9. S tem je Boston postavil nov svetovni rekord, Larrabee pa ga je izenačil. Boston je na tem tekmovanju skočil celo 8,49 m, vendar ta rezultat ne bo priznan, ker je skakal z vetrom v hrbet.

Boston in Larrabee sta že veterana v ameriški ekipi. Boston je absolvent in je star 25 let, Larrabee pa je učitelj in ima 30 let. Njuni rezultati so presenetili ameriške strokovnjake, čeprav so vsi vedeli, da sta v izvrstni formi. Razen njiju sta še dva veterana dosegla odlične rezultate: Hayes je pretekel 100 m v času 10,1, Connolly pa je vrgel kladivo 68,11 m.

Boljši rezultati: palica: Hansen in Pennel 5,03 m, krogla: Long 19,74, 3000 m zapreke: Young 8:44,2.

LODZE — Ženska poljska atletska štafeta je progo 4 × 100 m pretekla v času 44,2, kar je za desetinko sekunde boljši rezultat od svetovnega rekorda.

KOMENTARJI

PRAZNIH ROK

Kljub dobri taktični igri in vodstvu smo zaradi dveh grobih napak vratarja Nešoviča ostali praznih rok. Tudi po izenačenju smo bili v premoči, toda vratar — kdo ve kaj mu je bilo danes — je popolnoma nenevarno žogo izpustil iz rok, s čimer je bila naša usoda zapečatena.

Ne glede na to, da smo izgubili obe točki, sodim, da situacija za nas še ni tragična. To izgubo bomo skušali nadomestiti v naslednjih tekmah doma. Toda problem vratarja ostaja še naprej zelo pereč.

BRANE ELSNER

Tudi danes so igrali v moštvu nekateri posamezniki — imen ne bi navajal — ki so igrali ležerno in se niso trudili. Sloboda je prišla v Maribor po točko, vrnila pa se je z dvema, vse po zaslugi nesmoternosti in zadrževanju žoge pri domačem moštvu. Lahko bi se na primer pripetilo, da bi nam podobno kot pred tednom dni v Celju tudi tokrat uspelo v finišu. Naj kdo reče karkoli, češ da je moje mnenje zgrešeno, se mi zdi, da je bilo tako in tega mnenja mi ne more nihče spremeniti.

M. KASANIN

IGRALCI NE UBOGAJO

Danes nismo bili dorasli nasprotniki izredno razigrani Slavoniji, čeprav nismo igrali tako slabo, kot kaže rezultat, vendar so bili moji igralci vse premalo borbeni. Povedati moram, da smo se pred tekmo dogovorili za obrambni sistem igre, ki je za nas edino umesten, posebno še na tujih igriščih in proti močnejšim nasprotnikom. Igralci niso hoteli poslušati naših navodil in so samovoljno igrali odprto. Sistem 4 — 2 — 4 nas je tako pokopal. Upam, da kasneje ne bo med igralci več pristašev za tak način igre in bodo raje poslušali nasvete tehničnega vodstva.

MILAN PANIČ

NEKATERI SE NE TRUDIJO

Romuni prvi, naši drugi

Končane XXIII. balkanske atletske igre

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

BUKARESTA, 13. sept. (Po telefonu). — Balkanske igre so končane. Med moškimi in ženskami je zmagala Romunija. V moški konkurenci so Romuni nabrali 172 točk. Jugoslovani 131 točk, Bolgari prav tako 131, Grčija 57, Turčija 22, Albanija 9 Med ženskami pa je Romunija zbrala 99 točk, Jugoslavija 83, Bolgarija 76, Albanija 6, Grčija 3, Turčija 0.

Današnji dan je bil zelo uspešen za Jugoslovane, zlasti v primerjavi z včerajšnjim. Dosegli so tri državne rekorde, in sicer: Stamejčičeva v peteroboju — 4750 točk (prej 4580), Farkaševa na 400 m v času 55,1 in Čirkovičeva v kopju 50.53 (prej Kačič 50,15. Razen tega so dosegli dve dvojni zmagi, in sicer v teku na 100 m moški — Dj. Kovač in Stanovnik, na 40 m — Farkaševa in Marinčičeva ter zmage v disku — Radošević, v peteroboju — Stamejčičeva, v ženski štafeti 4 × 100 m in moški štafeti 4 × 40 m.

Danes je prisostvovalo tekmovanju 15.00 gledalcev. Po zelo vročem dopoldnevu je tekmovanje zmotil močan hladen veter, ki je preprečil boljše rezultate. Nedvomno bi Draga Stamejčič na 80 m ovire dosegla čas blizu svojega rekorda, če ne bi pihal veter naravnost v prsi. Isto velja tudi za rezultate na 110 metrov ovire, kjer je zmagal Grk Martelos, od katerega smo prav tako pričakovali boljši rezultat. Čas Stamejčičeve, ki je odločno zmagala, zaradi vetra znaša komaj 11,0 sek. Veter je dvigal oblake prahu, prevračal liste in mešal papirje zapisnikarjem. V skoku s palico se je Lešek zadovoljil z rezultatom 4,70 m, višine 475 cm pa sploh ni poskusil preskočiti, marveč je naskočil 480 cm, kar pa je zmogel samo Bolgar Hlebarov. Lešek je zasedel tretje mesto.

Zelo uspešna je bila Olga Gere v skoku v višino, saj je z rezultatom 173 cm potrdila, da je njena forma takšna, da ji dovoljuje pot v Tokio. Gerejeva je preskočila 164, 167, 170 in 173 vse v prvem poskusu. Nato je hotela zrušiti svoj jugoslovanski rekord (176 cm), vendar ji ni uspelo preskočiti 177 cm, ker je veter nosil prah v oči. Če bi ne bile vremenske razmere tako neugodne, bi bili danes priče novemu svetovnemu rekordu Romunke Balasove, ki je z lahkoto preskočila 185 cm, dvakrat pa je zaman poskušala premagati višino 192 cm (njen svetovni rekord znaša 191 cm), ker ji je prav tako nagajal veter.

Zelo razburljiv je bil moški tek na 400 m. Start so morali ponoviti štirikrat. Zmagal je brez večjega naprezanja Dj. Kovač, Stanovnik pa se je v finišu prebil s 4. na 2. mesto.

V teku na 5000 m je imel Červan zelo močna tekmeca v Turku Dalhiliču in Romunu Barabasu. V začetku zadnjega kroga sta se začela Romun in Turek prerivati s komolci v borbi za vodstvo na notranji progi. Červan se je poskušal prebiti med njima, pa je dobil od obeh nekaj udarcev v rebra. Odnehal je in se hočeš nočeš zadovoljil s 3. mestom.

Obe štafeti sta dvignili ves stadion na noge. Našo žensko ekipo so sestavljale: Stamejčič, Djanič, Šikovec in Lubej. Prva predaja je bila slaba, nato je Šikovčeva iztrgala vodstvo Jorgovi, Lubejeva pa ga je še povečala. V bolgarski štafeti so tekle Kolarova, Kerkova, Jorgova in Vrbanova. Kar zadeva moško štafeto 400 m, v kateri so tekli za Jugoslavijo Janković, Bosnar, Stanovnik in Kovač, je treba vsem izreči izredno priznanje, kajti v Bolgariji in Romuniji so imeli najmanj enakovredne nasprotnike. Vodstvo jugoslovanske ekipe je vložilo protest, kjer je baje bolgarski tekmovalec krajšal progo. Protest so odklonili in tako Jugoslavija, namesto da bi bila sama druga, deli drugo mesto z Bolgarijo.

V troskoku je Bolgar Ciocina dosegel izreden rezultat 16,24. Joci je bil soliden s 15,62, vendar je to v hudi konkurenci komaj zadostovalo za 4. mesto.

Rezultati moški: 4×400 m Jugoslavija 3:14.0, Bolgarija 3:15.3, Romunija 3:16.0, troskok Ciocina (R) 16.24, Gurgušinov (B) 15.98, Stoičovski (B) 15.63, Jocić (J) 15.62 itd., 5000 m Dalkilič (T) 14:21.8, Barabas (R) 14:28.6, Červan (J) 14:30.2, 7. Žurčar (J) 14:55.0, 400 m Kovač (J) 47.9, Stanovnik 48.9, Jurka (T) 49.3, disk: Radošević (J) 55.87, Damjanov (B) 4.74, Salazan (R) 54.36, 7. Rakić (J) 52.12; palica: Hlebarov (B) 480, Astafej (R) 475, Lešek (J) 470, 5. Begović (J) 450; 110 m ovire: Marcelos (G) 14.7, Macovei (R) 14.8, Božinov (B) 14.9, 6. Petrušić (J) 15.3; 200 m: Zamsilescu (R) 21.7, Gruščev (B) 21.8, Balov (B) 21.8, 5.Karas (J) 22.1; maraton: Grecescu 2:28;23.4, Mustapić (K) 2:28;30.2, Sarankov (B) 2:32;25.6, 6. Stojanović 2:47:33.6; ženske — 400 m: Farkaš (J) 55.1 (nov jugoslovanski in balkanski rekord), Marišić (J) 56.,8, Stancu (R) 56.8; kopje: Diacolescu (R) 54.38, Penes (R) 52.30, Čirković (J) 50.53 (nov jugoslovanski rekord), 5. Urbančič 49.14; višina: Balas (R) 185, Gere (J)173, Bragojeva (B) 161; 4 × 100 m: Jugoslavija 47.2, Bolgarija 47.5, Romunija 47.6; peteroboj: Stamejčič (J) 4750 (nov jugosl. in balk. rekord), Padele (R) 4526, Virbalova (B) 4492, 5. Vrinjek (J) 4283, (nov jugosl. in mlad. rekord).

Deseteroboj: 1. Sokol (Rom.) 7282, blakanski rekord (11,3, 6,66, 12,78, 1,95, 52,2, 15,2, 46,52, 3,70, 65,53, 4:37,4), 2. Kolnik 7267 (10,8, 6,75, 13,85, 1,78, 50,5, 15,5, 43,51, 4,40, 54,15, 5:03,7), 3. Murecan (Rom.) 6918, 4. Vravnik (J) 6869.

Končno stanje točk — moški: Romunija 172, Jugoslavija 131, Bolgarija 131, Grčija 57, Turčija 22, Albanija 9

Ženske: Romunija 99, Jugoslavija 83, Bolgarija 76, Albanija 6, Grčija 3 in Turčija 0.

DUŠAN KURET

VEDNO ZNOVA ZADOVOLJSTVO V VAŠI HIŠI PO ZASLUGI »OSKARJA«.

SREDI SEPTEMBRA BO »OSKAR« ZOPET NAGRADIL TISOČE POTROŠNIKOV Z NAGRADAMI PO VAŠIH ŽELJAH:

1. BOGATE ZLATOROGOVE KOLEKCIJE
2. GARNITURE GOSPODINJSKIH POTREBŠČIN
3. GARNITURE OTROŠKIH IGRAČK (ZA DEČKE ALI DEKLICE)

SVEŽE, BELO – OSKARJEVO DELO

POŠLJITE TUDI VI NAJMANJ 5 ŽETONOV IN UVRŠTILI VAS BOMO V NAGRADNO ŽREBANJE SREDI SEPTEMBRA. IZIDI ŽREBANJA BODO OBJAVLJENI V »NEDELJSKEM DNEVNIKU«, »BORBI« IN »VUS«.

ŽETONE POŠLJITE NA NASLOV:

»OSKAR«
Zlatorog
MARIBOR

Po domačih krajih

Mulligan v polfinalu

OPATIJA, 13. sept. Avstralec Mulligan se je s težavo uvrstil v polfinale mednarodnega prvenstva kvarnerske riviere. Premagal je Čeha Dvoržaka 6:2, 2:6 in 7:5. Čeh je v tretjem nizu vodil 5:1. V drugi partiji je Mulligan premagal Szikszaia 6:4 in 9:7.

Ostali rezultati: Ishigura : Marmureanu 6:1, 6:1, Stephens : Korpaš 6:4, 3:6, 6:1, Jovanović : Vodeb 6:0, 6:2

Pokal za Poštarja in PSV

KRANJ, 13. sept. — V avli občinske skupščine se je končal 12. mednarodni namiznoteniški turnir. V moški konkurenci je zmagala mlada ekipa Poštarja iz Zagreba, v ženski pa PSV (Dunaj). Zmaga Zagrebčanov je popolnoma zaslužena.

Rezultati zadnjih srečanj — moški: Milbert Shofen : Triglav 5:4, Poštar : Triglav 5:3. **Vrstni red:** Poštar 3 15:7, Milbert Shofen 2 3:11, Triglav 1 12:12, Ostrava 0 5:15.

Ženske: PSV : Ostrava 3:0, PSV: Triglav 3:0, Ostrava : Poštar 3:1, Ostrava : Jesenice 3:1. **Vrstni red:** PSV 4 12:0, Ostrava 3 9:4, Poštar 1 6:10, Triglav 1 5:11, Jesenice 1 5:11.

J. J.

Zmagal je Gradis

LJUBLJANA, 13. sept. — Kegljaški klub Litostroj je letos že tretjič organiziral turnir v borbenih igrah, ki se ga je udeležilo kar 24 moških vrst med njimi tudi Elektrostroj iz Zagreba.

Lanski zmagovalec Elektrostroj je bil poražen kar od treh klubov. Boljši so bili Gradis, Litostroj I, in Slovan. Presenetila sta še Količevo in novinec Gorica, razočaral pa je novomeški Pionir.

Kvaliteta tekmovanja je bila boljša kakor lani, saj je nad 800 podrtih kegljev doseglo kar šest klubov.

Rezultati: Gradis 862, Litostroj I. 859, Slovan 842, Elektrostroj 819, Količevo 812, Gorica 801, Pionir 789, Fužinar 788 kegljev itd.

NOVI SAD — V četveroboju Srbija — Hrvatska — Slovenija — BiH v streljanju na glinaste golobe je prvo mesto osvojila Srbija s 87 zadetki pred Slovenijo 85, BiH 80, Hrvatsko 75. Med posamezniki je bil najboljši Jež (Sl).

Jugoslovanske košarkarice sedme

BUDIMPEŠTA, 13. sept. Na 9. evropskem košarkarskem prvenstvu za ženske je jugoslovanska reprezentanca zasedla sedmo mesto. Jugoslavija je danes premagala Madžarsko 56:49 (28:18). Sodila sta Stabas (Poljska) in Koternik (NDR). Za Jugoslavijo so igrale: Kalušević 6, Kalenič 11, Milojević, Spomenka 5, Djoković 3, Meglaj 13, Radovanović 8, Pešić 2, Mica 8.

Prvih deset minut igre in proti koncu drugega polčasa so naše košarkarice igrale zelo dobro. Vodile so celo z 18 točkami, nato pa so začele Madžarke zmanjševati razliko. V zadnjih minutah tekme so bile Jugoslovanke zelo borbene in jim je uspelo obdržati prednost.

Bolgarija : Romunija 66:44 (28:23).

SZ : ČSSR 6343 (33:21)

Jugoslovani uspešno startali

MOSKVA, 13. sept. Na predolimpijskem mitingu v Moskvi so Jugoslovani dosegli lepe rezultate v borbah s plavalci SZ, Bolgarije, NDR, ZRN, Nizozemske, Poljske, Finske, ČSSR in Švedske. Hilda Zeier je v močni konkurenci dosegla drugo mesto na 400 m prosto s časom 5:07.0. Dijaković je bil tretji v isti disciplini s časom 4:29.7.

FOREST HILLS — Na mednarodnem teniškem prvenstvu ZDA je Avstralec Emerson v polfinalu premagal Mc Kinleya (ZDA) 7:5, 13:11, 6:4, Stolle pa Osuno (Meh) 6:3, 8:6, 6:3.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

Presenečenje v Kidričevem

KIDRIČEVO, 13. sept. Domači Aluminij je premagal Rudarja iz Trbovelj 4 :,1 (1 : 1). Pred 700 gledalci je dobro sodil Golaš iz Celja. Strelci: Žlak v 15. min. za Rudarja, za Aluminij pa Krnič v 31., 80. in 86. min. ter Milosavljevic v 88. minuti.

ALUMINIJ: Veličković, Loboda, Murše, Nerečnik, Mosarić, Perić (Ardenjak), Milosavljević, Marković, Krnič, Miki, Knežević.

RUDAR: Ahlin, Potokar, Deželak, Novak, Bosnič, Bresnikar, Majcen, Sorel, Žlak, Kordiš, Draksler

Tekma je bila ostra in lepa. Rudar se je omejil na obrambo in ta taktika mu je uspevala vse do 80 minute. Ko pa je pri stanju 2 : 1 za domače Rudar odprl igro, je kmalu prejel še dva gola.

Medtem ko je bila igra v prvem polčasu enakovredna, je bil Aluminij v drugem polčasu tehnično boljše moštvo.

MLADINCI: Aluminij : Rudar 0 : 3 (0 : 1).

LONCARIĆ

Na Viču razburljivo

LJUBLJANA, 13. sept. V tretjem kolu SNL je Svoboda premagala vodečega Slovana 3:2 (2:1). Gole so dali: Poljočnik v 27. in 32. (11 m) minuti in Rešeta v 64., minuti za Svobodo, za Slovana pa Nikič v 34 (11 m) in Radovan v 70. min. Pred 500 gledalci je slabo sodil Podlipnik.

SVOBODA: Jasbinšek, Banjanac, Torkar, Enzar, Pirc, Kadunc, Rešeta, Slanič, Verbič, Potočnik in Mesiček.

SLOVAN: Sušar (Novak), Ugrenović, Pašić, Klavs, Nikič, Regally, Paganel (Radovan), Velikavrh, Vavpotič, Oblak, Popivoda.

Svoboda je že v začetku prevzela pobudo in v prvih minutah zapravila dve zreli priložnosti za gol. Šele v 27. min. je Potočnik iz gneče potisnil žogo v mrežo. Drugi gol je Potočnik dosegel iz 11-metrovke, ko je Pašić v kazenskem prostoru igral z roko. V nasprotnem napadu je sodnik dosodil dvomljivo enajstmetrovko in Nikič je zvišal na 2:1. Po tem golu se je Slovan otresel premoči in igral bolje.

V drugem polčasu je v peti minuti prišlo do neljubih dogodkov, zaradi katerih sta bila izključena Slanič in Nikič. Igra je postala ostra in razburljiva. V 64. min. je Rešeta z lepim strelom zadel mrežo — 3:1. Po tem golu so pobudo prevzeli Slovanovci. V 70. min. je Torkar slabo vrnil žogo vratarju, tako da je bil prisebni Radovan hitrejši in — 3:2 Slovanu vse do konca tekme ni uspelo izenačiti.

Igy

Reven nogomet

LJUBLJANA, 13. sept. — V prvenstveni nogometni tekmi SNL je Ilirija premagala Delamaris iz Izole 2 : 1 (1 : 0). Gole so dali Koršič za Ilirijo, za gosta pa Sosič. Pred približno 150 gledalci je sodil Legat iz Maribora.

ILIRIJA: Jerebic, Makovec, Kocjančič, Ahl